

Tematiskt tillägg till översiktsplan avseende vindbruk

SAMRÅDSREDOGÖRELSE

Innehållsförteckning

1. Samrådets genomförande	1
2. Sammanfattning av muntliga synpunkter i samband med samrådsmöten	2
3. Inkomna synpunkter med kommentarer	4
Andersson, Jonas	4
Arvidsjaur kommun	5
Centerpartiet i Piteå	6
Ekström Karl-Erik och Ann-Mari, Piteå, Bänkerudden	7
Energimyndigheten	8
Ericson Peter, Trundön	10
Föreningen Piteå skärgård värd att bevara	11
Försvarsmakten	12
Granberg Ragnar, Hemmingsmark	14
Hällström Annica, Rosvik	15
Johansson Benny, Härjedalen	17
Jävre byamäns samfällighetsförening	18
Koler Intresseförening, Carl-Erik Lundström	20
Kolerbygdens Landskapsskydd	22
Luffartsverket	25
Lundberg Gösta, Svensbyn	25
Lundberg Lars, markägare Högsböle—Pitsund	25
Lundberg Östen, Jävre	26
Lundström Carl-Henry, Glommerträsk	27
Lundström, Christina/Föreningar i Långträsk	28
Luokta-Mavas sameby	28
Länsstyrelsen Norrbotten	34
Länsstyrelsen Västerbotten	44
Markbygden Vind AB	45
Marklund Elisabeth, Hemmingsmark	53
Miljö- och byggnämnden, Piteå kommun	55
Nilsson Dan, Piteå	57

Nilsson Urban och Anneli Nilsson, Trundön	58
Piteå museum.....	59
Sametinget	59
Sjöfartsverket.....	63
Skellefteå kommun	64
Ståkke sameby	65
Sveaskog.....	65
Svenska Kraftnät	66
Sveriges Geologiska Undersökning	67
Teknik- och servicenämnden, Piteå kommun.....	68
Tokalic Mustafa och Ann-Marie Lind Tokalic.....	68
Trafikverket.....	69
Udtja sameby.....	71
Vattenfall Eldistribution AB.....	73
wpd Scandinavia.....	77
Öhman Jonny, Altersbruk.....	81

1. Samrådets genomförande

Samrådet för Vindbruksplanen genomfördes under tiden 1 juni – 30 september 2012 i syfte att ge möjlighet till delaktighet och påverkan. Synpunkter och de kunskaper som finns hos allmänhet och organisationer är viktiga att få med i det fortsatta arbetet.

Planförslaget som bestod av tre delar Del 1 Vindbruksplan, Del 2 Planeringsförutsättningar och Del 3 Miljökonsekvensbeskrivning (MKB) fanns tillgängligt på Miljö- och byggkontoret, i Stadshusets foajé, på kommunens samtliga bibliotek, Långträsk Livs AB, EFyren, Olofssons Lanthandel samt Svensbyliden (juni-aug) samt via www.pitea.se/vindbruksplan.

Under samrådstiden genomfördes 10 samrådsmöten på följande platser:

Blåsmarks skola, Hortlax skola, Jävregården-Jävve, Sessionssalen- Stadshuset, Sjulnäs skola, Svensby bönhus, Långträsk- Logen, Koler- Vindens hus, Rosvik- Royal och Norrfjärden-Folkets Hus.

Muntliga synpunkter har kunnat framföras under samrådsmötena som dokumenterats. Skriftliga synpunkter har dels kunnat lämnas via ett formulär på webben och dels via e-post och post.

Vindbruksplanen har också varit utställd på Medborgarplatsen i Gallerian. Medborgarplatsen har varit bemannad under annonserade tider av både politiker och tjänstemän.

2. Sammanfattning av muntliga synpunkter i samband med samrådsmöten

Vid samrådsmötena deltog en KS-politiker och en tjänsteman. De tio samrådsmötena besöktes av sammanlagt 76 personer. Frågor och synpunkter handlade ofta om energipolitik och frågor som inte hade direkt med planen att göra. Många lyfte frågan om hur inkomsterna från vindkraften ska kunna komma bygden till del.

En stor andel av deltagare på mötena var markägare som var nyfikna på om något område berörde deras marker.

En del synpunkter framfördes kring att omfattningen av områden för vindkraft var orimligt stora och oro uttrycktes för de störningar i landskapsbild och från ljus och buller som detta kan medföra.

Synpunkter framfördes om att utbyggnaden går alldeles för fort och att utvärdering bör göras innan man bygger för mycket. Även synpunkten att planen kommer väl sent i förhållande till det som redan hänt Markbygden framfördes.

Samrådsmöte rennäringen

Ett samrådsmöte hölls där de nio samebyarna samt Sametinget var inbjudna. Vid mötet närvarade representanter för Sametinget samt Semisjaur-Njarg, Västra Kikkejaur, Ståkke samt Luokta-Mavas sameby.

Frågor som diskuterades:

Sametinget anser att elen ska produceras där den förbrukas och att elproduktionen i norra Sverige är tillräcklig.

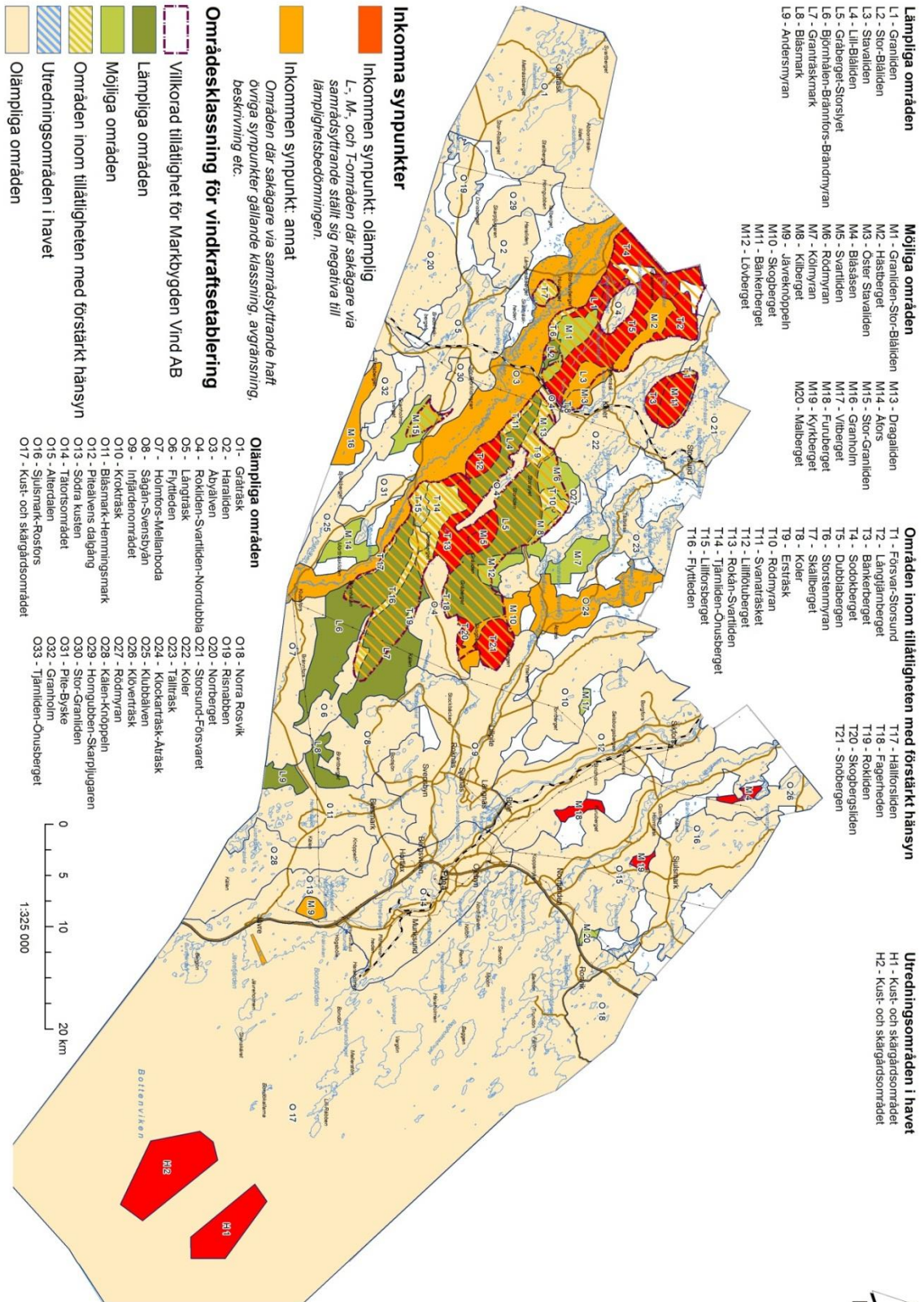
En regional samplanering gällande markutnyttjande för vindkraft efterlystes av samebyarna. Finland har ett sådant arbete. Det Piteå kommun har gjort är att samråda med Skellefteå kommun.

Piteå kommun lyfte frågan om att riksintresse för rennäring har ifrågasatts vad gäller område M9. Enligt flera företrädare så är Nordmalingsdomen glasklar i detta avseende, dvs riksintresset gäller.

Piteå kommun har inget annat planeringsunderlag än det Länsstyrelsen tillhandahåller. Piteå kommun ser gärna att kommunen får ta del av de renbruksplaner som samebyarna upprättar.

Det framkom att Renbeteskonventionen har tagit fram kartmaterial, temperatur- och snödjupskartor, som kan vara användbara.

Det har noterats av samebyar att aktiviteten vad gäller grustäkter har ökat och menar att konsekvenserna av den verksamheten inte är så väl belyst i planen.

3. Inkomna synpunkter med kommentarer

Kapitlet redovisar yttranden som kommit in under samrådstiden i sin helhet. Yttrandena är sorterade i alfabetisk ordning efter avsändare. Kommunens kommentarer redovisas löpande med *indragen kursiv text*.

Handlingar som bilagts yttranden redovisas i förekommande fall i kapitel 4.

Andersson, Jonas

(Yttrande inkommet via webformulär)

Vad saknas i planen?

- Får man bygga hus/stugor i vindkraftsområdena?
- Kan vi jaga och fiska mm i vindkraftsområdena?
- Är Piteå uthålligt om man bygger vindkraft med 10 gånger kommunens energibehov?
- Vindbruksplanen säger att man bara ser vindkraften i 4 km. Det stämmer inte! Bamseverken man bygger idag syns mycket längre än så.
- Vem vill bo kvar i markbygden om man bygger vindkraft överallt. Och vem vill ha en sommarstuga mellan vindkraftverken? Vem betalar alla sommarstugeägare för den förstörda utsikten, försämrade fastighetsvärden och förlorad trivsel?

Är omfattningen av utpekade områden lämplig/rimlig?

Vindkraft kommer att synas nästan överallt. Inte klokt att man inte skulle kunna vara ostörd i naturen och landskapet eller i stugan elelr just någonstans. Inte rimligt med vindkraft i denna omfattning!

Piteå har ändå mer än väl bidragit till världens energiproduktion.

Rädda klimatet genom att bygga sönder Piteå med vindkraft känns mest befängt och löjligt.

Finns det utpekade områden i planen som bör tas bort eller läggas till?

Mest absurt är vindkraftsområdena ute i havet och skärgården och på flera andra attraktiva ställen i kommunen. Det räcker med markbygden! Vindkraften ska inte vara så utspridd och överallt som planen säger heller. Håll ihop vindkraftsområdena och spara stora områden för jakt, fiske, båtliv mm. Var rädd om guldställena!

Plocka bort alla H- och T-områdena. Särskilt H1, H2, T2, T4, T5, T12, T13, T20, T21. M9, M10 M11 inte bra heller,

Är områdesbeskrivningarna i planen korrekta och relevanta?

i flera vindkraftsområden finns andra saker som kan förstöras om vindkraft byggs.

Övriga synpunkter:

Några goda råd:

- Koncentrera på en plats. Inte splittra och sprida överallt.
- Långsiktighet! Kommunens skyldighet att ta långsiktig hänsyn till olika värden när man bygger vindkraft.
- Vindkraft är inte allt och får inte förstöra andra värden. Om Piteå ska vara attraktivt att besöka, leva och bo i kan vi inte ha vindkraft överallt!
- Kolla om turistnäringen verkligen vill ha vindkraft?
- Underskatta inte värdet av öppet hav och fri horisont. Ta bort vindkraftsområdena i havet!

- Vore trevligt om vi kunde spara litet till våra barn.

Kommentar: Efter samrådet har planförslaget ändrats så att områdena har koncentrerats till ett stråk igenom kommunen.

Havet och skärgården har utpekats som olämpliga för etablering av vindkraft. Undantag har gjorts för de två områden inom riksintresse för vindbruk där planprogram tidigare antagits.

Arvidsjaur kommun

Yttrande angående Vindbruksplan för Piteå kommun

Arvidsjaur flygplats är en fungerande länk i kedjan av effektiva flygtransporter till och från Norrbottens inland. Med anledning av bland annat flygplatsens geografiska läge och sin betydelse för test- och turismverksamheten i regionen samt ur militär synpunkt är det av största vikt för kommunen att flygplatsens möjligheter att utöva verksamhet inte försvåras.

Kommunen befarar att etablering av vindkraft vid Arvidsjaur kommungräns skulle innebära omfattande påverkan på Arvidsjaur Flygplats. Instrumentflygande plan måste iaktta en lägsta MSA-höjd över havets nivå runt Arvidsjaur Flygplats. MSAhöjden är beroende av höjden på hinder (berg, master, byggnader) inom en yta om 30 nautiska mils radie från flygplatsens FAF (Final Approach Fix). MSA-höjden åt det håll där den planerade vindkraftsparken ligger är sedan 2011-12-15, 945 meter över havets nivå. Vindkraftverk inom vissa delar vid kommungränsen skulle innebära att MSA-ytan skulle höjas vilket i sin tur skulle påverka inflygningsförfarandet till Arvidsjaur Flygplats och innebära ökade kostnader för flygtrafiken.

Kommentar: Karta på sid 25 uppdaterad med MSA-yta för Arvidsjaur flygplats.

Kommunen anser därför att det är av största vikt att det i det fortsatta arbetet görs närmare analyser av påverkan för Arvidsjaur Flygplats, Detta för att säkerställa att flygplatsen inte påverkas negativt av en eventuell etablering. MSA-ytor för flygplatsen bifogas som shapefil. Samråd med Arvidsjaur Flygplats bör ske vid etablering i anslutning till MSA-ytorna.

Kommunen anser vidare att ett avstånd om cirka 1200 m eller 10 gånger vindkraftverkets totalhöjd kan rekommenderas till boende.

Samrådshandlingen behandlar även påverkan på berörda samebyar. För renskötseln krävs stora sammanhängande markområden. Arvidsjaur kommun anser att det är av stor vikt påverkan minimeras samt att berörda samebyar kompenseras vid eventuell påverkan.

Kommentar: Prövning pågår av etapp 2 av regeringens tillåtlighetsbeslut där dessa synpunkter får beaktas.

Arvidsjaur kommun anser vidare att det är positivt att det av förslaget framgår att vindkraftsetableringar ska kombineras med ett starkt engagemang i näromgivningens utveckling.

Centerpartiet i Piteå

Centerpartiet i Piteå välkomnar Vindbruksplanen som ska användas för att styra placeringen av denna för Piteå relativt nya areella näringsgren till de mest lämpade områdena. Vindbruksplanen är kommunstyrelsens dokument, dock inte juridiskt bindande. Eftersom planen ändå kommer att bli styrande för framtida vindkraftsetableringar är det mycket viktigt att den harmoniserar med redan tagna beslut; i kommunen, regeringen och länsstyrelsen. Vi anser därför att följande synpunkter ska beaktas:

- Det område som regeringen gav tillåtighetsbeslut till i mars 2010, överensstämmer inte med det i vindbruksplanen utritade tillåtighetsområdet. Eftersom Piteå kommun i ett kf-beslut 2008 med tillstyrkan till hela vindkraftsetableringen i Markbygden överlät beslutet till regeringen, måste det hänvisade området för regeringens tillåtighetsbeslut gälla och kartan skall därför justeras enligt detta beslut.

Kommentar: Avgränsningen för tillåtligheten har justerats i överensstämmelse med yttrandet.

- Inom området som regeringen gett tillåtighet att bygga i, ska ingen indelning av områden göras. Länsstyrelsens miljöprövningsdelegation (MPD) ansvarar för att ställa sådana miljövillkor för vart och ett av delområdena i Markbygden så att nödvändig hänsyn tas till känslig miljö och att olämpliga placeringar förhindras. Ks har redan i sitt yttrande till Länsstyrelsen okt 2011, tillstyrkt hela etapp 1 i Markbygden utan geografiska inskränkningar.

Kommentar: Området för tillåtligheten utgör nu en egen klass i planförslaget.

- I MPD:s beslut för etapp 1, undantogs Snöbergen och kartan bör därför anpassas efter detta beslut.

Kommentar: Snöbergen undantogs i tillståndet för etapp 1 vilket framgår av figur 6:5 Befintlig vindkraft och anspråk, sid 40, del 2.

- Då vindkraft är en ren och förnyelsebar energikälla som bidrar till att minska klimatförstörande utsläppsgaser, förbättras möjligheten att bevara de naturvärden vi idag har. Det framstår därför som något motsägelsefullt att införa buffertzoner runt naturreservat som redan avgränsats för att bevara eller utveckla den miljö som finns innanför reservatsgränsen. Att vindkraft etableras utanför naturreservatet, ser vi som en garant för naturreservatets långsiktiga överlevnad och därmed hållbart över tid.

Kommentar: Inga buffertzoner anges i planen. Prövning sker från fall till fall i samband med tillståndsprövning.

- I Vindbruksplanen talas det om att olika landskapstyper har olika ”visuell tålighet”. Det låter märkligt att det skulle vara landskapet i sig som har hög resp. låg visuell tålighet när det i själva verket handlar om upplevelsen av synintrycket i betraktarens öga. Det vore därför lämpligare att beskriva det som ”människans visuella tålighet till nya element i olika landskapstyper”.

Kommentar: Synpunkten har inte beaktats i planförslaget då det är de naturgivna förutsättningarna i landskapet som utgör grund för hur människan upplever nya element i landskapet.

- Vindbruksplanen ger uttryck för Piteå kommuns viljeinriktning i Tillväxtprogrammet där det tredje delområdet handlar om att ”Våga vara spetsig” och förenar förnyelsebar energiproduktion med att skapa tillväxt ur kommunens stora skogsområden. Det harmoniserar också väl med Landsbyggsdepartementets vision om Skogs-Riket som arbetar med att nyttja alla värden som finns i skogen.
- Vindbruk har redan bidragit till landsbygdsutveckling genom att framtidstro skapat nya företag och utvecklingsmöjligheter i kommunens mest glesbefolkade områden. Med vindkraftsetableringar förbättras möjlighet till service för boende och besökare.
- Utbyggnad av det finmaskiga vägnätet för vindkraft kan förbättra lönsamheten i skogsbruket genom ökad framkomlighet för timmertransporter och därmed minskade drivningskostnader.
- Fler vägar i otillgängliga områden underlättar för det rörliga friluftslivet och gör det tryggare för den som är ovan att vistas ute i naturen. Det blir lättare att ta sig till olika områden för jakt, fiske, bärplockning, turism och andra naturupplevelser. Även den som har nedsatt rörlighet kan nå stora områden i naturen.

Kommentar: Synpunkterna föranleder ingen ändring i planförslaget.

Sammantaget är vår uppfattning om Vindbruksplanen positiv med ovanstående justeringar och vår förhoppning är också att vindbruksnäringen ska finna det möjligt att etablera sig i Piteå kommun. För miljön, klimatet, arbetstillfällen och den hållbara utvecklingens skull.

Centerpartiet i Piteå

Majvor Sjölund, gruppleadare

Erik Åslund, kretsordförande

Ekström Karl-Erik och Ann-Mari, Piteå, Bänkerudden

Synpunkter över Piteå kommuns förslag till tematiskt tillägg till översiktsplanen avseende vindbruk.

Undertecknade äger en fritidsfastighet vid Bänkerträsk på Bänkerudden i Piteå kommun. Från det perspektivet, med vår naturmiljö och våra levnadsvillkor på Bänkerudden och närområdet, lämnar vi härmed våra synpunkter kring förslaget.

Rent allmänt anser vi, med hänsyn till att området på Bänkerudden och Bänkerträsk redan 1988 genom en planutredning av Piteå kommun (godkänd 1988 06 21 §662 Dnr 88 073) ansågs lämplig för etablering av fritidsbebyggelse, att en etablering av vindbruk inom närområdet är helt oförenligt med de krav beträffande naturmiljö, ostördhet och tystnad och därmed levnadsvillkor som kan och bör ställas på en fritidsbebyggelse och som har gällt för området. På Bänkerudden omfattas numera fritidsbebyggelsen även av en detaljplan med bestämmelse om störningsskydd (antagen av kommunfullmäktige 2009-06-22 § 95).

När etableringen av vindbruk sker kommer fritidsbebyggelsen på Bänkerudden att omgärdas på alla sidor av 200 meter höga vindkraftverk och Bänkerudden kommer då att bli en enklav i ett industriområde, vilket vi betraktar som ett brott mot mänskligheten.

Kommentar: För Bänkeruddens fritidshusområde har i en detaljplan fastslagit att den ekvivalenta ljudnivån inom planområdet inte får överstiga 35 dB(A) vilket kommer att påverka tillståndsprövningen enligt miljöbalken samt hur nära verken kan placeras fritidshusområdet.

Adekvata skyddsavstånd till bostäder och fritidsbebyggelse

Enligt förslaget till vindbruksplanen anses 1000 meter utgöra adekvata skyddsavstånd kring bostäder och fritidsbebyggelse. Enligt översiktsplanen - fördjupning landsbygden anges att kommunen justerat avståndet till 1200-1500 meter till fritidsbebyggelsen. När översiktsplanen ska vara styrande för efterföljande beslut, anser vi att detta avstånd minst ska gälla. Vi anser dock att det är både önskvärt och lämpligt att det ska vara ett betydligt större skyddsavstånd till en fritidsbebyggelse med hänsyn till de krav på miljön som bör ställas när det gäller rekreation.

Mark- och miljödomstolen har efter Naturvårdsverkets överklagan bland annat gjort en ändring i länsstyrelsens miljötillstånd för etapp 1 av vindkraftetableringen i Markbygden, nämligen att vindkraftverk inte får uppföras närmare än två kilometer från kungsörnarnas boplats. Vi anser att en sådan begränsning minst ska gälla även när det gäller människors boplats och i synnerhet boplats i fritidsbebyggelse med de krav som bör ställas på livsmiljön kring en sådan bebyggelse.

Kommentar: Angivelse av skyddsavstånd till bostäder har tagits bort i förslaget då sådan angivelser tenderar att bli minimiavstånd. En samlad bedömning av störningar görs i samband med tillståndsprövningen. Hänsyn till närhet till bostäder har tagits vid utpekande av lämpliga områden.

Piteå och Bänkerudden 2012-09-28

Karl-Erik Ekström

Ann-Mari Ekström

Gemensamma ägare till fastigheten Bänkerträsk 1:28

Energimyndigheten

Yttrande angående tematiskt tillägg till översiktsplanen avseende vindkraft, vindbruksplan - Piteå kommun

Samrådshandling

Energimyndigheten vill betona vikten av regeringens tydliga uttalanden om att utbyggnaden av vindkraft ska främjas och ges en högre prioritet än tidigare. Mot bakgrund av detta och den nationella planeringsramen på 30 TWh till år 2020 är ökad elproduktion från vindbruk ett nationellt intresse. Syftet med planeringsramen för vindkraft är att synliggöra vindkraftsintresset i den fysiska planeringen och ramen är det nationella anspråket på tillgång till mark- och vattenområden.

Vindkraften är en naturlig del av Sveriges energiförsörjning och vindbruket måste få synas i landskapen samtidigt som etableringar av vindkraft ska ske i balans med andra intressen. Vindkraften har förutsättningar att bli en stor och viktig förnyelsebar energikälla för framtiden.

Övergripande synpunkter

Energimyndigheten anser att vindbruksplanen behandlar de områden som bör krävas av en handling av detta slag, vilket är grundläggande och av stor betydelse för en väl avvägd lokalisering av vindkraftsanläggningar.

Generellt sett anser Energimyndigheten att allmänna intressen går att förena med det nationella målet om att producera förnybar elenergi i ett område med mycket goda vindförutsättningar.

Kommentar: Synpunkterna föranleder ingen ändring av planen. Om planens hela potential nyttjas för utbyggnad av vindkraft skulle Piteå kommuns utpekande av områden för vindkraft bidra till minst en tredjedel, ca 10 TWh eller mer, av den nationella planerings-ramen ca 10 TWh.

Specifika synpunkter:

Vindbruksplan

Sid 4 och 6. Angående den vindkartering som används och beskrivs i texten vill Energimyndigheten informera om att det en ny Vindkartering framtagna år 2011. Denna vindkartering har bättre upplösning och följer topografin på bättre sätt jämfört med den tidigare karteringen. Karteringen från 2011 att ladda ner på www.vindlov.se, klicka kartstöd.

Kommentar: Utställningshandlingen har reviderats med utgångspunkt i vindkarteringen från 2011.

Sid 6. Under rubriken vindförhållanden anser Energimyndigheten att Piteå kommun även beskriver att riksintresse vindbruk har legat till grund för avgränsningarna i planen, vilket beskrivs i del 2 planeringsförutsättningar som grundförutsättningar. Energimyndigheten vill även informera om att det pågår en revidering av befintliga riksintressen för vindbruk under år 2012, varav förändringar av dessa områden kan komma att ske.

Kommentar: Förslaget innehåller en text om pågående revidering av riksintresse för vindbruk, del 2, kap 6.

Sid 13. I detta avsnitt beskrivs riktlinjer för mindre vindkraftsetableringar i kommunen. Energimyndigheten ser gärna att informationsrutorna avseende gårdsverk och miniverk tydliggörs gällande vilka definitioner som gäller för respektive vindkraftstyp, se www.vindlov.se klicka Steg för Steg. Energimyndigheten ser vidare att kommunens ställningstagande till mindre vindkraftverk tydliggörs.

Kommentar: Förslaget har ändrats för att försöka tillgodose synpunkten.

Planeringsförutsättningar

Sid 27-28. I detta avsnitt beskrivs lokal demokrati och den underlagsrapport som tagits fram. Energimyndigheten önskar en närmare beskrivning av vilka inledande möten som har gjorts med allmänheten, rennäringsen och andra intressenter för att skapa god förankring i framtagna av denna vindbruksplan.

Kommentar: Redogörelse för förankringsarbetet återfinns i avsnitt 1 och 2 Samrådsredogörelsen (detta dokument)

Sid 32-33, 43. I dessa avsnitt beskrivs elanslutningar, förstärkning av elnätet samt metod för avgränsning av vindkraftsområden. Energimyndigheten anser att för geografiska områden där större vindkraftsparker bedöms lämpliga bör frågan om anslutningar till elnät tydliggöras. Det är då bra att kommunen inledningsvis i planeringsprocessen har en god dialog med nätägare om vilka möjligheter till elanslutningar som är tänkbara.

Kommentar: Synpunkten beaktas men föranleder ingen ändring av förslaget.

Sid 69. Det är tveksamt om lokal utveckling med anspråk på ekonomiska fördelar hör hemma i riktlinjerna för vindkraftsutbyggnad i ett tematiskt tillägg för vindbruk.

Kommentar: Kommunen har en annan uppfattning vad gäller att beskriva ekonomiska fördelar i vindbruksplan och har behållit dessa skrivningar i förslaget.

Sammantaget anser Energimyndigheten att samrådshandlingen i huvudsak är i linje med Regeringens och Energimyndighetens intentioner avseende planering för förnybar energi.

Ericson Peter, Trundön

Jag kan med glädje konstatera att Piteå kommun genom den nya vindbruksplanen har valt en vindkraftstrategi som skyddar den unika och underbara skärgård som finns i Piteå Kommun.

Det är enligt min mening mycket klokt med tanke på både friluftsliv och rekreation, men även för att kunna vidare utveckla besöksnäring och annan kustnära företagande.

Jag är således mycket positiv till att skärgården skyddas och att det inte kommer att tillåtas några nya vindkraftsparker öster om E4:an.

Trundön
2012-09-25
Peter Ericson

Kommentar: Havet och skärgården har utpekats som olämpliga för etablering av vindkraft. Undantag har gjorts för de två områden inom riksintresse för vindbruk där planprogram tidigare antagits.

Föreningen Piteå skärgård värd att bevara

Yttrande angående förslag till Vindbruksplan för Piteå kommun

Piteå kommun har upprättat ett förslag till vindbruksplan, samrådshandling maj 2012.

Vindbruksplanen kommer när den är antagen att ersätta de tidigare gällande översiktsplanerna för stadsbygd, landsbygd och skärgård med avseende på var Piteå kommun vill lokalisera storskalig vindkraft. Skriftliga synpunkter ska vara inlämnade senast den 30 september 2012.

Till samrådshandlingarna för vindbruksplanen hör följande handlingar:

- Planeringsförutsättningar
- Planhandling
- Miljökonsekvensbeskrivning

Synpunkter på förslaget till vindbruksplan

Det är bra att Piteå kommun tar fram en vindbruksplan. De tidigare gällande översiktsplanerna har haft ett helt annat fokus och inte omfattat ett så brett analysmaterial som redovisas i denna handling.

Det är därför viktigt att Piteå kommun också vågar ompröva tidigare ställningstaganden!

Vi värnar vår unika skärgårdsmiljö och har i en rad aktiviteter och yttranden till exploatör respektive Piteå kommun haft synpunkter på etablering av vindkraft vid Tärnans grund och Klockgrundet. Dessa redovisas i bilaga 1-4 nedan och är för oss fortfarande giltiga.

Vi står fast vid att vi anser det ytterst olämpligt att ta i anspråk områdena Tärnans grund (H1) och Klockgrundet (H2) för vindkraftsändamål.

I vindbruksplanen, del 2 planeringsförutsättningar, anges på ett mycket bra sätt de värden som vår skärgård har och den påverkan en exploatering för storskalig vindkraft skulle innebära för dessa värden. Vi delar den uppfattningen helt.

Utredningsområdena Tärnans grund (H1) och Klockgrundet (H2) ligger nära intill Stor-Räbbens naturreservat (inklusive Bondökallarna) och Bondöfjärdens naturreservat (inklusive Stenskär). Dessa naturreservat är dessutom Natura 2000 och av Riksintresse för naturvård och friluftsliv. De blev naturreservat för 40-50 år sedan och är de allra första naturreservaten i Piteå kommun, mycket tack vare deras skönhet, landskapsbildsvärden och höga natur- kultur- och friluftsvärden.

Den visuella påverkan av vindkraftverk är som störst på platser dit människor söker sig för att uppleva orördhet och ro i naturupplevelsen, t ex skärgården. Detta styrks av den landskapsanalys som finns i vindbruksplanen. Det flacka och storskaliga skärgårdslandskapet har låg visuell tålighet.

Att i skärgårdsområdet som klassas som olämpligt för vindkraft (benämnt O17) peka ut två till ytan stora utredningsområden Tärnans grund (H1) och Klockgrundet (H2) anser vi är omotiverat och stöds inte av analysresultatet som redovisas i Planeringsförutsättningar, del 2, sid 44. Här hänvisar Piteå kommun bara till tidigare ställningstaganden. Men hur underbyggda var dessa?

För oss står det helt klart att en utbyggnad av dessa områden skulle innebära att vi förbrukar stora delar av de värden vår ytterskärgård har. Vi anser därför att områdena H1 och H2 klassas till O17, dvs områden olämpliga för vindkraftsutbyggnad.

Kommentar: Havet och skärgården har utpekats som olämpliga för etablering av vindkraft. Undantag har gjorts för de två områden inom riksintresse för vindbruk där planprogram tidigare antagits. Kommunen är i dagsläget inte beredd att ompröva tidigare ställningstaganden. Se även kommentar till försvarets synpunkter angående områdena i havet nedan.

Bilagor

Bilaga 1 – Samrådsyttrande till Klocktärnan Offshore AB, 2006-11-28.

Bilaga 2 – Protestlistor (1 572 namnunderskrifter) och följebrev överlämnas till Kommunstyrelsen, 2007-03-12.

Bilaga 3 - Samrådsyttrande till Klocktärnan Offshore AB angående visualiseringar, 2007-06-21.

Bilaga 4 - Samrådsyttrande till Miljö- och byggkontoret/Kommunstyrelsen angående program för detaljplan Vindkraft på Tärnans grund och Klockgrundet, 2007-11-28.

Sture Grahn för Stenskärs fiskeläge
Per-Åke Larsson för Stenskärs fiskeläge
Daniel Sällström för Stor-Räbbens fiskeläge
Margareta Erstavik för Stor-Räbbens fiskeläge
Anders Lidström för Svarthällans fiskeläge
Ricard Larsson för Svarthällans fiskeläge
Sten Bergstedt för Bondökallarnas fiskeläge
Nils-Johan Larsson för Vargöns fiskeläge
Mauritz Magnusson
Sture Berglund
Hansi Gelter, Guide Natura

Försvarmakten

Riksintresset för totalförsvarets militära del

Vindkraftsområdena har delat in i olika klasser. Försvarmakten har koncentrerat analysen av kategorierna Lämpliga, Möjliga samt de två utredningsområdena i havet.

Piteå kommun berörs av flera riksintressen för totalförsvaret. Något om detta finns beskrivet på sid 23. MSA-ytorna för Luleå/Kallax flottflygplats samt Vidsels övningsflygplats berör Piteå kommun och bör redovisas i planen eftersom dessa ytor medför höjdbegränsningar. Stoppområdet för vindkraftverk runt Vidsels övningsflygplats finns redovisat på sid 24. Trots detta redovisas ett möjligt vindkraftsområde, M11 där. Detta bör utgå ur planen. Kommunen berörs också av ett flertal anläggningar som omfattas av sekretess.

Väderradarns analysområde i förhållande till vindkraftverk 20 km redovisas på karta på sid 24. Enligt utredningen ”VINDRAD” som blev klar 2011 har dock visat att vindkraftverk kan störa väderradarinformationen ända ut till 50 km från väderradarn. En teknisk analys genomförs när projekt blir aktuella och positioner och fakta om planerade vindkraftverk finns tillgängliga.

Kommentar: I samrådshandlingen redovisades en radie på 5 km runt väderradarn, dvs ”stoppområdet”. Kartan är nu uppdaterad så att den dessutom redovisar en radie på 50 km. En notering om väderradarn och avstånden har också lagts till på sidan innan.

Runt Boden Södra skjutfält finns ett område som måste vara fritt från höga objekt p.g.a. de samövningar som sker mellan mark- och flygförband. Det rör område M4.

Utanför Tåme skjutfält finns ett hinderfritt område kopplat till skjutningar med pilammunition samt målflygövningar. Det berör den södra delen av område H2 i havet. Det finns dock andra skäl till att Försvarsmakten inte kan acceptera någon vindkraft i de två områdena i havet. Vindkraftverk i havet riskerar alltid att störa tekniska system av olika slag.

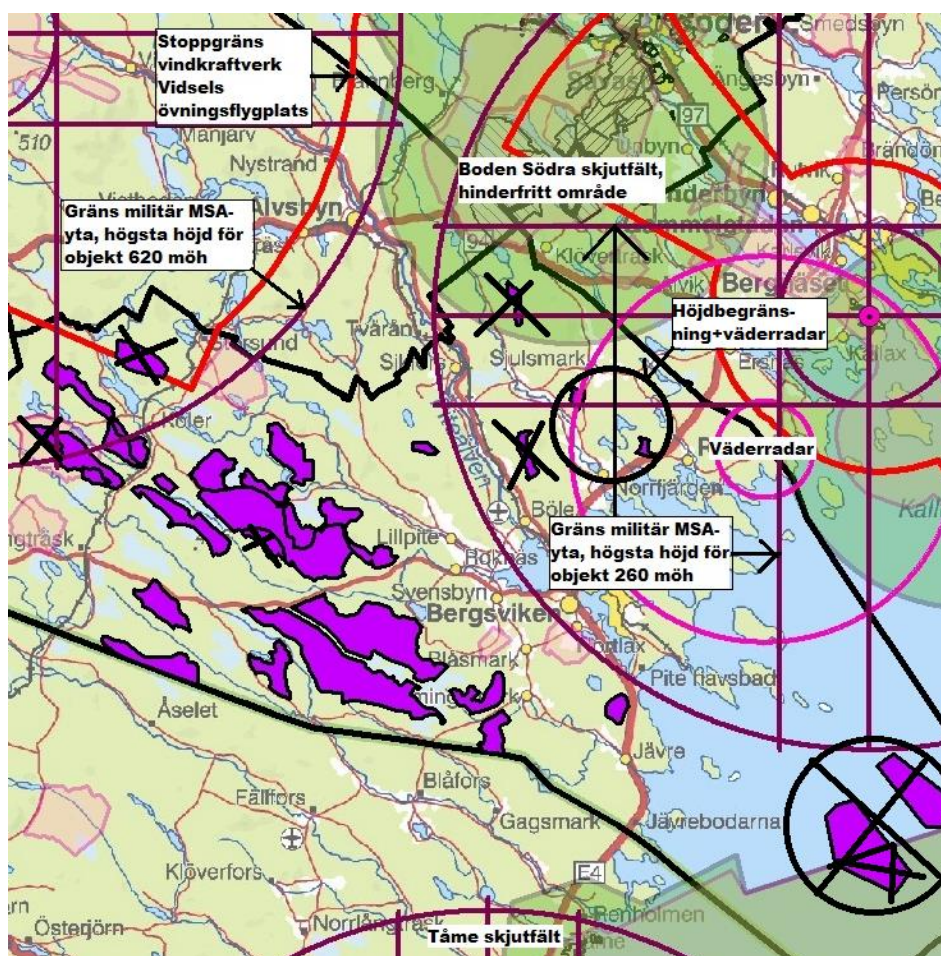
Följande L-, M- och H-områden är helt i konflikt med totalförsvarets intressen och bör utgå ut planen: L1, M4, M5, M11, M18, H1 samt H2.

Inom följande L- och M-områden finns det konflikter med totalförsvarets intressen inom delar av områdena: L4, L5, L7, L8, L9, M1, M2, M12, M15, M16 samt M17. Omfattningen varierar mellan 10 och 50 % av områdenas ytor. Mer detaljerat underlag kan erhållas om behov finns i den fortsatta planeringen.

Kommentar: Kartmaterial som redovisar MSA-ytorna och väderradar(Del 2, s.25) har kompletterats och uppdaterats.

För vindkraft utpekade områden som strider mot försvarsintresset har efter samrådet tagits bort ur planen. Områdesbeskrivningen för områdena i havet i del 2 Planeringsförutsättningar har kompletterats med beskrivning av försvarets inställning.

Vad gäller Markbygdenprojektet sker en kontinuerlig samverkan med Svevind om vindkraftverks placeringar för att undvika konflikter med totalförsvarets intressen. Enligt regeringens tillåtlighetsbeslut ska ju Försvarsmakten godkänna alla positioner.

Granberg Ragnar, Hemmingsmark

Yttrande över kommunens skiss för framtida vindbruksområden.

Vid samråd med kommunen angående bygglov på fastigheten Hemmingsmark 10:17 numera Hemmingsmark 10:123 var kommunens inställning positiv till vindkraftverk på fastigheten på den del där avståndet översteg 1 km till bebyggelse. Jag hade då arrendekontrakt med Nordanvinden AB. Senare visade sig att försvaret motsatte sig vindkraftsutbyggnad utan att motivera varför.

Våren - sommaren 2012 hade Fortifikationen anläggningsarbeten på gång söder om Jävre. De behövde då använda enskilda vägen, Barksjövägen, och dess förlängning som även går över min fastighet. Jag hade kontakt med ansvarig tjänsteman, Stefan Pettersson och dryftade även frågan om försvarets nej till vindkraft på mitt skifte, Junesskiftet. Han meddelade då att en överlänkning som bekostades av vindkraftsexploätören var lösningen på problemet.

Försvaret skulle med en sådan lösning vara positiv till vindkraft i Jävre. Om inte kommunen i sin framtida markanvändning öppnar upp för vindkraft på det området som man tidigare tillstyrkt blir ju kommunen hindret.

Jag hemställer därför området i bifogade kartsbild skall ingå i kommunens vindbruksplan.

Ragnar Granberg

Kommentar: Nästan hela det område som markerats i kartan som bilagts yttrandet ligger inom 1 km från omgivande bebyggelse. Den lilla areal (0.19km²) där avståndet marginellt överstiger 1 km motiverar ej ett utpekande i vindbruksplan. Utöver detta anser kommunen att vindbruk inte ska etableras öster om E4 bl a av hänsyn till riksintresse för kustturism och friluftsliv.

Hällström Annica, Rosvik

FRÅGOR OCH FUNDERINGAR KRING VINDKRAFTEN I PITEÅ KOMMUN

Hur kan våra folkvalda politiker utan att förankra det med sina medborgare bestämma ett jättelikt industriområde som dessa vindkraftverk kommer att utgöra ?

Varför gick man inte ut med ALL information om vindkraftsetableringen, inte bara det ”positiva”?

Hur mycket får vi skattebetalande elkunder betala till detta , nu och i framtiden?

Hur mycket pengar har PITEÅ KOMMUN sponsrat till detta?

Och vem ska finansiera denna gigantiska vindkraftspark ?

Vem får ta del av vinsterna ?

Hur kan ni försvara att 40 000 ha mark försvinner till denna industripark?

Om det behövs minst 300 lastbilar för ett vindkraftverk, så kommer det att gå ca 100 lastbilar per dygn varje dag i kanske 15 år.

Är det miljövänligt ??????

Hur försvara ni det ?

Vad tycker alla som bor efter vägarna som dessa lastbilar ska trafikera ?

Vet dom ens om det ?

Vad menar ni med att det ska byggas vindkraftverk utifrån ortens behov ?

Behöver Piteå Kommun eller någon annan kommun här uppe bygga vindkraftverk för att få el.?

Har vi inte så vi klarar oss ?

Behövs EL ska man bygga det där det behövs.

Vill man att världen ska bli miljövänlig kanske man ska börja bygga där det finns kol- och kärnkraft så man får bort det.

Alla kommuner borde göra som Gotland att utgå från ortens behov och bygga efter det.

Piteborna och Norrbotten behöver inte vara Sverige, EU och övriga världens samvete, alla får göra sitt för att göra världen mer miljövänlig.

Men kanske är det så att dom fick högsta bidragen för att bygga dom här uppe och för att här bor det inga ”viktiga” människor.

Och hur ka ni tillåta att förstöra nånting som är unikt för PITEÅ ÄLVDAL enda älvdalen som stiger från kust till fjäll. Med en fantastisk natur.
Men det var nog det som blev PITEÅS fall.

Nu gör vi kommunen till Sveriges största industriområde.

Bara för att världen snurrar runt PENGAR PENGAR PENGAR

Varför lyssnar ni inte på experter som talar om det ”negativa” som detta gigantiska bygge kommer

att medföra ?

Eller är det så att ni vet bättre ?

Demokrati, empati försvann nog med PENGARNA eller vad tycker ni?

Jag hade velat sitt med er och diskuterat med er på era samrådsmöten. Men ni kom aldrig på samrådsmöten.

VARFÖR ?

Är vi inte nog viktiga ?

Är våra synpunkter och åsikter oviktiga för er ?

Kanske för att ni redan bestämt er oavsett vad vi tycker,

Så ska det genomföras, eller.....???

Jag har så många fler frågor och funderingar men jag kommer aldrig att få något svar eftersom dom som skulle kunna svara på dom inte vill svara.

Undrar varför ?????

Kommentar: Efter samrådet utgör planförslaget en mindre splittrad bild av områden. Utpekandet har koncentrerats till stråket som löper genom Markbygden. Arealen av utpekade områden är i samma storleksordning som i samrådsförslaget.

Behovet av transporter, om utbyggnad enligt planen kommer till stånd, har belysts i Miljökonsekvensbeskrivningen.

Vad gäller vem som tjänar på vindkraften, kostnader för elkunder m.m. är sådana frågeställningar inte föremål för översiktsplanen.

Johansson Benny, Härjedalen **Borta Med Vinden och Buller-Rapporten**

Min önskan är att “alla” skall givas möjlighet att skriftligt lämna sin synpunkt om man önskar sig några vind-kraftverk eller ej! Kommuninnevånare så väl som fastighetsägare, och att dessa har rätt att få all tillgänglig information i frågan. Ges vederbörlig tid att i samråd och egna föreningar och åsikts-grupper, diskutera frågans alla aspekter, risker och alternativ, samt lämna sina val och synpunkter till, en professionell grupp av handläggande ansvariga tjänstemän, som sammanställer alla synpunkter, och ställer den klara frågan om; Ja eller Nej till Vind-bruksplanen.

Det är väl en något uppmanande ton i mitt mail som kanske inte är vanligt, men ändå när jag tänker på det så är det inte dumt med några allvarliga ord, problem, skade-risker, sjukdomar och svårigheter i den inledande texten. Som jag förstår det, så är det ett stort tryck från vindnasare att få ta över en stor del mark i Er kommun. Det är ju så dom jobbar. Aldrig ett ord om nackdelar eller; Farligheter, oväntade kostnader och miljö-effekter? Ingen vinst på verksamheten? Bara ett stort miljö-bedrägeri, markjobberi-vinster och begär att länsa skatte-kistorna. Ni som tvingas bo kvar i kommunen efter detta, kan komma att få ångra Er bittert. Men Skogsägare dom kan avverka 100%, och all mark milsvida omkring dessa Vindkraftverk blir till ett enormt “farligt område”, bullret kan ge oss ”bokstavs-sjukdomar”!

Bygde-pengen, är en ren oförfalskad “MUTA”! Den ses ofta som viktigast av allt?

Lycka till med att rädda Er miljö, för det är “**MILJÖN**”, det egentligen handlar om. Det är, Hälsan och Framtiden, Naturen och Livs-kvalite'n, som ligger i vågskålen!

Kommentar: I arbetet med utpekande av områden har stor hänsyn tagits till bl a naturvärden så att påverkan på dessa blir begränsad.

Ni kan då behöva en rejäl information och redovisning, något liknande som Härjedalens Kommun genomförde, på ett mycket förtroendefullt och föredömligt sätt. Med flera utställningar, i kommunen, bilder, kartor, filmer, informationsmöten och tre fråge-omgångar, där varje kommun-innevånare/fastighetsägare fick lämna sin syn på, och önskan om Vind-verk! Regeringen lämnar ett stort ekonomiskt bidrag till en korrekt demokratisk handläggning och det betyder “**inte**” att det är mötesbidrag för Politikerna enbart, utan alla säger ALLA, kommun-innevånare skall tillfrågas att avge sin synpunkt, och alla, skall få sin röst hörd.

Med Vänliga Hälsningar,
Lycka Till!
Benny Johansson,
miljö-skribent
Härjedalen

Kommentar: Konsekvenserna för friluftsliv, jakt m m är svåra att förutse. En fråga som måste följas under utbyggnadstiden. Efter samrådet utgör planförslaget en mindre

splittrad bild av områden. Utpekandet har koncentrerats till stråket som löper genom Markbygden.

Vad gäller övergripande nationella frågeställningar, bygdepengar m.m. är sådana frågor ej föremål för översiktsplanering.

Jävre byamäns samfällighetsförening

Jävre Byamäns Samfällighetsförenings berörda markägare lämnar här sin syn på Piteå kommuns vindbruksutredning.

Först vill vi understryka att markägaren den ende sakägaren överhuvud knappt nämns i denna vindbruksplan. Ej heller har markägarna fått delta i planläggningen, trots att markägaren sitter inne med den absolut bästa kunskapen om den mark som kan ingå i vindbruksområdet. Detta är djupt beklagligt, och en grov kränkning av den enda part som har rätt att bedriva näringsverksamhet i området, nämligen markägaren. Enligt Parisstadgan för ett nytt Europa skall äganderätten skyddas mot varje kränkning

Kommentar: Samråd har genomförts i enlighet med PBL och efter det har arbetsgruppen för vindbruksplanen träffat företrädare för Jävre byamäns samfällighet vid ett särskilt möte.

I miljökonsekvensbeskrivningen, sid. 4 påpekar Piteå Kommun; Enligt MB 4 kap.1 § skall varje etablering föregås av avvägning mot riksintresset. **Dock kan vindkraften bedömmas utgöra del av det lokala näringslivet, vilket inte ska hindras i sin utveckling.**

Vidare har områdena tillhöriga Jävre skifteslag utpekats som riksintresse för rennäringen och undantagits som lämpligt för vindbruk. Markbygden har dock inkonsekvent bedömts som lämpligt, med vindbruk och rennäring på samma områden.

Kommentar: De områden inom Tillåtligheten som utgör riksintresse för rennäringen är i samrådshandlingen konsekvent klassade som "Områden inom tillåtlighet med förstärkt hänsyn".

I utställningshandlingen utgör Tillåtligheten som helhet en egen klass (T). På detaljkartan för tillåtligheten (s. 51) är de områden som överlappas av riksintresse för rennäringen fortsatt klassade som områden där förstärkt hänsyn krävs.

Områden klassade som lämpliga för vindbruk överlappar ej heller på någon plats områden utpekade som riksintresse för rennäring.

Utredningsgruppen har helt felaktigt invänt rennäringen som riksintresse på Jävremarken. Detta bevisas i den statliga offentliga utredning SOU 2006:14 om samernas sedvanemarkers som gränsdragningskommissionen utarbetat. Där anges dessa sedvanemarkers (enl. kartmateriel bl.a.) ej sträcka sig längre österut än trakterna kring Pålberget, Lillpite och Sikfors. Den flyttled som påstås finnas ner till kusten, anges som nedlagd. Den existerar ju ej heller i verkligheten. Sedan många år sker flyttningen av renar från Arvidsjaur med långtradare till bl. a. Mellanboda.

Kommentar: Det riksintresseområde för rennäringen som åsyftas i stycket ovan fastslogs i Jordbruksverkets beslut 2005-12-15 Dnr. 92 5453/02. Kommunen delar inte uppfattningen att riksintresse för rennäringen i form av den flyttled som går utmed område M9 (samrådshandlingen) inte skulle gälla.

Till skillnad från vad som anges i yttrandet, kostateras tvärtom i SOU 2004:14 (ss. 413f) att "det finns en mycket starkt övervägande sannolikhet för att området skall inbegripas i renskötselområdet och sålunda hänföras till kategori 1 [Bevisad renbetesrätt]. Renbetesmarksutredningens kartredovisning ger dock anledning till ett visst frågetecken. Vi har därför valt att hänföra området till kategori 2 [Enligt markägarnas mening inte bevisad men enligt vår uppfattning övervägande sannolik renbetesrätt]."

På en rak fråga till sametingets verksjurist om dokument som visar samernas sedvanerätt på Jävres marker, blir svaret att sådana dokument ej finns. *Se Bilaga 1.* Efter påtryckningar till sametinget bl.a., har Jävres skifteslag också övergivits av skogssamerna. Inga renar har under vintern 2011-2012 vandaliserat våra marker och skogar. Vi markägare är tacksamma för detta. *Bilaga 2.*

Kommentar: Förslaget har hämtat kartunderlag gällande riksintresse för rennäring från Sametinget och vid telefonkontakt under våren 2012 uppger Sametinget att kontroll av användningen av flyttleden och behovet av att den klassas som riksintresse skett så sent som 2010.

Att friluftslivet hämmas av vindbruket är nonsens. Personligen har jag under ca 60 år, bott och arbetat inom vindområdet, utan att över huvud taget konfronteras av en enda friluftsströmare. Den kilometerbreda frizon som lämnas mellan fast bebyggelse och vindkraftsparken, räcker med råge till för de eventuella friluftsströmare som råkar förirra sig till området. Någon nämnvärd trängsel, lär det aldrig bli. Den naturmiljö som används i Jävre är uteslutande området med Högberget och arkeologstigen, långt långt bort från vindkraftsområdet.

Kommentar: Inga friluftsvärden finns redovisade eller begränsar utbredningen väster om E4 av det område som åsyftas i stycket ovan. På kartan över friluftsvärden (Del 2 Planeringsföresättningar, s. 17) redovisas endast en skoterled inom området, vilken inte inneburit någon begränsning i L-områdets utbredning.

Den kritik som riktats mot kraftverkens ljud kan man inom detta område fullständigt bortse ifrån. Vindparken ligger sidledes med E-4 an. Det finns ingen chans att i den dånande trafiken med ljudvärden på 70-100 decibel urskilja ett knappt viskande ljud under 40 decibel från vindkraftsverken. Med Norrbottniabanan på andra sidan om vindparken blir ljudvolymen från denna och E-fyran övermäktiga.

Att beakta naturmiljön och utpeka det tänkta området som olämpligt för vindbruk saknar relevans (inga besökare), och visar på dåligt omdöme från 7-mannagruppen. Området bör absolut klassificeras som industrimark, med dessa två gigantiska trafikleder, och alltså väldigt lämpligt att använda till miljövänlig energiframställning.

Kommentar: Naturvärden begränsar i stort inte utbredningen av befintligt L-område eller områdena markerade i bilaga 3 i ert yttrande, sånär som på en mindre myrmark (Milstensmyran) där det finns konstaterade naturvärden. I egenskap av myrmark torde detta område dessutom vara olämpligt för vindkraft av tekniska skäl.

Vidare är allt snack om rivning av vindkraftverken dåligt underbyggt. Enligt Jonas Weinz, Vattenfall Vindkraft AB, kommer nya moderna effektiva aggregat att allt eftersom ersätta begagnade verk. Detta innebär att en rivning av verken kan skjutas långt in i framtiden.

Företrädare för Norrbottniabanan har uppmanat oss näringsidkare att fortsätta utveckla våra näringar som vanligt utan att ta hänsyn till en oviss framtida järnväg.

I vindbruksplanen del 1 sid 8 uttrycker utredarna att kunskapsunderlaget kan vara begränsat. Vi markägare instämmer helt i uttalandet och beklagar att man inte använt sig av den stora kunskapsbank som skogsägarna i Jävre utgör.

Sammanfattningsvis kräver vi berörda markägare att vår mark enl. karta Bilaga 3, blir lämpligt, eller mycket lämpligt område för vindbruk.

Kommentar: Synpunkterna föranleder inte kommunen att ändra sitt synsätt vad gäller lämpligheten för vindbruk i områden markerade på bilaga 3 i ert yttrande.

Förvägrar Piteå Kommun oss, att bedriva näringsverksamheten ”Vindbruk” på mark enl. bilagda karta, kommer vi berörda markägare att ställa ett skadeståndsanspråk på Kommunen på 50 miljoner kronor, för utebliven intäkt av näringsverksamheten vindbruk.

Koler Intresseförening, Carl-Erik Lundström

Yttrande till Piteå kommuns förslag till Vindbruksplan

Koler Intresseförening har i 42 år verkat för att tillvarata bygdens intressen och göra det möjligt för människor att bo och verka i området.

Pga strukturomvandlingen i skogen har den naturligaste sysselsättningen i det närmaste helt upphört. Det storskaliga skogsbruk som idag bedrivs, kräver inte den mängd skogsarbetare som behövdes då skogen avverkades manuellt.

Bygden har därför sakta avfolkats i takt med att arbetstillfällena försvunnit. Det har i sin tur gjort det svårare att bo kvar då underlaget för samhällsservice minskat. Den nedåtgående spiralen har inte kunnat brytas då Markbygden dessutom har särskilda utmaningar pga det långa avståndet till kommuncentrat och därmed annan arbetsmarknad.

Framtidstro

I och med planerna på en stor vindkraftsetablering i Markbygden, har hoppet om en framtid för våra bygder tänts och med det viljan att på bästa sätt dra nytta av denna etablering. Satsningen innebär att många människor nu kommer att finnas i närområdet under uppbyggnads- och driftskedet, både

arbetare, turister och andra besökare. Vi har sett den ökningen redan under byggandet av pilotprojektet Dragaliden. Med detta underlag, ser vi möjligheter att bygga upp service och turism vilket kommer att generera förbättrade livsvillkor för dem som redan idag bor här. Dessutom skapas förutsättningar för företagande så att ytterligare personer kan finna sin utkomst här.

Synpunkter på förslaget:

1. Det område som i planen markerats ligga inom tillåtlighetsområdet, stämmer inte med det område som regeringen gav tillåtighet till. Området i planen har krympts vilket måste rättas till på vindbruksplanens karta.

Kommentar: Området för tillåtligheten har justerats.

2. Inom området som regeringen gett tillåtighet, ställer vi oss frågande till att vindbruksplanen delar in samma område i delområden med beteckningen ”lämpliga, olämpliga” osv. Då Piteå kommun överlåtit beslutet åt regeringen, måste väl regeringsbeslutet gälla; dvs att det är tillåtligt att bygga inom hela det område som beslutet hänvisar till. Det är sedan upp till Länsstyrelsens miljöprövningsdelegation att ställa miljövillkor och fatta beslut om den exakta verksplaceringen.

Kommentar: Klassningen av områden har ändrats

3. Planen anger ett avstånd om 200 m utanför reservatsgräns för vindkraftverk. Vi anser att en sådan buffertzona inte behövs då reservatets gräns utgör nödvändig avgränsning för det som ska skyddas.

Kommentar: Angivande av buffertzoner i meter har tagits bort i förslaget.

4. Vindbruksplanen medger vindkraftsetableringar i framförallt Markbygden som bidrar till utveckling av kommunens glesbygder. Det innebär således, enligt vår mening, förbättrade möjligheter till service, arbets- och näringsliv.

Kommentar: Synpunkten föranleder ingen ändring av förslaget.

Koler Intresseförening anser det avslutningsvis viktigt att vindbruksplanen bygger på korrekta underlag för att vindkraftsexploaterarna ska få ett bra instrument vid valet av etableringsort.

För Koler Intresseförening,
Carl-Erik Lundström, ordf.

Kolerbygdens Landskapsskydd

Föreningen Kolerbygdens Landskapsskydd lämnar härmed sina synpunkter kring Piteå kommuns förslag till tematiskt tillägg till översiktsplanen avseende vindbruk.

Föreningens intresseområde omfattar främst Kolerbygden och hela området omfattas av regeringens tillåtlighetsbeslut när det gäller vindbruk (TL 2010). Föreningens åsikt är att en vindbruksplan grundad på planeringsförutsättningarna i nuläge inte kan påverka redan beslutad tillåtlighet som vid tidpunkten för beslutet hade stöd av områdesanalyser och miljökonsekvensbeskrivning som var gjorda för etableringen.

Föreningen anser, med hänsyn till Piteå kommuns tidigt deklarerade positiva inställning till vindbruk inom kommunen, att planeringsförutsättningar och vindbruksplan borde ha tagits fram tidigare och innan beslut fattades om den storskaliga etableringen av vindkraft inom Markbygden. Förslag till en vindbruksplan borde främst varit framtagen som ett tematiskt tillägg i samband med förslaget till Översiktsplan - fördjupning landsbygden 2007 när den största och omfattande etableringen av vindkraft avsågs att ske inom landsbygden.

Kommentar: Kommunen håller med om att en vindbruksplan borde ha funnits tidigare. Då arbetet med en vindbruksplan är ganska omfattande har en sådan tyvärr inte kunnat tas fram tidigare.

När det nu gäller förslaget till det tematiska tillägget till översiktsplan avseende vindbruk vill föreningen framföra följande synpunkter:

1. **Bebyggelse - adekvata skyddsavstånd kring bostäder och fritidsbebyggelse**
Planförslaget anger 1000 meter som utgångspunkt till närmaste bebyggelse.

Föreningen hänvisar till vad som anges i "Yttranden - utlåtande som inkommit efter utställningen 2.4 – 7.6 2007 Översiktsplan Piteå kommun Landsbygden". Där anger kommunen att avståndet till bebyggelsen har justerats till 1200-1500 meter. När översiktsplanen ska vara vägledande för efterföljande beslut, enligt kommunens egen uppgift i huvuddokumentets antagandehandling oktober 2007, borde 1200-1500 meter vara utgångspunkt i det tematiska tillägget.

Föreningen refererar dock i frågan till Piteå kommuns remissvar 2007-02-05 till Länsstyrelsen i Norrbottens län beträffande "Yttrande angående översyn av riksintresse för vindkraft" där kommunstyrelsens ordförande Peter Roslund bland annat anför "Med hänsyn till de allt större vindkraftverken kan även en ökning till 1500 m kännas mer relevant".

Föreningen instämmer i det yttrandet och anser, med hänsyn till vindkraftverkens storlek och etableringens omfattning, att en ökning av skyddsavståndet kring bostäder och fritidsbebyggelse till 1500 m i dag verkligen är relevant och därför borde 1 500 m vara ett adekvat skyddsavstånd kring bostäder och fritidsbebyggelse i det tematisk tillägget till översiktsplanen avseende vindbruk.

Kommentar: Förslaget innehåller inga avståndsangivelser i meter till bostäder bl a med hänvisning till att vindkraftverken blir allt högre och på sikt kan behöva större avstånd

till bostäder än t ex 1 500 eller 2000 meter. Ett angivet meterantal tenderar att utgöra minimiavstånd vilket förslaget vill undvika. En samlad bedömning av påverkan från ljud, ljus, skuggor m m måste göras i samband med miljöprövningen.

2. **Område T2 Långtjärnberget och område T 3 Bänkerberget**

Enligt områdenas redovisning i planeringsförutsättningarna ingår sjöarna och vattendragen i Natura 2000-området Piteälven.

Enligt förslag till miljökonsekvensbeskrivning till det tematiska tillägget till översiktplanen avseende vindbruk (4.1 Miljökonsekvenser) ska de områden inom nätverket Natura 2000 undantas från vindbruk. För Natura 2000-områden gäller även att områdena intill dessa bör undantas för exploatering. Inom de aktuella områdena redovisas dessutom naturområden med naturskogar, opåverkade våtmarker, fågelsjöar, rödlistade växtarter och konstaterad örnhäckning. Långtjärnberget och Stenberget är enligt uppgift sannolikt av reservatsklass.

Föreningen anser därför att det är förvånande att dessa områden omfattas av beslutet om tillåtlighet (TL 2010) och anser att områdena T2 och T3 i planförslaget borde klassas som olämpliga områden (O) för vindbruk.

3. **Område M 11 Bänkerberget**

Med hänsyn till dels försvarsmaktens skyddszon och dels till i områdesbeskrivningen redovisade alla övriga hänsyn som särskilt ska beaktas, borde området klassas som olämpligt (O) för vindbruk i planförslaget.

4. **Hänsyn till visuell påverkan på bostäder och fritidsbebyggelse**

Föreningen anser att den visuella påverkan på bostäder och fritidsbebyggelsen inom Kolerbygden inte har framhållits i planeringsförutsättningarna, trots att den största visuella påverkan kommer att ske på bebyggelsen inom detta område.

Föreningen anser att denna påverkan även borde ha redovisats i planeringsförutsättningarna gällande bostäder och fritidsbebyggelse i Koler, Kolerträsk, Bänkerträsk/Bänkerudden, Södra Brännträsk och Strömnäs i områdesbeskrivningarna för M2 Hästberget, T2 Långtjärnberget, T3 och M11 Bänkerberget samt L3 Stavaliden och M3 Öster Stavaliden.

5. **Detaljplanlagd fritidsbebyggelse med störningsskydd på Bänkerudden**

På Bänkerudden finns en detaljplanlagd fritidsbebyggelse med störningsskydd som anger att buller från industriell verksamhet (ex vindkraft) utanför planområdet får inte orsaka högre ekvivalent ljudnivå än 35 dB(A) vid fritidshus inom planområdet. Detaljplanen och bestämmelsen om begränsningsvärdet är medtaget under punkten 6 i regeringens tillåtlighetsbeslut (TL 2010).

Föreningen anser att planbestämmelsens begränsningsvärde borde ha redovisats i planeringsförutsättningarna som en särskild hänsyn att beakta för dom områden som gränsar till Bänkerudden när det generellt anges i MKB till planförslaget ett begränsningsvärde på 40 dB(A) utomhus vid bostäder.

Kommentar: Efter samråd har hela tillåtligheten klassats som ett eget område (T), och är alltså ej längre uppdelat i mindre delområden. Synpunkter kring olika delområdens

*lämplighet prövas i samband med miljöprövningen av de olika etapperna.
Områdesbeskrivningen för tillåtligheten har kompletterats i enlighet med synpunkten.*

Föreningen Kolerbygdens Landskapsskydd
Karl-Erik Ekström
Ordförande

Luffartsverket

LFV har som sakägare av CNS-utrustning inget att erinra mot etableringen. Med CNS-utrustning menas utrustning för kommunikation, navigation och radar (Communication, Navigation, Surveillance). Analysen grundar sig på Svensk Standard 447 10 12 utgåva 1:1991 ”Skyddsavstånd för luftfartsradiosystem mot aktiva och passiva störningar för elektrisk kraftöverföring och tågdrift”, Standardiseringskommissionen i Sverige.

VIKTIGT: I vårt remissvar har LFV inte analyserat konsekvenser för flygvägar till och från flygplatser, samt om CNS-utrustning ägd av flygplats kan riskera att bli påverkad. Berörda flygplatser skall därför alltid tillfrågas som sakägare om byggnadsverk över 20 meter ingår i planer, eller om flygplatserna av annan anledning misstänks kunna bli påverkade av en etablering. Med berörd flygplats avses att etableringen hamnar inom flygplatsens MSA-yta ca 60 km ut från flygplatsen. MSA är den hinderyta som är störst och står för ”Minimum Sector Altitude”.

LFV erbjuder produkten Flyghinderanalys, där vi utför kontroll av flygvägar, luftrum och all tänkbar radioutrustning för luftfarten. För mer information, se www.lfv.se/flyghinderanalys.

Kommentar: Riktlinjerna har kompletterats utifrån synpunkten.

Lundberg Gösta, Svensbyn

(Yttrande inkommet via webformulär)

Vad saknas i planen?

Beskrivning och analys av transporter till och från byggplatserna för vindkraftverken.

Vägval / ombyggnation av vägar till och från byggplatserna för vindkraftverken?

Hur många tur och returtransporter med tunga fordon (långtradare) efter Arvidsjaursvägen?

Fordonslängd, hastighet. mm.

Hur påverkas den övriga trafiken av tunga fordon till och från massafabrikerna i Piteå?

Hur påverkas skoltransporter och privata transporter efter Arvidsjaursvägen?

Kommentar: Miljökonsekvensbeskrivningen har kompletterats med en beskrivning av hur planen påverkar transporter, trafiksäkerhet m m.

Lundberg Lars, markägare Högsböle—Pitsund

Synpunkter på vindbruksplan

Undertecknad är vald till samordnare av markägarna för ett projekt för vindkraft inom Högsböle – Pitsund.

Vi har tagit del av kommunens utarbetade Vindbruksplan och ställer oss mycket positiva till grundarbetet och att den föreslagna planen nu är färdig för fastställande.

Vi vill ge följande synpunkt vad gäller det som berör oss, för att förutsättningarna ska bli korrekta i planen:

Det finns inga bärande motiv, i form av bebyggelseavstånd eller annat, att i planen avgränsa område M 9 till väster om befintlig kraftledning. Vi föreslår därför en utvidgning som sträcker sig till lämpligt skyddsavstånd mot E4.

Med vänlig hälsning!
Lasse Lundberg

Kommentar: Kommunen har justerat området efter samrådet.

Lundberg Östen, Jävre

Här följer mitt tillägg till berörda markägares i Jävre yttrande 2012 09 24, ang. den av Piteå Kommuns föreslagna vindbruksplanen.

Den gigantiska areal som anslås till friluftsliv saknar förankring i verkligheten.

Det friluftsliv som förekommer i det gråmålade området, på erhållet kartmateriel, är sommartid olaglig körning med fyrhjulingar. Dessa tvekar inte att slira sig igenom skogsplanteringar, ej heller i våta myrområden, med obotliga skador som följd. Kom ihåg, **det finns ingen allemansfordonsrätt**. (terängkörningslagen, terängkörningsförordningen.)

Vidare kan allmänheten ej beträda området från väg 501 (hemmingsmarksvägen) utan att först beträtt åkermarken tillhörig Jävre markägare. Det råder förbud att trampa i växande gröda vilket gäller hela barmarkstiden, eftersom det numera skördas tre skördar per år i området.

Det finns ej heller någon rätt att med andra fordon, använda privata enskilda vägar för att ta sig in i området. Ej heller föreligger parkeringsrätt för allmänheten på annans mark.

Vintertid sker enorma vandaliseringar med skoter och även fyrhjulingar. Dessas ägare, förare, tycks anse denna vandalisering av skogsplanteringar som sitt största nöje. **Det finns ingen allemansfordonsrätt på våra marker.**

Det tillträde som den tänkta vindbruksplanen tänker ge till dessa marodörer, kommer vi markägare aldrig att tillåta.

Vi kräver att planen ändras så att enbart remsan på en km. mellan parken och fast boende blir kvar.

Detta skapar då tillfälle och utrymme för 5 till 7 vindkraftverk på våra marker.

En annan vinst för den tänkta vindparken bli uppenbar om Sca:s område, Jävreområdet och Högsböleområdet knyts samman till ett vindparksområde.

Kommentar: Området har efter samrådet justerats så att synpunkterna så långt möjligt tillgodosetts.

Efter samtal med många jävrebör framkommer att en stor enighet råder om att vindkraftverken är vackra och ståtliga att se på. Ingen har tyckt annorlunda.

Detta innebär att den visuella tåligheten är stor och entydig, i motsats till vad landskapsanalysen i steg 5, på grundat sätt kommit fram till.

Kommentar: Synpunkten föranleder ingen ändring av planförslaget.

I övrigt hänvisar jag till ovan nämnda yttrande.

Jävrebym den 30 september 2012

Östen Lundberg Jävre 1:20

Lundström Carl-Henry, Glommersträsk

Yttrande till Piteåkommuns Vindbruksplan

Det är bra att det tagits fram en vindbruksplan så att vindexploatörerna har ett dokument som de kan nyttja och se vars det går att bygga för att minimera störningsriskerna.

Fördelarna med vindkrafts etablering.

Skogsbruket kommer att tjäna mycket på etableringen i markbygden. Där har vi att skogsbilnätet blir utbyggt med högre standard på vägarna. Vilket i sin tur leder till att många skogsbestånd som ligger avsidet till, kommer att skötas och brukas nu. Där kommer de bestånd som inte skulle ha röjts eller gallrats att skötas. Vilket betyder att det blir en ökad tillväxt i skogen.

En ökad tillväxt innebär ju också att vi binder mera koldioxid.

En annan fördel är att norrfogssåg här i Glommersträsk sågar kubb 2,60m långt virke. Det är gallringsvirke som ska sågas på sågen. Markbygden ligger inom 15 mils radie från Glommersträsk som är sågverkets upptagnings område. Så där är det också en aspekt som man kan ta i beaktande att vindkrafts etablering kan bidra med försörjning i angränsande kommun.

Det kommer ju att behövas mycket folk under uppbyggnaden av denna vindpark. Det kommer att gynna byarna i markbygden, då med ökad inflyttning, arbetstillfällen. Etableringen måste förbättra underlagen för befintlig service.

Fastighetsmarknaden kommer att få en positiv knuff. För fastigheterna i område kommer att öka i värde.

Jag själv har en firma som jobbar inom skogsbruket och jag har fått jobba en del i sommar på detta projekt vilket jag är väldigt glad över att få göra. Jag får vara med om att göra ett historiskt avtryck.

Pjesker stavas med E och inte med Ä som det tyvärr är skrivit vindbruksplanen. Jag har en fundering till och det är. Då det gäller landskapets visuella tålighet. Är det landskapet som har ögon? Är det inte betraktarens tålighet som gäller?

Kommentar: Planförslaget har justerats i enlighet med yttrandet.

Från en som är positiv till vindkraft
Carl-Henry Lundström
Glommerträsk

Lundström, Christina/Föreningar i Långträsk

(Yttrande inkommet via webformulär)

Christina Lundström
Sekreterare i Långträsk idrottsförening
Vad saknas i planen?
Inget vad vi kan se.

Är omfattningen av utpekade områden lämplig/rimlig?
Ja.

Finns det utpekade områden i planen som bör tas bort eller läggas till?
Nej.

Är områdesbeskrivningarna i planen korrekta och relevanta?
Ja.

Övriga synpunkter:

På begäran av S-föreningen, Bya-föreningen, Idrottsföreningen, Skoterklubben samt Pro i Långträsk har jag fått i uppdrag att lämna våra synpunkter om vindbruksplanen. Vi är nöjda med Vindbruksplanen i sin helhet.
Med vänliga hälsningar
Föreningarna i Långträsk / Christina Lundström

Kommentar: Synpunkterna föranleder ingen ändring av planförslaget.

Luokta-Mavas sameby

Yttrande över kommunövergripande Vindbruksplan Piteå kommuns, dnr 2012-189

1. Sammanfattning

Samebyn får inledningsvis hänvisa vad som framfördes både av samebyn enskilt och gemensamt vid samrådsmötet om kommunens vindbruksplan i Långträsk den 18 oktober 2012.

I underlaget till vindbruksplan som kommunen tagit fram framgår att i oktober 2011 fanns i Piteå kommun 28 vindkraftverk med en sammanlagd effekt på 60 MW, vilket gör till en av mest vindbrukstäta kommunerna i landet. När väl Markbygdsprojektet är fullt utbyggt kommer Piteå kommun vara det mest vindbrukstäta i landet och i Europa.

Piteå kommun är samtidigt en av de mest renbrukstäta kommunerna i kustområdet under vintertid. Möjligheten att nyttja det goda lavmarksbetet på vintrarna har de senaste decennierna minskat pga ökat tätortsbebyggelse, ny infrastruktur och ökad fritidshusbebyggelse i framförallt i kustområdet. Den allt mer intensiva skogsbruket på även mindre skogsbruksfastigheter har också reducerat betet och tillgängligheten på bete.

Utbyggnaden av den storskaliga vindkraft en ny form av markanvändning som blir en allt större konkurrent till renskötsel. Till den tillkommer infrastruktur i form av kraftnät och vägar. Dessutom kräver denna typ av verksamhet mycket fyllnadsmaterial m.m. vilket också ökar täcktverksamheten i området och dess närområden.

Kommentar: Efter samrådet utgör planförslaget en mindre splittrad bild av områden. Utpekandet har koncentrerats till stråket som löper genom Markbygden.

Samebyn har tagit del av förslagen till områden som utpekade både som lämpliga områden och som möjliga vindkraftsområden. Inom de som ligger inom sambyns gränsbestämda områden och samebyn sedvandeområden områden primärt på norra sidan av Piteälv från Älvsby kommungräns till havet föreslås enbart lämpliga områden (M 4, 18, 19, 20) för vindbruk.

För samebyn vidkommande är det primärt område M 4, 18 och 19 som är problematiska.

I de möjliga områden sammanfaller rennäringens intressen med motiv de som talar emot vindkraftetablering som höga naturvärden och värdefulla besöksområden.

Motiven till varför de områden på norra sidan av Piteälven betecknas som olämpliga områden sammanfaller också med rennäringens intressen.

Kommentar: Områdena M4, M18, M19 och M20 är inte längre aktuella för utpekande och är i utställningshandlingen klassade som olämpliga för vindkraft.

I riktlinjerna för vindkraftutbyggnad (10) yrkar Samebyn att rennäringen ingår som särskild rubrik med motiv framgår nedan.

Avsnittet om Infrastruktur (11) bör kompletteras sättningar om att samråd skall hållas med berörda samebyar och Sametinget som sektormyndighet för rennäringen.

Samebyn noterar med tillfredsställelse förslaget att samråd med angränsande kommuner skall äga rum vid vindkraftsetableringar närmare kommungränsen (jfr 11.6).

Kommentar: Riktlinjerna har kompletterats med en skrivning som beaktar synpunkten.

2.Samebyns markanvändning

Samebyns markanvändning grundad på sedvanerätt till vinterbete inom kommunen ligger primärt på norra sidan av Piteå älv. Samebyn gränsbestämda rätt till vinterbete inskränktes bl.a. inom Piteå

kommun genom administrativa beslut av länsstyrelsen 1993. Samebyn har bestridit detta beslut och har även efter 1993 använt sina sedvaneområden för vinterbete inom Piteå kommun. Samebyn miste renbetesrätten inom Luleå kommun som helhet genom refererade beslut till en del inom Piteå kommun. Samebyn hävdar dock fortfarande att renbetesrätten tillkommer samebyn och bestrider länsstyrelsen beslut om gränsbestämning.

Saken är därför inte slutligen avgjord.

3. Principiellt synpunkter

Samebyn får med anledning utredningens förslag uttala följande av mer principiell natur:

- att det är svårt göra en bedömning hur ett enskilt föreslaget vindkraftsområde i samebyns gränsbestämda betesområden påverkar rennäringen, utan detta måste sättas i relation totaliteten av de skisserade vindkraftsområdena i vindbruksplanen,
- att rennäringen som riksintresse på samma sätt som vindbruk som riksintresse måste sättas in i ett mer övergripande nationellt perspektiv,
- att konstatera att Sveriges riksdag och framförallt regeringen gett riksintresset vindkraft förtur i förhållande till riksintresset renskötsel och att det är uppebart att renskötseln som riksintresse mäts efter annan måttstock i förhållande framförallt till extraktiv industri som gruvnäring och vindkraft, vilket föranleder ett antal frågeställning av principiell natur om rennäringens status och rättsliga ställning i det svenska samhället,
- att det är uppenbart att utbyggnad av vindkraften i renskötselområdet kommer att påverka renskötseln markanvändning negativt, framförallt där dels exploaterings intressen, kommuner och tillsynsmyndigheterna inte konsulterar samernas och rennäringens intressen i tillbörlig ordning, dels där projekten inte tar hänsyn rennäringens markanvändning, dels därför att ersättningen för skador är könsmässig,
- att andra riksintressen även geografisk avlägsna som t.ex ”Storslagen fjällmiljö” påverkas genom det kopplingar till fjällrenskötseln funktionella samband,
- att det är svårt göra en bedömning hur ett enskilt föreslaget vindkraftsområde i samebyns gränsbestämda betesområden påverkar rennäringen, utan detta måste sättas i relation totaliteten av de skisserade vindkraftsområdena i vindbruksplanen,
- att i de kommunala översiktsplaneringsarbetet som rör utbyggnaden av vindkraften bör sätta in i ett länsplanerings perspektiv och även i ett interkommunalt sammanhang,
- att de pågående Marksbygdprojektet kommer också att få stor inverkan på renskötseln i angränsande samebyar. I vilken omfattning och på vilket sätt kan ingen riktigt förutsäga,
- att infrakturen i form av kraftnät och vägar i Markbygden kommer i hög grad att påverka närområdet permanent med på olika sätt, dessutom kommer täktverksamheten att öka för tillgodose behovet att fyllnadsmaterial,
- att byggområden kommer utsättas omfattande stress under byggnadstiden i form tung trafik, ljud och ljus m.m.,
- att Piteå kommun i den fortsatta beredningen av rubricerat ärende tar del av Sametingets utredning om vindkraften konsekvenser för bl.a. rennäringen.

4. Planförutsättningar (Del 2 Underlaget)

4.1. Kulturmiljöer (3.3)

Piteå kommun är historiskt perspektiv ett gammal samisk präglad kulturlandskap som det senaste århundradet genomgått en drastisk förändring. Ortsnamn och fornlämningar av både äldre och yngre dato reflekterar detta.

4.2. Friluftslivet (3.4)

Friluftslivet inom kommunen både av fast och rörligt karaktär har ökat under efterkrigstiden. Utbyggnaden av fritidshus i sjönära och kustnära områden har ökat markant och skapat nya förutsättningar för renskötelsen och därmed också en ny konfliktyta. Det rörliga friluftslivet, framförallt då skotertrafiken är det stora problem för renskötelsen. Skotertrafiken är ofta kopplat till fritidshusbebyggelsen.

Kommentar: Förslaget har efter samrådet förbättrats med avseende på beskrivning av rennäringens intresse.

4.3 Rennäringen (3.5)

Samebyn har inga större erinringar rörande beskrivningen av rennäringen. I ansnittet anges att också Sirges, Jåhkågaskka, Tuorpon och Udtja rätt till renbete inom kommunen. Det är korrekt så tillvida att Sirges, Jåhkågaskka och Tuorpon genom ovan refererade (avnitt 2) beslut om gränsbestämning tilldelas rätt till renbete inom kommunen. Berörda samebyar har enligt Luokta Mavas sameby igen sedvanerättsligt grundat rätt till renbete inom kommunen.

4.4. Befolkning och bebyggelse (3.6)

Fritidshusbebyggelsen är som framgår av planunderlaget ett ”pärlband” utmed kusten, vilket med tiden blivit allt större problem för renskötelsen markanvändning. I kustområdet söder om Piteå centralort har enskilda markägare t.o.m hävdad att berörda samebyar inte har något rätt till renbete på privata fastigheter.

Bebyggelsestrycket mot de sjönära och kustnära områden kommer dock att öka, även om strandskyddsreglerna än så länge fungerar som en buffert, men frågan är dock hur länge till.

4.5 Näringsliv och arbetsmarknad (3.7)

Samebyn noterar att rennäringen i plandokumentet uppmärksammas som en areell näring som utövas i kommunen.

4.6 Infrastruktur för transport, energi och telekommunikation (3.9)

4.6.1 Vägnätet

Rennärings markanvändning har underlättast påtagligt genom att E 4 numera är belagd med viltstängsel. Ett problem är dock att flyttning av ren över E 4 fortfarande är ett stort problem.

I anslutning till utbyggnaden av vindkraften i Markbyggnaden kommer trafiken under en viss tid. Trafiken i underhållsnätet till vindkraftverken öka.

4.6.2 Järnvägen

Nästa stora utmaning för renskötseln inom Piteå kommun efter Markbyggsprojekten är den planerade utbyggnaden av den s.k. Botniabanan. Det är fortfarande inte klart hur banan kommer att dras inom Piteå kommun och hur den skall anslutas till Luleå stad.

Samebyn förutsätter här att renskötseln intressen kommer att vägas in den fortsatta processen om nu Botniabanan blir verkligheten.

För samebyn vidkommande ifrågasätter vi hela projektet som infrastruktur för infrastrukturen skull. Erfarenheter från utbyggnaden Botniabanan till Umeå förskräcker. Planerarna verkar ha också överskattat behov av både person- som godstransporter.

4.7 Energiinfrastruktur (3.9)

En ny energiinfrastruktur är på väg att byggas upp i anslutning till vindbruksfältet i Markbygden och som kommer att ansluta till det befintliga stamtledningarna som korras kommunen i nord-sydlig riktning. Hur detta mer i detalj kommer att lösas framgår inte i plandokumentet.

4.8 Energi (3.11)

Samebyn noterar Piteå kommuns höga ambitionsnivå vad gäller produktion av förnybar energi, svseende biobränsle och vindkraft.

4.9 Lokal demokrati

Samebyn uppskattar kommunen kritiska granskning av beslutsprocesserna kopplat till utbyggnaden av vindkraften i kommunen. Här hänvisas bl.a. till studien ”Fullbordat faktum – en studie av förankringsprocessen” där det konstateras att förankringsprocessen och dialogen kännetecknades av exkluderande drag. Studien slutsats är att beslutsfattandet i väsentliga delar kännetecknas av strategiskt handlande i stället för kommunikativt handlande. Motstående intressen erbjöds antingen någon form av deltagande eller hålls på avstånd och det medborgliga inflytandet var minimalt.

Analysen och erfarenheterna på bristen på dialog och konsultationer kan också verifieras av samerna och rennärings intressen. Vad värre är också att samebyarna som sakägare och bärare av civilrättsligt grundade rättigheter till renbete, flyttleder m.m. också kom sent in i processen och enligt samebyns förmenande inte helt i överensstämmelse med gällande lagstiftning.

Värt att notera här är och som inte framkommer i plandokumentet är Piteå kommunens egna affärsintressen i Markbyggsprojektet, vilket är en bidragande orsak till det problemställningar som brist på transparens, dialog och medborgligt deltagande i beslutsprocessen.

Ett problem i detta sammanhang är att Sveriges regering valt att förenklat tillstånds- och miljöprovningen för snabba på utbyggnaden av vindkraften.

4.10 Vindkraftens påverkan på landskapet och dess resurser (7)

I analysen av vindkraftens påverkan på landskapet och dess resurser relateras till olika parametrar, framförallt då sådana som presenterat av vindkraftsexploatören. Intressant vore om man i detta

sammanhang också relaterade detta till rennäring som dels en del av landskapet, dels som en resurs i detta landskap.

Kommentar: Rennäringens intressen har påverkat planens utformning så att områden som utgör riksintresse för rennäringen har undantagits från utpekande (utom för tillåtligheten där regeringen prövat frågan). Områden har även tagits bort efter samrådet till följd av bl a synpunkter från rennäringen.

4.11 Metod för avgränsning av vindkraftområden

Metoden för att avgränsa vindkraftområden är intressant i många avseende. Det blir än mer intressant om man skulle använda samma metod för att avgränsa ”renskötselområdet” i kommunen och lägga detta som raster avgränsningen av föreslagna vindkraftområdena. Den för rennäringen viktigaste biotopen renlav finns i regel låglänta tallhedar, där snödjupet i regel mindre än på ryggarna mellan älvdalarna. Dessa området är dock ofta exploaterade och används för jordbruk, infrastruktur och bebyggelse, vilket gör att tvingas använda mindre lämplig vinterbetsmark på högre höjd med lägre lav förekomst, men mindre mänsklig aktivitet bortsett från skogbruket och därmed också lägre ”konfliktnivå” med andra intressenter.

Konsekvensen blir de att de områden som anses lämpliga för vindkraften, numera är områden dit rennäring ofrivilligt blivit hänvisade till av ungefär samma skäl som vindkraften.

Kommentar: Utställningshandlingen har kompletterats med det kartmaterial över strategiskt viktiga rennäringensområden som sametinget gjort tillgängliga via länsstyrelsen (Del 2 Planeringsföresättningar, kap. 3.5). Dessa områden sammanfaller på ett fåtal platser med områden utpekade som lämpliga för vindbruk. Detta gäller stora delar av områdena L5 och L7 samt hela område L8 för vilket tillstånd för vindkraft enl. miljöbalken finns sedan tidigare.

4.12 Områdesbeskrivningar

I områden M 4, M 18, M 19 sammanfaller rennäringens intressen med högs naturvärden, värdefulla besöksområden.

Motiven till varför de områden på norra sidan av Piteälven betecknas som olämpliga områden sammanfaller med rennäringens intressen.

4.13 Riktlinjer för vindkraftutbyggnad (10)

4.13.1 Riktlinjer för storskalig vindkraftetablering

Samebyn yrkar att i de generella riktlinjerna bör rennäringens ingå som särskild rubrik med motiv som tidigare framhållits i yttrandet.

Avsnittet om Infrastruktur bör kompletteras sättningar om att samråd skall hållas med berörda samebyar och Sametinget som sektormyndighet för rennäringen.

Samebyn noterar med tillfredsställelse förslaget att samråd med angränsande kommuner skall äga rum vid vindkraftsetableringar närmare kommungränsen (jfr 11.6).

Kommentar: Riktlinjerna har kompletterats enligt önskemål.

5. Miljökonsekvensbeskrivning (Del 3 MKB)

I dokumentet framhålls lite tendensiöst och utan problematisering att med hänsyn till den sammanvägda bedömningen som kommun, länsstyrelse och regeringen gjort i avseende Markbygden bedömdes det dock som möjligt med vindkraft och rennäring i samma område.

Kommunens, länsstyrelsens och regeringens agerande i frågan har kritiserat både nationellt och internationellt sett från dels ett civilrättsligt perspektiv, del från ett folkrättsligt perspektiv. I detta sammanhang kan hänvisas till ansnittet 4.9 Lokal demokrati där pekas på ett underskott i transparens, dialog och medborligt inflytande i processen.

Apropå underskott får Samebyn också notera att i dokumentet saknas referenser till Sametingets handledning "Samisk markanvändning och MKB", www.sametinget.se/26843 och "Sametingets syn på vindkraft Sápmi", www.sametinget.se/7102.

Lars-Anders Baer

Ordförande

Länsstyrelsen Norrbotten

VINDBRUKSPLAN FÖR PITEÅ KOMMUN

Tematiskt tillägg till översiktsplanen

Bakgrund

Piteå kommun har upprättat ett förslag till tematiskt tillägg för vindkraft till den kommuntäckande översiktsplanen. Den kommuntäckande översiktsplanen utgörs dels av en plan från 1990, och dels av tre fördjupningar som tillsammans omfattar hela kommunens yta och som utarbetats under perioden 2001-2007.

Förslaget till vindbruksplan har översänts till Länsstyrelsen för samråd, enligt 3 kap. 9 § plan- och bygglagen (PBL). I samrådet ska länsstyrelsen enligt 3 kap 10 § PBL särskilt ta tillvara och samordna statens intressen, tillhandahålla underlag för kommunens bedömningar och ge råd i fråga om sådana allmänna intressen enligt 2 kap. PBL som hänsyn bör tas till vid beslut om användningen av mark- och vattenområden, verka för att riksintressen enligt 3 och 4 kap. miljöbalken tillgodoses, att miljö kvalitetsnormer enligt 5 kap. miljöbalken följs samt, verka för att markanvändningsfrågor som berör två eller flera kommuner samordnas på ett lämpligt sätt.

Övergripande synpunkter

I Piteå kommun finns flera områden med goda förutsättningar för vindbruk och det aktuella planförslaget handlar om att redovisa kommunens syn på vilka förutsättningar som finns för att nyttja dessa områden för vindbruk. Från 1 augusti 2009, gäller nya regler för prövning av vindkraft. Av

propositionen framgår att en aktuell och väl underbyggd översiktsplan, eller motsvarande underlag som behandlar vindkraft, bör ligga till grund för ett beslut om en vindkraftsetablering.

Som helhet anser Länsstyrelsen att det presenterade förslaget till tematiskt tillägg till översiktsplan, ”vindbruksplan”, på ett tydligt sätt sammanfattar och redovisar kommunens vilja, ambition och förutsättningar när det gäller en framtida utbyggnad av vindkraften inom Piteå kommun. Länsstyrelsen anser att upplägget med tre delar där själva planförslaget sammanfattats till ett hanterbart och lättförståeligt dokument separerat från övriga delar, är mycket bra, då det genom sin lättillgänglighet bl.a. underlättar dialogen med medborgare, myndigheter och exploatörer.

Planförslaget innehåller ett ställningstagande till hela kommunens yta när det gäller kommunens syn på lämplighet/ möjlighet att etablera vindkraft. Det är bra för medborgare i kommunen särskilt för dem som bor och verkar i de berörda områdena, liksom för eventuella vindkraftsintressenter, som på ett tidigt stadium blir varse kommunens syn när det gäller en eventuell etablering. För eventuella intressenter är det också bra med de riktlinjer för vindkraftsetablering som presenteras i huvudrapporten kap.5-8. Länsstyrelsen anser att det kan vara lämpligt att informationsrutorna avseende gårdsverk och miniverk tydliggörs gällande vilka definitioner som gäller för respektive vindkraftstyp, se www.vindlov.se. Kommunen bör även tydliggöra sin inställning till mindre vindkraftverk.

Kommentar: Kommunens inställning till mindre verk har klargjorts.

Vindkraftsplanen innehåller ett förslag till uppföljningsprogram. Uppföljningen föreslås ske i samband med den årliga årsredovisningen i kommunen. Länsstyrelsen anser det är bra med ett uppföljningsprogram och att detta kopplas till befintliga rutiner inom kommunen då detta stärker chanserna att frågan inte förbises. Det bör dock tydliggöras hur det är tänkt att resultatet av uppföljningen skall användas.

Kommentar: Planförslaget har justerats i enlighet med synpunkten.

Förslaget utgår från att hela kommunens yta har analyserats med avseende på intressekonflikter där kommunens ställningstagande bygger på i förväg uppsatta kriterier. Analysen av vilka områden som är mer eller mindre lämpliga för vindkraft grundar sig på många olika aspekter, vilket Länsstyrelsen anser är bra. De aspekter som haft betydelse för analysens resultat är också relativt tydligt beskrivna i rapporterna. Det borde dock framgå tydligare att alla analyser grundar sig på befintlig kunskap och att denna kunskap kanske inte är komplett för alla områden. Ny kunskap kan också tillkomma. Det är särskilt viktigt att påtala detta för de områden som utpekats som lämpliga, då risken annars finns att man vid en eventuell exploatering förbiser viktiga värden, i tron att områdena redan är tillräckligt utredda.

Kommentar: Förslaget har kompletterats enligt synpunkten.

MKB

Enligt 3 kap 6§ PBL skall översiktsplanen utformas så att innebörden och konsekvenserna av den tydligt framgår.

Den MKB som ingår i handlingarna redovisar endast i allmänna termer vilka konsekvenser som kan följa av en vindkraftsutbyggnad, utan att koppla dessa till den aktuella planen Även om man i

rapporten om planeringsförutsättningar metodiskt och planmässigt kan följa arbetet fram till hur olika områden fallit ut, vilket ger en bra genomsiktighet och förståelse, så behöver miljökonsekvenserna tydliggöras för de olika områdena som redovisas. Länsstyrelsen anser således att planförslaget behöver kompletteras med en MKB som relaterar till planförslaget och där det också går att utläsa hur MKB-arbetet påverkat utfallet när det gäller bedömningen av de olika områdena. Konsekvensbeskrivningen kan antingen göras områdesvis, eftersom de olika områdena har definierats i planförslaget, eller också redovisas konsekvenserna för större områden och med olika utbyggnadsscenarier.

Kommentar: Planförslaget har justerats i enlighet med synpunkten.

I MKB:n beskrivs konsekvenserna för friluftslivet i skogslandskapet ytterst sparsam och endast avseende jakt och fiske. Konsekvenserna för turism och övrigt friluftsliv behöver också belysas.

Kommentar: Konsekvenser för turism och friluftsliv är idag inte kända men bör följas. Planen har kompletterats med en sådan skrivning.

Andra delar som helt eller delvis saknas i MKB:n är hur hydrologin påverkas vid utbyggnad av vindkraft. Vilken effekt ger vägbyggen och grävningssarbeten? Hur kan dess påverkan minskas? Under rubriken miljö kvalitetsnormer bör man ta hänsyn till miljö kvalitetsnormerna för vatten.

Kommentar: Planen har kompletterats i enlighet med yttrandet.

Havsfrågorna berörs mycket sparsamt i MKB:n. Konsekvenser för havet vid utbyggnad av vindkraft nämns inte, exempelvis finns inte grumling vid anläggningsarbete samt eventuellt undervattensbuller vid drift angivet. Det saknas även en redogörelse för hur anläggande och drift av havsbaserade vindkraftverk kan komma att påverka arbetet med att uppnå och att upprätthålla god miljöstatus enligt Havsmiljödirektivet. Inom Havsmiljödirektivet finns avsnitt som behandlar bland annat fysisk påverkan och undervattensbuller.

Under Miljömålen saknas målet ”Hav i balans”. Det finns visserligen en del text som behandlar områden inom miljömålet men den ligger under ”Levande sjöar och vattendrag”. Detta bör korrigeras.

Kommentar: Planen har kompletterats vad gäller havsmiljödirektivet.

Riksintressen

Inom kommunen finns ett antal områden av riksintresse. Enligt 3 kap. 4 § PBL ska riksintressena enligt 3 och 4 kap. MB anges särskilt och kommunen ska bl.a. redovisa hur kommunen avser att tillgodose dessa.

Riksintressena redovisas i delrapporten om planeringsförutsättningar, och kommunens ställningstagande avseende dessa framgår bl.a. av MKB:n kap.4 och av huvudrapporten kap.3. Dock anser länsstyrelsen att det är lite oklart hur och i vilken omfattning riksintressena tillgodoses eller hur de kan komma att påverkas av en utbyggnad enligt planförslaget. Vissa områden av riksintresse bedöms som olämpliga för vindbruk, för andra säger man att man i huvudsak ska undanta områdena, vissa områden utpekade som möjliga p.g.a. att vindkraften inte ska hindras, då den kan sägas utgöra en del av det lokala näringslivet. Även synen på hur riksintresset för rennäring tillgodoses anser Länsstyrelsen vara otydlig. Det framgår t.ex. inte vad en samverkan mellan vindkraft och rennäring kan innebära för påverkan på riksintresset för rennäring.

Slutsatsen att ”sammantaget bedöms planförslaget inte innebära påtaglig skada för något utpekad riksintresse i kommunen”, behöver förtydligas. Bl.a. så framgår det inte vad som avses med ”planförslaget”. Avser man endast att lämpliga områden bebyggs, eller handlar det om såväl lämpliga som möjliga områden? Detta behöver framgå i kommande planskede.

I de fall inte riksintressena tillgodoses, så behöver detta preciseras och redovisas för vilka områden detta gäller samt vilken påverkan som kan förväntas.

Kommentar: Förslaget har ändrats för att tillgodose synpunkten. Se kap 10, Del 2 Planeringsförutsättningar.

Riksintresse för vindbruk

Merparten av de områden av riksintresse för vindbruk som utpekats av Energimyndigheten, redovisas i planförslaget som lämpliga eller möjliga områden för vindkraftsetablering. I MKB:n sägs att inom vissa av områdena råder intressekonflikter med andra intressen, vilket gjort att kommunen bedömt dem som olämpliga för utbyggnad. Planförslaget behöver redovisa vilka områden som avses.

Kommentar: Planförslaget har juterats i enlighet med synpunkten.

Energimyndigheten håller för närvarande på med en revidering när det gäller områden av riksintresse för vindbruk. Detta innebär att en förändring av vilka områden som kan vara av riksintresse för vindbruk kan komma att ske. Uppllysning om detta bör införas i planhandlingen.

Den vindkartering som används och beskrivs i texten är inte den mest aktuella karteringen. En ny vindkartering finns framtagen 2011. Denna kartering har bättre upplösning och följer topografin på bättre sätt jämfört med den tidigare karteringen. Karteringen från 2011 finns att ladda ner på www.vindlov.se. Planförslaget bör kompletteras med den uppdaterade vindkarteringen.

Kommentar: Planen har kompletterats med uppllysning om att Energimyndighetens revidering av riksintresse för vindbruk pågår samt den senaste vindkarteringen. De förändringar som gjorts efter samråd är baserade på den senaste vindkarteringen.

Riksintresse för totalförsvaret

Kommunen berörs av flera riksintressen som av Försvarsmakten bedöms vara av riksintresse för totalförsvaret. Den redovisning som finns i rapporten om planeringsförutsättningar är inte fullständig och behöver kompletteras.

MSA-ytorna för Luleå/Kallax flygflottiljflygplats samt Vidsels övningsflygplats berör Piteå kommun och bör redovisas då dessa ytor medför höjdbegränsningar. Innebörden av dessa områden behöver tydligare redovisas. Tex. omnämns stoppområdet för vindkraftverk runt Vidsels övningsflygplats i rapporten på sid. 24, men samtidigt redovisar kommunen ett möjligt vindkraftsområde, M11 inom det aktuella området. Kommunen behöver motivera hur denna konflikt kan hanteras.

Väderradarans analysområde i förhållande till vindkraftverk redovisas i rapporten på karta på sid.24. Enligt Försvarsmakten har utredning gjorts(VINDRAD), som visar att vindkraftverk kan störa väderradarinformationerna ända ut till 50 km från väderradarn. Denna konflikt behöver belysas generellt, även om frågan sedan hanteras för varje aktuell exploatering.

Runt Boden Södra skjutfält finns ett område som Försvarsmakten anser behöver vara fritt från höga objekt p.g.a. de samövningar som sker mellan mark och flygförband. En vindkraftutbyggnad inom område M4 kan komma att påverka dessa övningar.

Vindkraftverk i havet kan riskera att störa olika tekniska system, varför Försvarsmakten bedömer dessa områden som olämpliga. Dessutom kan verksamheten vid Tåme skjutfält påverkas negativt av en etablering inom del av område H2.

I MKB:n hänvisas till de samrådskrav som råder när det gäller vindkraftsetableringar relaterat till försvarsmaktens intressen. Med utgångspunkt från de områden som redovisas i föreliggande planförslag anser Försvarsmakten att områden L1,M4,M5,M11,H1 samt H2 bör utgå redan på detta tidiga stadium. Inom områdena L4, L5,L7, L8,L9, M1, M2, M12, M15,M16 samt M17 råder konflikter med totalförsvarets intressen när det gäller del av områdena. Frågorna hanteras vidare i samband med eventuella ansökningsförfaranden för respektive område.

Kommentar: Se kommentarer under Försvarsmaktens yttrande.

Riksintresse rennäringen

I rapporten om planeringsförutsättningar redovisas områden som av Jordbruksverket bedömts vara av riksintresse för rennäringen. I planförslaget har dessa områden undantagits från att föreslås som lämpliga för vindbruk. När det gäller Markbygdenområdet redovisas att det bedöms som möjligt med vindbruk och rennäring inom samma område. Länsstyrelsen anser att det behöver klargöras hur denna samverkan kan ske.

Kommentar: Inom tillåtligheten har regeringen bedömt det som möjligt. Hur samverkan kan ske prövas i samband med tillståndsprövning och får följas i tillsynen.

Riksintresse för kommunikationer

Riksintresse för järnvägen redovisas och där står det att korridoren för Norrbotniabanan kan komma att hävdas som riksintresse men korridoren är redan idag ett riksintresse.

Korridoren för Norrbotniabanan norr om Piteå har 2012-03-05 beslutats av Trafikverket till Rosvik-E4 alternativet, med utformningsalternativ via Alvik. Detta innebär att kartbilden på sid 24 i rapport 2 behöver korrigeras, liksom texten på sid 22 i rapport 2. Texten behöver även korrigeras avseende redovisningen av de vägar som är klassade som riksintressen. Väg 505 och 506 är redan idag klassade som riksintressen.

I Planeringsförutsättningarna på sidan 23 under kapitlet sjöfart står det att hamnen i Piteå kan komma att hävdas som riksintresse. Hamnen är redan idag klassat som ett riksintresse för sjöfarten.

Det finns felaktigheter i den karta som redovisar riksintressen på sidan 26. Trafikverket redovisar riksintressen för infrastrukturen på Trafikverkets hemsida se länk nedan.

<http://www.trafikverket.se/Foretag/Planera-och-utreda/Samhallsplanering/Riksintressen/>

Kommentar: Planen har korrigerats utifrån fastställandet av Norrbotniabanans korridor norr om Piteå. I övrigt se kommentarer under Trafikverkets yttrande.

Hälsa och säkerhet

Det är positivt att kommunen i planförslaget uppmärksammar vad en etablering av vindkraft kan innebära för störningar i form av ljud, ljus och skuggbildning, dock behöver redovisningen i likhet med övriga miljökonsekvenser relatera till den utbyggnad som planen föreslår. Se under MKB ovan.

Kommentar: Planförslaget har kompletterats i enlighet med synpunkten.

Regionalt perspektiv

I och med ny plan- och bygglagstiftning stärks översiktsplanens strategiska roll, bl.a. genom ökad hänsyn till mellankommunala och regionala förhållanden. Det ska framgå av översiktsplanen hur kommunen i den fysiska planeringen avser ta hänsyn till och samordna översiktsplanens till nationella mål, planer och program av strategisk betydelse för en hållbar utveckling av kommunen. I inledningen till planförslaget under rubriken ”En attraktiv och uthållig kommun” motiveras en storskalig vindkraftsatsning med hänvisning till ”samtliga tillväxtdokument som tagits fram på europeisk, nationell, regional och lokal nivå”. Bl.a. redovisas ”utveckling av förnybar energi” som en av de viktiga strategiska frågorna för länet i RUS, den regionala utvecklingsstrategin.

Kommentar: Förslaget har kompletterats i enlighet med synpunkten, kap 10, Del 2 Planeringsförutsättningar.

Mellankommunala frågor

Mellankommunala konsekvenser redovisas inte i planförslaget. Dock uppmärksammas frågan i MKB:n kap.5 under avsnittet ”Övriga konsekvenser”. Ett antal lämpliga eller möjliga områden föreslås i kommungränsen mot Skellefteå kommun. En redovisning bör finnas avseende vilka konsekvenser en utbyggnad av dessa områden kan få för angränsande kommun. Det bör även redovisas om det finns utbyggnadsplaner i grannkommuner som kan påverka inom Piteå kommun.

Kommentar: Områdesbeskrivningar för de två områden som gränsar mot Skellefteå kommun har kompletterats med beskrivning av att områdena sammanfaller med utpekade områden inom Skellefteå kommun. Samverkan om detta har skett med Skellefteå.

Miljö kvalitetsnormer

Miljö kvalitetsnormerna nämns kort i MKB:n under rubriken Miljö kvalitetsnormer. Av avsnittet framgår att ”miljö kvalitetsnormerna påverkas positivt vid vindkraftetablering”. Det bör även framgå att vindkraft kan ha negativ inverkan på miljö kvalitetsnormerna. Miljö kvalitetsnormerna för vatten nämns inte alls i den efterföljande texten.

Förslagsvis läggs rubriken ”Miljö kvalitetsnormer” till i dokumentet ”Planeringsförutsättningar” där det finns information om vad miljö kvalitetsnormerna innebär och hur de ska beaktas vid etableringar av vindkraft. De kan liksom Miljö målen ha ett eget avsnitt.

Kommentar: Planen har kompletterats med text- och kartmaterial avseende miljö kvalitetsnormer för vatten.

Övriga synpunkter på planförslaget

Naturvård

Länsstyrelsen delar kommunens bedömning att utredningsområdena i havet har låg visuell tålighet. Om man trots allt väljer att gå vidare med en utredning i något av områdena bör det göras en bedömning av hur en vindkraftsetablering i området skulle påverka skärgårdsmiljön och det relativt närliggande riksintresset för friluftsliv samt naturreservaten Stor-Räbben och Bondöfjärden.

Kommentar: Länsstyrelsens synpunkt har förts in i områdesbeskrivningen under särskilt att beakta.

Länsstyrelsen ställer sig tveksam till de skyddsavstånd som refereras till på sid 10 (under rubriken Natur, kultur och friluftsliv). Eftersom aktuella skyddsavstånd måste avgöras i det enskilda fallet bör inte siffror på rimliga skyddsavstånd anges i planen.

Kommentar: Inga buffertzoner anges i planen. Prövning sker från fall till fall i samband med tillståndsprövning.

På sid. 56 i rapport 2 behöver texten uppdateras avseende område T4 Sodokberget- då Sodokberget numera är ett naturreservat. Detta gäller även för område O3 Åbyälven, eftersom Sodokberget och Lill-Huvberget numera är naturreservat. För område H1 och H2 på sid 59 bör det förtydligas att punkterna ang. havsörn + de högsta naturvärdena gäller hela skärgården och inte bara de aktuella områdena H1 och H2.

Kommentar: Förslaget har ändrats i enlighet med synpunkterna.

Problemet med sulfidjordar under högsta kustlinjen bör nämnas i dokumentet. Eventuellt berörs få eller inga utpekade områden för vindkraftsetableringar av detta, men det vore bra att kontrollera och lägga till info om detta. Dränering av sulfidjordar ger upphov till sura sulfatjordar och eventuella surstötar. Markarbeten under HK där jordarten består av silt och bör därför undvikas. Länsstyrelsen kan bidra med material där riskområden pekats ut.

Kommentar: Planen har kompletterats avseende sulfidjordar.

I samband med att behov av infrastruktur redovisas samt under avsnittet om vindkraftens påverkan på landskapet bör det även framgå att anläggningsarbeten och dränering av nya vägar utgör betydande påverkansfaktorer för mark och vatten. Länsstyrelsen anser att det i i detta sammanhang även bör beskrivas mer hur påverkan från dessa typer av arbeten kan begränsas. Exempelvis vore det bra att lyfta fram att arbetet bör bedrivas under mindre känsliga tider på året samt att känsliga områden (våtmarker m.fl.) bör undvikas för dessa typer av arbeten.

Kommentar: Planen har kompletterats i enlighet med synpunkten, se kap 11, Del 2 Planeringsförutsättningar.

Kulturmiljö

Länsstyrelsen bedömer som helhet att merparten av de utpekade områdena som bedöms bäst lämpade och möjliga för vindbruk, inte i direkt mening innebär någon uppenbar risk för konflikt med de kulturmiljövården som kartlagts inom kommunen. För L8-L9 finns dock en risk då de gränsar till en utpekad kulturmiljö. Dessa ligger ca 2 -3 km från odlingslandskap i Blåsmark o Hemmingsmark, men ”hänsynspunkterna” tar endast upp bebyggelsen, inte odlingslandskapet. Det bör framgå av planförslaget hur hänsyn kan tas för detta område.

Kommentar: Områdesbeskrivningarna har kompletterats med krav på hänsyn till aktuella kulturmiljöer.

För vissa möjliga områden kan en indirekt negativ påverkan befaras, t ex för område M19 där det finns en uppenbar risk för påverkan på utblickarna från Sjulsmark, (då avståndet förefaller vara 2.5-3 km). Hänsynspunkterna redovisar endast bebodda fastigheter o fritidhus i byn, inte kulturlandskapet.

Kommentar: Område M19 har efter samråd klassats som olämpligt för vindkraft.

Från centrala delarna av det stora kulturpräglade jordbrukslandskapet i Lillpite mäter det ca 7 km till vindkraftsområdena, i V-SV, från utkanterna av samma område ligger vindområdena ca 3-4 km bort i NV och norr. För M10 anges i programmet att det skulle få påtaglig visuell inverkan på området. Ur kulturmiljösynpunkt vore det därför olyckligt att lyfta fram det som ett ”möjligt” område.

Kommentar: Den del av område M10 som i samrådshandlingen ligger öster om Markbygden etapp 1 har efter samråd klassats som olämplig för vindkraft. Resterande del av M10 som ligger norr om Markbygden etapp 1 (i utställningen klassad som L5) har kompletterats med krav på hänsyn till riksintresse för kulturmiljövården Lillpitedalen.

För M9 Skogberget norr om Jävre, bör bedömningen kompletteras när det gäller påverkan på odlingslandskapet i Jävre. I hänsynspunkterna benämns endast bostads och fritidsfastigheter.

Kommentar: Områdesbeskrivningen har kompletterats med krav på hänsyn till kulturlandskapet.

Beträffande utredningsområdena ute till havs vill Länsstyrelsen förtydliga att bland de kulturhistoriska objekten ingår även fartygsvrak, vilka faller under fornlämningsbegreppet. Här kan Länsstyrelsen komma att ställa krav på att en arkeologisk utredning enl. lagen om kulturminnen (KML), kap. 2, genomförs såväl i områdena som i planerade ledningsdragningar till dem.

Kommentar: Informationen har kompletterats enligt ovan i avsnitt 3.3 samt 11.1.

I MKB:n sägs att samtliga områden av riksintresse för kulturmiljövården har undantagits från utpekande för vindbruk. Det är dock viktigt att notera att även om det utpekade området i sig är undantaget från dem som utpekats för vindbruk, finns risk för konsekvenser om de ligger i viktiga, visuella utblickar från ett sådant område.

Kommentar: Synpunkten får beaktas i samband med tillståndsprövningen.

Upplysningen i kap 3.3 sid 14, i planeringsförutsättningar att Fornlämningar äldre än 100 år skyddas av 2 kap KML behöver justeras då det inte finns ingen sådan tidsgräns, alla fornlämningar har skydd i 2 kap KML.

Rubriken ”fornlämningar” bör flyttas så att det inte framstår som att det bara är i kustområdet som sådana finns, även lämningar efter boplatser och rennäring – te x härdar är fasta fornlämningar, medan kolbottnar, tjärdalar och lämningar efter sentida bebyggelse räknas som kulturhistoriska lämningar.

Avsnittet bör kompletteras med information om att arkeologiska utredningar kan bli aktuellt innan nytt mark- eller vattenområde tas i anspråk även inom de ”tillåtna” områdena. Detta eftersom även icke kända lämningar är lagskyddade och en arkeologisk utredning enl. § 11, 2 kap, KML ska svara på frågan om det finns fornlämningar inom området eller inte.

Kartan på sid 15 (fig 3:2) här bör förklaringen till de lila markeringarna ändras från Kulturhistoriska lämningar till lagskyddade fornlämningar och kulturhistoriska lämningar.

På sid s.41 bör det stå kulturhistoriska lämningar och fornlämningar.

Kommentar: Text- och kartmaterial har justerats enligt yttrandet.

Infrastruktur

I rapporten om planeringsförutsättningar, kapitel 3 Befintlig mark- & vattenanvändning och i avsnitt 3.9 beskrivs bl.a. vägar, järnvägar och hamnar kortfattat. I avsnittet bör man välja att endast beskriva befintlig infrastruktur genomgående eller såväl beskriva befintlig infrastruktur samt korta kommentarer om behov av kompletteringar i infrastrukturen. Nu beskrivs kortfattat behov av kompletteringar för väg men inte för ex sjöfarten/hamnen.

Kommentar: Planförslaget har justerats i enlighet med synpunkten.

Avsnitt 6.3 Behov av infrastruktur. Här beskrivs kortfattat och översiktligt i allmänna termer behovet av förbättringar i vägnätet. Här borde man kunna vara något mer precis och beskriva vilka allmänna vägar det i första hand handlar om, när det gäller viktiga transportvägar för vindkraftetableringar. Det är betydande trafik som kommer att alstras under uppbyggnadsskedet vilket i sin tur påverkar infrastrukturen i form av ökat slitage men även för de som färdas på vägarna och de som vistas invid vägarna.

Kommentar: Miljökonsekvensbeskrivningen har kompletterats med en redovisning av vilka transporter och transportvägar som kan bli aktuella vid en utbyggnad enligt planen. Analysen bygger på att transporterna sker via båt och lastbil utifrån att kommunen konstaterat att de två exploaterer som är aktuella nu använder dessa transportvägar.

Det finns inte heller beskrivet något investeringsbehov för sjöfarten/hamnen, vilket kommer krävas för en större vindkraftsutbyggnad i kommunen.

Kommentar: Förslaget har kompletterats enligt yttrandet.

Vad gäller järnvägen kan konstateras att Stambanan genom över Norrland skär rakt genom det område som utpekats som lämpligt för vindkraftsetableringar och därmed ligger mycket strategiskt placerad. Detta berörs inte, vare sig i kapitel 3 eller 6. Om kommunen bedömer att järnvägen är utesluten som transportör av material till vindkraftsutbyggnad så bör detta framgå, med tanke på den annars strategiska placeringen. Om man ser järnvägen som ett alternativ till att avlasta de omfattande vägtransporterna från kusten som kommer krävas vid en större utbyggnad, så är det lämpligt att beskriva detta och översiktligt vilka investeringsbehov detta skulle innebära.

Kommentar: Förslaget har kompletterats enligt yttrandet, se kap 6.

I handlingen saknas även en översiktlig beskrivning av finansiering och ansvar för utbyggnad av infrastrukturen, det vill säga hur insatser ”normalt” finansieras i de olika transportinfrastrukturanläggningarna.

I rapporten om planeringsförutsättningar beskrivs elanslutningar, förstärkning av elnätet, samt metod för avgränsning av vindkraftsområden. För större områden där vindkraftsparker bedöms lämpliga bör frågan om anslutningar till elnät tydliggöras. Det är då bra att kommunen inledningsvis i planeringsprocessen har en god dialog med nätägare om vilka möjligheter till nätanslutningar som är tänkbara.

Kommentar: Möjlighet till anslutning till elnät har inte utgjort något kriterium för utpekande.

För frågor gällande anslutning av vindkraft till stamnätet har Svenska Kraftnät tagit fram en vägledning som finns att hämta via Svenska Kraftnäts hemsida, www.svk.se.

I materialet används olika uppgifter för hur lång sträcka ny väg som beräknas behövas till varje nytt verk. På ett ställe ses 500-800 m och på andra ställen 300-500 m. Vad gäller?

Kommentar: Planförslaget har justerats i enlighet med synpunkten.

Geoteknik

Länsstyrelsen anser att geotekniska förhållanden och riskfaktorer behöver beskrivas mer ingående. Det är särskilt viktigt att redovisa vilka hinder, svårigheter eller möjligheter som finns för framtida vindkraftsområden inkl. tillfartsvägar. Här bör särskilt framgå eventuella behov av att klarlägga geotekniska risker med avseende på ras, skred och erosion. Vid prövning av markens lämplighet för avsett ändamål bör utgångspunkten vara livslängden hos de anläggningar som uppförs bl.a. med avseende på framtida climateffekter.

Geologi

Länsstyrelsen efterslyser ytterligare information när det gäller geologiska förhållanden. I samrådshandlingen berörs inte geologiska värden inom kommunen annat än i avsnittet om Snöbergen och Skogberget. Sannolikt finns fler områden där speciell hänsyn behöver tas vid planering av eventuell utbyggnad eller områden som kan behöva undantas helt p.g.a. höga geologiska värden.

Den nya nationella höjddatabasen är användbar när det gäller att identifiera intressanta terrängformationer och sammanhang. Bl.a. när det gäller att värdera geologins betydelse för

landskapsbilden för att bättre kunna bedöma konsekvenserna av en exploatering av sådant som inte är återställbart.

Kommentar: Planförslaget har justerats i enlighet med synpunkterna.

Avgränsning av område för tillåtlighet

Regeringen har i beslut 2010-03-04 givit tillåtlighet till byggande av högst 1101 vindkraftverk inom ett i ansökan definierat område. Länsstyrelsen noterar att den områdesavgränsning för aktuellt område som redovisas i planförslaget inte till alla delar överensstämmer med det område som tillåtligheten omfattar. Kommunen behöver korrigera områdesgränsen i enlighet med regeringsbeslutet.

Kommentar: Planförslaget har justerats i enlighet med synpunkten.

Samråd

Samråd har hållits med Vattenfall Eldistribution AB, Svenska Kraftnät, Trafikverket, Energimyndigheten, SGI, SMHI, Försvarsmakten, Sametinget, Havs- och vattenmyndigheten, Skogsstyrelsen samt SGU. Dessutom har synpunkter inhämtats från Länsstyrelsens enheter för naturvård, kulturmiljö, miljöskydd, krishantering, vatten- och fiske, miljöanalys, landsbygd, tillväxt och kommunikationer, naturresurs och rennärning, samt från Länsstyrelsens samordnare för klimat- och energistrategin.

Björn Adolfsson
Länsarkitekt

Inger Krekula
Planarkitekt

Länsstyrelsen Västerbotten

Allmänt

Länsstyrelsen Västerbotten har fått *Vindbruksplan – Tematiskt tillägg till översiktsplanen avseende vindbruk* i för Piteå kommun för samråd.

Synpunkter

I vindbruksplanen är två områden utpekade som lämplig (L9) respektive möjligt (M16), för vindkraftetablering som är belägen nära länsgränsen mot Västerbottens län.

I de utpekade områdenas närhet finns i Västerbottens län riksintresse för rennärningen, vattendrag och höga naturvärden. För M9, Andersmyren finns riksintresse för rennärning och vattendrag MB 4 kap (Åbyälven) samt ett större våtmarksområde (Bäck-, Varg- och Fönnmyran VMI). För M16 Granholm finns det område för riksintresse rennärningen och Vattendrag MB 4 kap (Byskeälven och Åbyälven).

Länsstyrelsen utgår ifrån att berörda samebyar ingår i samrådskretsen.

Kommentar: Samverkan har skett med Skellefteå kommun och utpekande av områden för vindbruk har samordnas vid läns- och kommungränserna.

Markbygden Vind AB

Yttrande gällande förslag till Vindbruksplan för Piteå kommun

Markbygden Vind AB (Bolaget) lämnar härmed följande yttrande på Piteå kommuns förslag till Vindbruksplan (Samrådshandling maj 2012).

Den 4 mars 2010 erhöll Bolaget ett tillåtighetsbeslut från regeringen för vindkraft i Markbygden. Vid tidpunkten för tillåtighetsbeslutet var det då gällande översiktsplan (ÖP) som var vägledande. Kommunens ÖP ska vara vägledande för de tematiska tillägg och detaljplaner som sedan tas fram. Tillåtighetsbeslutet och de förhållanden som gällde för detta beslut kommer att bli vägledande för framtagande av miljötillståndsansökningar för Markbygdens olika etapper. Bolaget förbådar att det kan medföra onödiga motsättningar i vissa frågor om vindbruksplanen inte anpassas efter redan fattade beslut som berör samma område.

Relevant bakgrundsinformation:

- Den 28 maj 2008 inlämnar Bolaget en ansökan om tillstånd enligt 9 kap miljöbalken för storskalig vindkraft i Markbygden i Piteå kommun till Miljöprövningsdelegationen (MPD) vid Länsstyrelsen i Norrbotten.

Kommunstyrelsen i Piteå kommun lämnade den 29 september 2008 in ett yttrande till IVIPD där denna ansökan tillstyrktes. Kommunen genom Miljö- och byggnämnden (MBN) yttrade sig därefter den 11 december 2008 där kommunen kvarstod i sin positiva uppfattning.

Den 25 september 2008 beslutar regeringen, efter begäran från Piteå kommun, att den planerade vindkraftsetableringen ska tillåtighetsprövas enligt 17 kap. miljöbalken. Detta innebar att prövningen hos regeringen endast skulle avse tillåtligheten och att det därefter ankommer på MPD att ge tillstånd om tillåtlighet meddelas. Vid tillståndsprövningen ska MPD besluta om det närmare innehållet i tillståndet och, utöver de villkor som regeringen har föreskrivit för tillåtligheten, vilka villkor som ska gälla för tillståndet.

- Regeringen beslutade 2010-03-04 att tillåta vindkraft i Markbygden i Piteå kommun och att "Utbyggnaden ska ske inom det område som benämns Utredningsområde och som markerats på karta på s. 10 i Teknisk beskrivning, daterad 2008-05-26, i ansökan." Regeringen har prövat Markbygdens tillåtlighet i sin helhet. MPD kommer därefter att tillståndspröva verksamheten enligt miljöbalken i olika etapper (delområden). (Regeringsbeslut 2010-03-04, M2009/1517/F/M).
- Sedan det uppmärksammats att regeringens beslut genom en felskrivning kommit att ange utredningsområdet identiskt med fastighetsangivelser ingav Bolaget en ansökan om att dess beslut skulle ändras. Över denna ansökan yttrade sig kommunen (MBN) den 24 maj 2010 och angav att "Enligt nämndens uppfattning omfattar tillåtligheten det område som benämns Utredningsområde och som markerats på karta på sid 10 i Teknisk beskrivning, daterad 2008-05-26, i ansökan. Nämndens tidigare yttranden i ärendet har också avsett detta område." Regeringen fastställde därefter i beslut den 21 oktober 2010 att tillåtligheten avsåg hela detta område.

- Den 19 december 2011 beslutade MPD att meddela Bolaget tillstånd enligt miljöbalken att anlägga och driva upp till 314 vindkraftverk inom etapp 1 i Markbygden. (Miljöprövningsdelegationens beslut 2011-12-19, 551-9073-10, 2581-4106)

Kommunstyrelsen tillstyrkte ansökan i sin helhet och föreslog för MPD att bevilja detsamma. Kommunstyrelsen framförde även att *"De positiva effekterna kommer att påverkas om projektet inte genomförs fullt ut."*

Även Miljö- och byggnämnden (MBN) i Piteå kommun tillstyrkte ansökan med förbehållet att vindkraftverk inte bör få uppföras inom angivna områden i Rokåns dalgång samt Snöbergen. I detta sammanhang yttrade även MBN att vindkraft hade placerats utanför det område som regeringen har begränsat tillåtligheten till. Bolaget bemötte denna synpunkt med att samtliga verk hade placerats inom det område som avses med regeringens tillåtlighetsbeslut.

MPD har förklarat att en del av syftet med tillåtlighetsbeslutet är att i ett tidigt skede ge den sökande besked om vilka förutsättningar och villkor som ska råda i den fortsatta ansökningsprocessen. Alltför omfattande förändringar av de förutsättningar som rådde för tillåtlighetsbeslutet skulle skapa en rättsosäkerhet för den sökande och kunna motverka syftet med tillåtlighetsprövningen.

MPD ansåg att MBN:s yttrande angående Rokåns dalgång och Snöbergen med anledning av landskapsbilden och friluftslivet inte är tillräckliga skäl till att inte tillåta vindkraftverk inom dessa områden.

Sammanfattningsvis fann MPD att verksamheten är förenlig med de villkor som har meddelats av regeringen i tillåtlighetsbeslutet för Markbygden.

MPD:s beslut överklagades till mark- och miljödomstolen som i dom den 23 september 2012 endast funnit anledning att komplettera villkoren med en föreskrift om skyddsavstånd till kungörnars boplatser och ett tillägg avseende planeringen av den framtida efterbehandlingen av området. Även om detta beslut skulle komma att överklagas påverkas inte tillåtligheten vad avser områdets utbredning eller tillståndet och villkoren i övrigt.

Med anledning av ovanstående framför Bolaget följande synpunkter på Vindbruksplanen:

1. Tillåtlighetens gränser

Det område som finns angivet som "Villkorad tillåtlighet för Markbygden Vind AB" i kartan på s. 9 i Del 1 Vindbruksplan överensstämmer inte i sin helhet med det område som regeringen avsåg i sitt beslut om tillåtlighet (Regeringsbeslut 2010-03-04, M2009/1517/F/M).

Vid jämförelse mellan vindbruksplanens tolkning av gränser för villkorad tillåtlighet och de rättsligt gällande gränserna för villkorad tillåtlighet ser vi att områdets gränser har förminskats i vindbruksplanen. Bolaget tolkar detta som att Piteå kommun i vindbruksplanen har tagit bort samtliga delar som ligger utanför översiktsplanens avgränsning, se georefererad karta i Bilaga. Att vindkraftområdet ligger delvis utanför översiktsplanen har varit känt sedan 2008.

På sida 1 i tillåtlighetsbeslutet har regeringen beslutat att "Utbyggnaden ska ske inom det område som benämns Utredningsområde och som markerats på karta på s. 10 i Teknisk beskrivning, daterad 2008-05-26, i ansökan." Det är alltså denna beskrivning som gäller för själva beslutet och det är detta beslut som rättsligt vunnit laga kraft. Kommunen (MBN) har vid flera tillfällen bekräftat att man delar denna uppfattning. Övriga beskrivningar i tillåtlighetsbeslutet är att tolka som underlag till detta beslut.

På sida 8 i tillåtlighetsbeslutet anges att "Följande typer av områden och hänsynsytor inom Markbygdens utredningsområde kommer generellt att undantas från placering av vindkraftverk:

- Natura 2000-områden, naturreservat, biotopskydd och våtmarker av klass 1 och 2
- inom 200 meter från allmänna vägar och järnvägar
- inom 150 meter från sjöar med strandskydd
- lågpartier nära berg
- mark som sluttar brantare än 10 %
- områden som i huvudsak ligger utanför det som anges som utredningsområde för vindkraft i kommunens översiktsplan

Speciell vikt läggs här på den sista punkten, där Bolaget och även MPD gjort tolkningen att "områden som i huvudsak ligger utanför det som anges som utredningsområde för vindkraft i kommunens översiktsplan" betyder att etablering kan ske utanför denna gräns men etableringen bör i huvudsak ske inom kommunens markerade utredningsområde. Det som regeringen dock fattat beslut om och som ska anses vara rättsligt gällande områdesgränser för tillåtlighetsbeslutet är den karta som illustreras på s. 10 i Teknisk beskrivning till tillåtlighetsansökan.

Detta måste justeras i vindbruksplanen, eftersom en annan tolkning för vilket område som omfattas av tillåtligheten är direkt vilseledande och kan skapa onödiga konflikter i den fortsatta planeringen av området. Som påpekats ovan har kommunen också vid upprepade tillfällen angivit att denna uppfattning delas.

Kommentar: Området för tillåtlighet har justerats i enlighet med regeringsbeslutet.

2. Områdesklassificeringen

I Vindbruksplanen har det gjorts olika områdesklassificeringar för vindkraftsetablering. Bolaget har synpunkter på de områden som, inom de gränser som definierats i tillåtlighetsbeslutet, klassats som något annat än "Lämpliga områden", "Möjliga områden" eller "Områden inom tillåtlighet med förstärkt hänsyn". Vindbruksplanen kommer att vara vägledande vid fortsatt planering inom området. Bolaget anser därför att det i vindbruksplanen inte bör finnas begränsningar som motsäger tillåtlighetsbeslutet då detta skulle medföra onödiga motsättningar i den fortsatta planeringen. Vindbruksplanen bör anpassas efter gällande beslut, både inskränkningar och rättigheter.

Vad gäller klassningen av "Olämpliga områden" som ligger innanför de rättsligt gällande gränserna för tillåtlighetsbeslutet bör dessa ändras till något av följande tre klassningar *Lämpliga områden*, *Möjliga områden* eller *Områden inom tillåtlighet med förstärkt hänsyn*, vilka inte ska utgöra ett hinder för etablering av vindkraftverk. Bolaget anser också, med bakgrund av regeringens uttalande i tillåtlighetsbeslutet s.16 samt MPD:s redogörelse i beslutet för

Markbygden etapp 1 avseende landskapsbild och friluftsliv kontra vindkraft, att kriterierna för att välja vissa områden som *Olämpliga områden* i en del fall är orimliga. Bolaget syftar på de områden som pekats ut som *Olämpliga områden* baserat på kriterierna ”värden för friluftslivet” och ”områden med låg visuell tålighet för vindkraftetableringar”. Områden som ej ansetts lämpliga för vindkraftsetableringar har redan undantagits i samband med tillåtlighetsprövningen. Utöver detta kan det självklart finnas ytterliga områden där extra hänsyn behöver iaktas och sådana områden bör hellre klassas som *Områden inom tillåtlighet med förstärkt hänsyn* snarare än *Olämpliga områden*.

Kommentar: I och med att tillåtlighetens avgränsning justerats samt att tillåtligheten fått en enhetlig klassificering finns ej längre några andra områdesklassificeringar inom tillåtlighetens gränser. I avsnitt 9.1 har utställningshandlingen kompletterats med en karta som visar tillåtligheten samt vilka områden som är lämpliga/möjliga för vindkraft respektive där förstärkt hänsyn krävs.

3. Underlag för bedömning av medelvindhastigheter

Angående det underlag som använts för bedömning av årsmedelvindhastigheter i området anser Bolaget att det finns underlag som är mer jämförbart med de troliga verkliga förhållandena för vindkraft än det underlag som använts för vindbruksplanen.

I *Del 2 Planeringsföresättningar Vindbruk, 8.3 Kriterier och steg i analysen*, anges att utgångspunkten för bedömning av vindförhållanden har varit Energimyndighetens vindkartering från 2007 samt Energimyndighetens utpekade områden av riksintresse för vindkraft. Det anges också att detaljerade utredningar av vindförhållandena alltid måste utföras, vilket Bolaget håller med om. Dock kan indelningen av områden baserade på Energimyndighetens utredning från 2007 medföra att vindförhållandena inte blir överförbara på verkligheten då val av placering av verk i området ska bedömas. Att *Lämpliga områden* har valts ut efter kriteriet ”...i huvudsak medelvindar på mer än 7,0 meter per sekund på 103 meters höjd” och att *Möjliga områden* har definierats efter kriteriet ”...i huvudsak medelvindar över 6,5 m/s på 103 meters höjd” anser Bolaget är en allt för snäv syn på vilka områden ur vindhastighetssynpunkt som ska anses vara lämpliga eller möjliga för vindkraft.

Ett bättre underlag för att kartlägga vilka områden som ska anses som lämpliga eller möjliga för vindkraft är att använda Energimyndighetens uppdaterade vindkartering från 2011 alternativt att låta SMHI ta fram ett lokalt planeringsunderlag för vindkraft.

Den metod som använts (Energimyndighetens vindkartering från 2007) beräknar medelvindhastigheten på 103 meters höjd ovan nollplansförskjutningen och har en rumslig upplösning på 1 kvadratkilometer. Den nya metoden (Energimyndighetens vindkartering från 2011) beräknar medelvindhastigheten på 80, 90, 100, 110, 120, 130 och 140 meter ovan mark och har en rumslig upplösning på 0,25 kvadratkilometer. Det finns även rasterfiler för årsmedelvindar på 150 meters höjd ovan mark samt 147 meters höjd ovan nollplan.

Skillnaderna mellan ”den nya” och ”den gamla” modellen är således att upplösningen är bättre i den nya modellen. Detta innebär en bättre anpassning till variationer i terrängen, vilket medför ett bättre beslutsunderlag.

En annan viktig skillnad är att modellerna skiljer sig avseende vilken höjd som vindhastigheten representerar. I modellen från 2007 tillämpades nollplansförskjutning, vilket innebär att en mätning på 103 meter ovan nollplansförskjutningen egentligen ligger på ca 110-120 meters höjd ovan marken (förskjutningen motsvarar ca 3/4 av vegetationens höjd). Vid tillämpningen av den nya modellen har vindhastigheter mätts på upp till 140 meter ovan mark.

I praktiken innebär skillnaderna mellan de två modellerna att vindhastigheten skulle kunna öka med 0,5 m/s på 140 meter ovan mark jämfört med vindhastigheten på 110-120 meter ovan mark. Ett område där det enligt modellen från 2007 blåser i genomsnitt ca 6,5 m/s på 103 meter ovan nollplansförskjutningen kan vindhastigheten uppmätas till >7 m/s på högre höjder. I ett sådant fall är det möjligt att använda högre verk och/eller placera verk på lokala höjdplatåer i terrängen.

En annan aspekt är felmarginalen. Enligt Hans Bergström på Institutionen för geovetenskaper vid Uppsala Universitet, har ungefär 90 procent av de 120 mätningarna en felmarginal på +/-0,5 m/s. I vissa fall är felmarginalen mindre och i andra större.

Ett av syftena med tillåtlighetsbeslutet är att ge förutsättningar för att kunna optimera området ur vindkraftssynpunkt och inte behöva rätta sig efter gårdagens teknik. Det är därför viktigt att mätvärdena för vindhastighet inte används slaviskt utan att de använts som ett underlag för att ge en visning var det är lämpligt att undersöka vidare. Det är svårt att utifrån det underlag som finns tillgängligt idag fastställa vissa områden som "lämpliga". Vilka områden som är lämpliga ur vindhastighetssynpunkt beror på en rad olika faktorer såsom tillgänglig teknik, pris på el m.m. Av denna anledning anser Bolaget att bedömningen av lämpliga områden ur vindhastighetssynpunkt bör hållas på en generell nivå med utrymme för anpassning till bland annat teknik- och prisutveckling.

Bolagets förslag på justering i vindbruksplanen är vidare att om Energimyndighetens vindkarteringar tillämpas bör vinddata på en mer representativ höjd tillämpas samt med bättre upplösning och att en felmarginal på 0,5 m/s tas i beaktande vid områdesindelningen.

Kommentar: Vindbruksplanen har uppdaterats med vindkarteringen från 2011. Alla justeringar efter samråd där vindhastigheter är relevanta är gjorda utifrån vindkarteringen från 2011.

4. Bedömning av påverkan på landskapsbilden

Det verkar som att påverkan på landskapsbilden och friluftslivet har fått oproportionerligt utrymme i vindbruksplanen i förhållande till övriga intressen i området. I vindbruksplanen anges att *vindkraften påtagligt kommer att förändra landskapet*. Vindkraften kommer att påverka landskapsbilden, men det finns många andra aspekter att ta hänsyn till vid planering av en vindkraftspark. Landskapsbilden är en av många aspekter och en avvägning mellan olika intressen får göras från fall till fall.

Med bakgrund av regeringens uttalande i tillåtlighetsbeslutet s.16 samt MPD:s redogörelse i beslutet för Markbygden etapp 1 tolkar Bolaget det som att skydd av landskapsbilden och friluftslivet inte väger tyngre än placering av vindkraftverk i områden som inte av särskilda skäl (tex. av skydd för ett kulturmiljövärde) bör skyddas med avseende på detta. Bolaget anser därför att vindbruksplanen bör justeras med en förklaring av denna intresseavvägning från fall till fall.

Kommentar: I planförslaget har områdesklassningen ändrats. Avvägning mellan olika intressen har gjorts vid utpekande av lämpliga områden.

5. Samrådsförfarandet

Bolaget anser det märkligt hur samrådskretsen avgränsats i detta ärende och vilka som ansetts vara ytterst berörda av vindbruksplanen. I vindbruksplanen beskrivs samråd som "...där myndigheter, medborgare och organisationer ges tillfälle att yttra sig". Bolaget, som erhållit tillåtighetsbeslut från regeringen i området som berör vindbruksplanen, bör anses vara ytterst berörd av vindbruksplanens utformning. Bolaget anser att en vindbruksplan som berör Markbygden borde ha arbetats fram i nära samarbete mellan kommun, Markbygden Vind AB och övriga myndigheter, medborgare och organisationer som kan antas vara berörda.

Bolaget föreslår att det i fortsättningen sker en dialog mellan Piteå kommun och Bolaget avseende vindbruksplanens utformning. Detta för att undvika att det i vindbruksplanen sätts upp riktlinjer som sedan medför onödiga konflikter med redan tidigare fattade beslut om tillstånd.

Kommentar: En översiktsplans uppgift är enligt PBL att tydliggöra konflikter mellan olika samhällsintressen då framför allt vad avser markanvändningen. Kommunala översiktsplaner görs inte för enskilda exploateringsintressen – översiktsplaner görs för att avväga markanvändningen mellan olika intressen.

6. Riktlinjer för storskalig vindkraftsetablering

I *Del 1 Vindbruksplan, 5. Riktlinjer för storskalig vindkraftsetablering* anser Bolaget att det finns många "skall-krav" som anses som allt för detaljstyrande. I varje enskilt fall är det många olika aspekter som ska vägas in. Exempelvis kan landskapsbilden inte ges ett särintresse om det blir på bekostnad av något annat intresse. I vissa fall kan formuleringar i vindbruksplanen även vara motsägelsefulla. Ett sådant exempel är "Vindkraftutbyggnad ska planeras så att god hushållning med vindenergiressursen uppnås" och alla de skall-krav som formulerats. Ytterligare ett exempel på motsägelser i vindkraftsplanen är skall-kravet på siktfältsanalyser och samtidigt finns formuleringen "i de fall ny teknik kan ge nya möjligheter till visualisering ska detta utnyttjas." Behovet av utredningar och undersökningar samt hur vindkraft ska anpassas till motstående intressen måste få avgöras från fall till fall. Detta bör förklaras i vindbruksplanen.

Kommentar: Planförslaget har ändrats i enlighet med yttrandet.

7. Skyddsavstånd

De skyddsavstånd till natur, kultur och friluftsliv som finns angivna i *Del 1 Vindbruksplan, 5. Riktlinjer för storskalig vindkraftsetablering* stämmer inte med de skyddsavstånd som Bolaget redovisat i sina utredningar för Markbygden. Bolagets redovisade skyddsavstånd för tillåtighetsprövningen för Markbygden samt tillståndsprövningen för Markbygden etapp 1 har godkänts av MPD och mark- och miljödomstolen varför de är tillräckliga även i fortsättningen. Om Piteå kommun anser att Bolagets skyddsavstånd inte är tillräckliga borde synpunkter angående detta ha inkommit i tidigare skeden, exempelvis under samråd och under prövningen av tillåtighet

och miljötillstånd. En vindbruksplan som medför begränsningar som inte överensstämmer med redan beslutade tillstånd kan medföra onödiga konflikter i en fortsatt planering.

Bolaget anser att vindbruksplanen bör justeras så att skyddsavstånd i redan fattade beslut överensstämmer med skyddsavstånden i vindbruksplanen och i de fall de inte överensstämmer bör det finnas en tydlig förklaring till varför med tydliga motiv till ytterligare skyddsavstånd.

8. Häckning av kungsörn

I *Del 2 Planeringsförutsättningar Vindbruk* redogörs för kungsörnshäckning på relativt specifika platser i området. Med hänsyn till krav på sekretess för kungsörnens områden kan dessa områden behöva märkas ut på annat sätt. Utöver detta överensstämmer inte Bolagets kungsörnsinventeringar, som genomförts inom och i närheten av området sedan 2008, med det som finns redovisat i vindbruksplanen. Bolaget önskar en motivering till varför inventeringarna skiljer sig åt och varför Piteå kommun väljer att använda en annan inventering som underlag.

Vidare anser Bolaget att skyddet för kungsörn bör vara rimligt i förhållande till vilken påverkan som en vindkraftsetablering kan medföra för kungsörn. Åtgärder och hänsyn bör vidtas i de fall de medför en märkbar påföljd.

Det villkor som mark- och miljödomstolen tillagt och som föreskriver en skyddszon om två km runt kungsörnars boplatser är i enlighet med en etablerad praxis och vetenskap varför det har godtagits av Bolaget.

Kommentar: Inga buffertzoner anges i planen. Prövning sker från fall till fall i samband med tillståndsprövning.

9. Riktlinjer för buller

I *Del 1 Vindbruksplan, 5. Riktlinjer för storskalig vind kraftetablering* anges att ”Naturvårdsverkets riktvärden för områden med lågt bakgrundljud ska följas, dvs. 35 dB(A)”.

Beträffande kravet på 35 dB(A) vill Bolaget påpeka att Naturvårdsverkets avsikt är att begränsningen 35 dB(A) avser friluftsområden där ljudkvaliteten särskilt utpekats som skyddsvärd. Områden för friluftsliv, där en låg bullernivå utgör en viktig kvalitet och naturliga ljud dominerar, bör ljudet inte överskrida 35 dB(A). Sådana områden bör vara utpekade i översiktsplanen. Enligt vad MPD erfarit har detta inte föreskrivits i översiktsplanen (se MPD:s motivering i beslut för Markbygden etapp 1).

Med hänvisning till MPD:s yttrande i tillståndsbeslutet för Markbygden etapp 1 anser Bolaget att syftet med skyddet av området måste klargöras och det måste klargöras om det i tidigare ÖP finns områden som pekats ut att omfattas av lägre ljudnivå. Syftet med naturskyddade områden är sällan att skydda naturupplevelsen för människor. Frågan om bullernivåerna och skillnaden mellan fritidsområden och friluftsområden med särskilda ljudkvaliteter har varit föremål för rättslig prövning varvid framkommit att 35 dB(A) inte kan anses gälla generellt.

Under den genomgripande samrådsprocessen framförde kommunen att det endast var runt Bänkerträsk som de ljudmässiga kriterierna förelåg. Bolaget har inte haft någon invändning mot detta där det i en detaljplan föreskrivits att begränsningen ska vara 35 dB(A).

Kommentar: Synpunkten föranleder ingen ändring av planförslaget.

1. Samsyn på utvecklingen i området

Det är önskvärt från Bolagets sida att Piteå kommun och Bolaget eftersträven en samsyn på hur Markbygdenområdet ska utvecklas i framtiden. Här är bland annat synen på befintlig och framtida bebyggelse i området samt utveckling av fritidsområden viktiga frågor.

Vindbruksplanen kommer att bli ett viktigt styrdokument, om än ej juridiskt bindande, som bör vara väl utformad. Bolaget tycker det är bra att ett sådant styrmedel tas fram av Piteå kommun. Bolaget skulle dock önska att vindbruksplanen på ett bättre sätt förankras med de beslut om tillåtlighet och tillstånd som redan är fattade i området. Precis som Piteå kommun framhållit i samband med prövningen av Markbygden etapp 1, är det viktigt att ta i beaktande att ”*De positiva effekterna kommer att påverkas om projektet inte genomförs fullt ut.*” Av denna anledning är det av yttersta vikt att vindbruksplanen inte medför omfattande begränsningar för vindkraftsutbyggnad i Markbygden.

Bolaget skulle önska att Piteå kommun och Bolaget i fortsättningen tar tillvara på varandras kunskaper på ett sätt som medför att vindbruksplanen blir ett tillfredsställande hjälpmedel i fortsatta planeringsprocesser i området.

Kommentar: Kommunen delar bolagets uppfattning att det är viktigt att ta tillvara varandras kunskaper så att vindbruksplanen blir det hjälpmedel i den fortsatta planeringen som är syftet.

Avslutningsvis vill Bolaget framhålla att det av bestämmelsen i 16 kap 4 § 2 st. framgår att ett beslut av regeringen om tillåtlighet är bindande för kommunen. Vindbruksplanen kommer därmed inte att kunna inskränka på det område som angivits gälla, dvs. Utredningsområdet såsom det definierats i regeringsbeslutet. Denna definition har som påpekats ovan tydligt godtagits av Piteå kommun genom såväl dess kommunstyrelse som MBN. Den inskränkning som görs i Vindbruksplanen blir därför bara motsägelsefull och utan rättsverkan. Beträffande skyddsavstånd och andra i Vindbruksplanen intagna begränsningar kommer också att sakna rättsverkan i förhållande till det tillstånd som meddelats och villkoren i regeringsbesluten och tillståndsbeslutet. Detta bör beaktas.

Kommentar: Områdesklassningen har ändrats så att synpunkten i yttrandet delvis tillgodoses. En översiktsplan är inte juridiskt bindande utan vägledande för senare prövningar.

Med vänlig hälsning,

Mikael Kyrk, Umeå 2012-09-27
Markbygden Vind AB

Marklund Elisabeth, Hemmingsmark

Synpunkter vindkraft Piteå Kommun

Piteå Kommun vill driva igenom ett bygge av en storskalig vindkrafts park som kommer att uppta en yta av ca 18% eller ca 1/5 del vår kommun. I Sverige finns just nu ca 1000 vindsnurror totalt och bara här i Piteå Kommun kan man tänka sig att tillåta bygga upptill 2000 st! Genom dessa vindkraftverk räknas det med att det kommer produceras ca 11,5 TWH/år vilket motsvarar hela Piteå kommuns elkonsumention/år x 10. Energimyndigheten hade 2010 i sina beräkningar planerat att det 2020 ska produceras 30 TWH el från vindkraften i Sverige . Är det då rimligt att 1 kommun av 290 st, ensam ska producera ca 1/3 del av den summan?

Gotland och Strömsund är exempel på kommuner i Sverige som vill satsa på vindkraften som främsta energikälla MEN tänker producera i den mån att dom blir självförsörjande, alltså ej exportera till andra. Dessutom väljer Gotland att bli delägare i verken så att en del av vinsten går tillbaka till kommunen.

Piteå Kommun däremot väljer att tillhandahålla 1/5 del av vår mark till andra aktörer där vinsten går till markägarna och det företag som äger verken. Vad får vi som så generöst ”lånar” ut marken i gengäld? Exploaterad mark och ingen vinst. Kommer alla dessa vindsnurror att byggas måste kraftledningarna utökas, nya vägar byggas, befintliga vägar att än en gång göras om så att stora lass med tunga delar kan fraktas efter små väg. Även stora areor med skog måste avverkas och stenbrott göras på flera ställen runt om i Piteå.

Återigen: Drivs förslagen igenom med en storskalig vindkraftspark kommer Piteå Kommun bli Europas största. Är det ens realistiskt att en liten kommun i Sverige ensam ska stå för så här många vindkraftsverk?

Jag kan tänka mig vindkraft som en del av vår energikälla, som en investering i vår miljö, som ett tillfälle för arbeten, men att tillåta så många verk och på så många utspridda platser runt om i Piteå känns inte helt ok. Ca 50 platser runt om i Piteå är ansedda av utredare på Piteå Kommun som lämpliga och mycket lämpliga områden att bygga på...

Varför kan man inte samla alla snurror på en och samma plats. När man nu redan satt planer på 1001 vindsnurror på dragaliden, kan man inte samla alla där då? Alltså, att fokusera på att ha 1 vindkraftspark. Vinden är ju förnyelsebar och borde rimligtvis inte kunna ta slut, så om det räcker med vind till 1001 snurror, borde det räcka till de resterande man planerar runt om i kommunen.

Kommentar: Efter samrådet utgör planförslaget en mindre splittrad bild av områden. Utpekandet har koncentrerats till stråket som löper genom Markbygden.

Jag vet att kommunen knappt mött något motstånd bland piteborna men det för att ingen vet vad detta kommer innebära! Först när det börjar byggas kommer folk förstå konsekvenserna och då är det redan för sent!

Kommentar: Planförslaget anger att det är viktigt att följa upp resultatet av etableringar i olika avseenden såsom konsekvenser för boende, friluftsliv m m.

Den etapp som mest av allt engagerar mig är de vindkraftsverk som planeras byggas i Blåsmark. Bara i den etappen räknas det med att byggas ca 30 vindkraftverk med ett avstånd av endast 4 km från Hemmingsmark och ca 6 km från Blåsmark.

I ansökan som lämnats till kommunen ville kraftö vind bygga 30 st snurror som skulle vara 150 m höga, men de har nu lämnat in en ansökan om att de vill att verken ska bli 200 m hög! Av döma av ett fotomontage på kraftövinds hemsida kommer dessa verk synas mer än väl alltifrån 4 km (närmaste by Hemmingsmark till 1,4 mil(finnträsk) och för er som gillar vacker utsikt kommer vyn från kalahatten inte förbli som den är nu.

Då verken kommer att vara 200 m höga måste de därmed ha en vit blinkande hinderbelysning på toppen. Enligt människor som bor i närheten av parken i koler så syns detta blinkande ljus även om du har mörkläggande gardiner på natten.

Boenden i Hemmingsmark, främst på sandkärlsområdet som ligger nära fotbollsplanen, kommer att bli varse om de störningar detta kommer innebära. Ljuset från verken kommer att blinka dygnet runt, året om och förmodligen livet ut. Enligt källor kan man lätt säga att det aldrig kommer att vara mörkt i byn under sensommar, höst eller vinterhalvåret!

För er som inte kommer känna av konsekvenserna ber jag er tänka på oss som kommer göra det. Vi har valt att bo på landsbygden. Vi har valt just vår by av flera orsaker. Närheten till naturen, frilufslivet, jakten, lugnet men även känslan av total stillhet, tystnad och mörker. För många av oss känns det som vi blir överkörda av kommunen. Att tillåta ett bygge så nära en by, när man vet att det kommer bli konsekvenser. Har ni tänkt på vad som kommer hända med huspriserna? Har ni tänkt på vad som kommer hända med vår skog? Har ni tänkt på vad som kommer ske på våra vägar? Vi pratar om stora ingrepp på både miljö, natur och infrastruktur! **Vindkraftverk har en avgörande visuell inverkan på landskapet och den oro och ångest som de skapar måste tas på allvar.**

Jag citerar Jan Troell, filmare och Lars Jonsson, konstnär när de uttrycker känslan så bra:

” Om vindkraften skall byggas ut i den takt och i den omfattning som regeringen bestämt, kräver detta mycket stor omsorg om lokalisering och hänsyn till naturvärden och människors hälsa och miljö. Det är en rättslig skandal och närmast att betrakta som ett brott mot mänskliga rättigheter när lokala opinioner som enbart strider för sin rätt att behålla värdet av sitt närlandskap möts av total nonchalans från statliga myndigheter. De som värnar om landskapet som en gemensam naturresurs borde höja sin röst.”

Vindsnurrorna kommer bli placerade ca 4 km snett bakom byns stolthet- Hifton. Hur kommer fotbollen påverkas, hur kommer uthyrningen av vårt klubbhus förändras? Vi pratar om en investering vi gjort för ca 20 år sedan och som står för en stor del av föreningens inkomst. Det måste ärligt talat finnas andra platser där i princip INGEN kommer störas.

Jag skulle vilja att ni kan svara ärligt på hur ni tror konsekvenserna kommer se ut. Är det värt det? Har ni tänkt igenom det här grundligt?

Trenden är att folk flyttar UT på landet, till byarna men ni går mot strömmen. Kanske många av er som sitter på de viktiga platserna i beslutsorganen ej är från Piteå, kanske ni aldrig besökt vår vackra landsbygdsmiljö i Hemmingsmark? Ni är så välkomna att besöka oss innan ni fattar beslutet. Gå runt

bland de boendena som kommer drabbas. Lyssna på vad vi har att säga. Visa oss att ni bryr er om oss som lever på landet!

Är vi på väg att utrota tystnaden och mörkret i vårt land? Ska landsbygden stryka med för att vi ska producera mest vindkraft i hela Europa och därmed sätta Piteå på kartan?

Snälla tänk om, låt oss slippa leva med dessa vindsnurror så nära in på!

Elisabeth Marklund, Hemmingsmark

Kommentar: Tillstånd har lämnats 2012-10-19 för Blåsmark Vindkraft AB att uppföra upp till 25 vindkraftverk med en maximal höjd av 150 meter. Det innebär att nu gällande regler inte kräver vitt, högintensivt, blinkande ljus.

I utpekade områden med närhet till koncentrerad bebyggelse anges hänsyn till boende och boendemiljöer som särskilda aspekter att beakta. Hur denna hänsyn tas avgörs från fall till fall, men kan exempelvis handla om kraftverkens höjd eller hinderbelysning.

Miljö- och byggnämnden, Piteå kommun

Miljö- och byggnämnden beslutar att avge nedanstående yttrande till Kommunstyrelsen, gällande Vindbruksplan för Piteå kommun.

Miljö- och byggnämnden vill uppmärksamma följande brister i underlaget;

1. I vindbruksplanen framhålls vindkraftsutbyggnadens positiva effekter inte i tillräcklig grad. Utbyggnadens plusvärden bör belysas. Det är främst de positiva effekterna på lokal nivå som saknas i underlaget. Vindbruksplanen bör tala om vilka möjligheter som finns vad gäller vinster och möjlighet till en diversifierad inkomst till markägare, möjligheter till nya inkomster på landsbygden och positiv påverkan på det lokala näringslivet.

Kommentar: Kommunen anser att vindkraftens positiva effekter framgår av planen.

2. Miljö- och byggnämnden ifrågasätter planens områdesklassificeringar genom att peka på att exploateringsområden som är större än behovet riskerar att leda till en splittrad utbyggnad och motverka en hushållning av markresurserna. I dagsläget är områdena utspridda i ett stort område, och kartan är svår att tyda. Miljö- och byggnämnden efterfrågar en tydligare karta med tydligare gränser vilket förhindrar att exploitörerna tyder områdesgränserna på sitt egna sätt.

Kommentar: Efter samrådet utgör planförslaget en mindre splittrad bild av områden. Utpekandet har koncentrerats till stråket som löper genom Markbygden. Förändringar i områdesindelningen har också bidragit till en tydligare karta.

I planens områdeskarta och i planeringsförutsättningarna, karta för befintliga vindkraftverk och anspråk, ska de redan planerade etapperna för Markbygden synas på ett tydligare sätt. Var och en av de planerade etapperna ska dessutom förstöras upp i större format så områdesgränserna blir

tydliga. Vad miljö- och byggnämnden befarar är att planens nuvarande områdeskarta inte direkt överensstämmande med regeringens tillåtlighet.

Kommentar: Avgränsningen för tillåtligheten har justerats och stämmer överens med regeringens tillåtlighetsbeslut. Tillåtligheten har erhållit en enhetlig klassificering (T) och redovisas i detalj med lämpliga/möjliga områden respektive områden där förstärkt hänsyn krävs på s. 52 i Del 2.

3. I underlaget behandlas inte vindkraftsutbyggnadens materialförsörjning i tillräckligt hög grad. Miljö- och byggnämnden anser att det, i vindbruksplanen, ska framgå i vilken utsträckning täkter kan komma att placeras i Piteå. Eftersom vindkraftsutbyggnaden kräver mycket stora resurser vad gäller sand, grus och bergkross ska vindbruksplanen också påpeka vikten av en samordnad materialförsörjningsplan. De olika vindbruksbolagen bör planera täkter under samordnade former. Materialförsörjningsplanen ska reglera uttagsmängder och lämplig efterbehandling. En täktplan för hela Norrbotten har tidigare begärts av miljö- och byggnämnden hos Länsstyrelsen. Denna behövs inför vindkraftsutbyggnaden, framtagandet av en regional materialförsörjningsplan är brådskande.

Kommentar: Kommunen delar synpunkten om vikten av samordnad materialförsörjning.

4. Underlaget bör i större utsträckning lyfta fram det norrbottniska förhållningssättet till naturen och de mänskliga relationerna till landskapet. Detta är ett perspektiv som fått för lite utrymme trots att det traditionella, breda och enkla friluftslivet har stor betydelse för stora delar av befolkningen. Landskapets tillgänglighet ska inte bara utredas ur fysiska och juridiska aspekter, utan bör också utredas ur sociala och mentala aspekter. Man bör ta hänsyn till i vilken utsträckning landskapet, av människorna som vistas där, upplevs som tillgängligt eller ej, och till hur vi i Norrbotten brukar våra marker, exempelvis till bärplockning, jakt, svampplockning och fritidsintressen. Kulturgeografi är en viktig aspekt som inte lyfts tillräckligt i vindbruksplanen.

Kommentar: Då det varit svårt att hitta belägg för ett speciellt norrbottniskt förhållningssätt till friluftsliv föranleder synpunkten ingen ändring av planen.

5. Vindbruksplanen bör innehålla en skrivelse om att storskalig vindkraftsutbyggnad inte ska kunna bli aktuell på den östra sidan om E4:an. Det är mycket viktigt att trycka på detta i planen. Öster om E4:an återfinns kustlandskapet "Låga kusten" som kännetecknas av ett öppet landskap och öar med låg höjd. Som vindbruksplanen påpekar har området en låg visuell tålighet, vilket innebär att det öppna landskapet inte tål att mänskliga objekt placeras i området. Området är även mycket viktigt för fritidsboenden, friluftsliv, turism och besöksnäringen.

Kommentar: Inga områden har i utställningshandlingen utpekats på land öster om E4. Däremot har två områden i havet med riksintresse för vindbruk utpekats som utredningsområden i enlighet med tidigare beslut.

6. I underlaget finns ingen redovisning av eventuella risker vid åska, eller risker vid isbildning och iskast. Det bör göras en noggrann analys av vilka risker som finns. Säkerhet och eventuella riskavstånd bör behandlas, så som människors möjlighet att röra sig i omgivningarna. I underlaget

ska framgå om vindkraftsparkerna kommer att bli stängda industriparker, eller om områdena kommer att vara tillgängliga för allmänheten. Det bör även framgå om en minimerad risk vid åska eller risk för iskast kan ske genom förebyggande åtgärder.

Kommentar: Planförslaget har kompletterats enligt yttrandet

7. Underlaget bör innehålla fotografier på verk som är 200 m höga, samt bildkollage på verk som är 200 m höga. Detta eftersom de generella riktlinjerna för storskalig vindkraftsetablering grundar sig på verk med totalhöjder på 150-200 meter.

Kommentar: Under samrådstiden fanns fotomontage och fotografier tillgängliga som ett kompletterande underlag.

Miljö- och byggnämnden förordar att vindbruksplanen ska aktualitetsförklaras vart fjärde år, en gång per mandatperiod. Detta eftersom såväl förutsättningar som viljeriktningar kan förändras med tiden.

Kommentar: I Del 1 Vindbruksplan avsnitt 9 redovisas hur uppföljning av planen avses ske. En aktualitetsförklaring av översiktsplanen ska enligt Plan och bygglagen genomföras vart fjärde år.

Miljö- och byggnämnden finner att när planens utpekade lämpliga områden är färdigetablerade så har kommunen i bidragit till omställningen till förnyelsebar energi. Detta innebär att vindkraftsetableringarna i kommunen bör begränsas till de idag utpekade lämpliga områdena.

Kommentar: Klassningen av områden har ändrats i utställningshandlingen. Majoriteten av de tidigare Möjliga områdena har tagits bort. Samtliga områden som fortsatt är utpekade för vindkraft, med undantag av tillåtligheten, är klassade som Lämpliga.

Ärendebeskrivning

Ett förslag till en kommunövergripande Vindbruksplan för Piteå Kommun är under upprättande. Planförslaget utgörs av tre dokument: Vindbruksplan, Planeringsförutsättningar och Miljökonsekvensbeskrivning. Planen kommer när den är färdig att utgöra ett tematiskt tillägg till befintliga översiktsplaner i Piteå kommun. Miljö- och byggnämnden har fått Vindbruksplanen på remiss och har möjlighet att yttra sig över planen.

Nilsson Dan, Piteå

(Yttrande inkommet via webformulär)

Är omfattningen av utpekade områden lämplig/rimlig?

Ja.

Övriga synpunkter:

Som i ett led i att öka angemanget bland kommun medborgaran tycker jag att det ska finnas

möjligheter till köp av " vindkrafts andelar " för mig som privat person. Ett ökat engagemang gör att fler blir mer delaktiga i förnybar energi och vi behöver alla ambassadörer som pratar för varan.

Kommentar: Synpunkten föranleder ingen ändring av planförslaget. Vad gäller vem som tjänar på vindkraften, kostnader för elkunder m.m. är sådana frågeställningar inte föremål för översiktsplanen.

Nilsson Urban och Anneli Nilsson, Trundön

Vi noterar att Piteå kommun tagit viktiga beslut för att skydda pärlan av skärgårdskommuner i Norrbotten i och med riktlinjerna i utställd vindbruksplan.

Ett av Piteå kommuns starkaste varumärken är skärgården och det är helt riktigt att skydda den i framtiden mot vindkraftsexploaterer.

Vi är mycket positiva till att skärgården skyddas och att det inte kommer att tillåtas några nya vindkraftsparker/vindkraftverk i Piteå kommuns övärld.

Trundön

2012-09-26

Urban Nilsson

Anneli Nilsson

Kommentar: Kommentar: Havet och skärgården har utpekats som olämpliga för etablering av vindkraft. Undantag har gjorts för de två områden inom riksintresse för vindbruk där planprogram tidigare antagits. Kommunen är i dagsläget inte beredd att ompröva tidigare ställningstaganden. Se även kommentar till försvarets synpunkter angående områdena i havet nedan.

Piteå museum

Piteå museum har tagit del av förslaget till vindbruksplan i tre delar. Som helhet tycker vi att förslaget är väl genomarbetat och resultatet bör lägga en god grund för en demokratisk och transparent process i den kommunala hanteringen.

Den områdesindelning och klassning som presenteras i förslaget verkar rimlig och tydlig, vilket bör underlätta i framtida planering. Några detaljmärkningar är att i beskrivningen av område O3, Åbyälven (del 2, sida 60), saknas riksintresset rennärning i uppräkningsav "särskilda skäl". I området finns flyttleder, rasthagar och skiljningsanläggning. I område O24, Klockarträsk-Åträsk (del 2, sida 66), anges att det finns ett byggnadsminne, vilket det inte finns.

De vindkraftplaner som idag dominerar, med stora parker och allt större verk, kommer att leda till i praktiken oöverblickbara förändringar i den bygd som vi känner. Vi instämmer i förslagets betoning av landskapet som en viktig faktor i planprocessen (del 1, sida 5 och 10). Enligt den europeiska landskapskonventionen är landskap ett område sådant som det uppfattas av människor och vars karaktär är resultatet av påverkan av och samspel mellan naturliga och/eller mänskliga faktorer. Upplevelsen av landskapet har både en fysisk, mätbar dimension och en omätbar, mental och kulturell dimension. I den sistnämnda är det immateriella kulturarvet en viktig beståndsdel, t.ex. spår i markerna efter äldre tiders tro och tankar, namngivning av olika landskapselement och människors berättelser om sin omgivning. Båda dessa dimensioner är viktiga att ta hänsyn till i den kommunala planeringen.

Kommentar: Efter samrådet utgör planförslaget en mindre splittrad bild av områden. Utpekandet har koncentrerats till stråket som löper genom Markbygden.

I referensförteckningen saknar vi kommunens kulturmiljöplan, Husera, och Norrbottens kulturmiljöprogram 2010-2020, Länsstyrelsen i Norrbottens län. Piteå museums förstudierapport ang. Markbygden finns nämnd både i litteraturförteckningen och i internetförteckningen.

Emeli Elfving
museichef

Kommentar: Områdesbeskrivningar och källförteckning är justerade och kompletterade enligt yttrandet.

Sametinget

Vindbruksplan för Piteå kommun

Sametingets synpunkter på Piteå kommuns vindbruksplan är att den borde synkroniseras med de övriga kommuner som de berörda samebyarna har betesmarker inom. Samebyarnas betesmarker sträcker sig genom flera kommuner i ett landskapsperspektiv. Sametinget menar att kommunen ska samråda med de enskilda samebyarna, eftersom samebyarna är sakägare, om de utpekade vindkraftsområdena är förenliga med renskötseln där. En vindkraftspark inom en sameby kan även ge konsekvenser för övriga samebyar.

Kommentar: I riktlinjerna har föreskrivits att samråd med berörd sameby ska ske tidigt i processen.

Planeringsförutsättningar del 21 Underlag s. 18 Riksintresse för rennäringen (3 kap 5 § MB) samt i sammanfattningen s. 18,

Kommunen skriver **felaktigt** att *riksintresseområden för rennäringen är mark- och vattenområden av betydelse för rennäringen och ska så långt som möjligt skyddas mot åtgärder som påtagligt försvårar rennäringens bedrivande*. Sametingets bedömning av detta är att vindbruksplanen kan ha arbetats fram utifrån fel förutsättningar och bild av rennäringen. Det kan vara därför så många områden pekats ut som lämpliga för vindkraftsetableringar?!

Sametinget menar att enligt 3 kap. 5 § MB första stycket ska mark- och vattenområden som har betydelse för bl.a. rennäringen så långt möjligt skyddas mot åtgärder som kan påtagligt försvåra näringens bedrivande. **Enligt andra stycket ska områden av riksintresse för rennäringen skyddas** mot sådana åtgärder. Områdena karaktäriseras ofta som flyttvägar, svåra passager, kalvningssområden och rastbeten.

Kommentar: Samtliga områden av riksintresse för rennäringen har undantagits från utpekande, utom inom tillåtligheten där regeringen tidigare vägt olika intressen mot varandra. Skrivningen ang. riksintresse på s. 18 Del 2 har korrigerats.

Del 3 MKB

4. Miljökonsekvenser, 4.1 Konsekvenser för riksintressen

Riksintresse för rennäringen eller yrkesfisket (MB 3 kap 6§ samt MB 4 kap 5§)

Kommunen uttrycker att med hänsyn till den sammanvägda bedömning som kommun, länsstyrelse och regering gjort avseende Markbygden bedöms det dock som möjligt med vindkraft och rennäring i samma område.

Sametinget menar att det är ett problem när myndigheterna i bedömning enligt 3 kap 10 § MB gör avvägningar mellan områden av riksintressen. Bedömningen ska göras efter vad som är kärnan i utpekande av områden av riksintresse. När det gäller områden av riksintressen för rennäringen är kärnan att samerna har status som urfolk och folk och därigenom rätt att utöva sin kultur och en viss grad av självbestämmande över sin kultur och sina traditionella näringar. **Staten ska därmed tillförsäkra att rennäringen som är en traditionell urfolksnäring ska kunna fortsätta existera.**

I en prövning enligt 3 kap 10 § MB mellan områden av riksintressen argumenteras för att områden av riksintressen för vindbruk är viktigare än områden av riksintressen för rennäring för att det föreligger ett samhällsintresse av att Sverige ska år 2020 producera 30 Twh förnybar energi. Sametinget anser att ekonomiska intressen väger lättare än en folkrättsligt skyddad rennäring.

Kommentar: Synpunkten har beaktas genom att samråd i tidigt skede med berörd sameby skrivits in i riktlinjerna.

Sametingets bedömning av planen

Sametingets bedömning är att Piteå kommun utser väldigt många områden för vindkraftsetablering. Med en första blick på lämpliga, möjliga och områden inom tillåtligheten med förstärkt hänsyn, finns inte så mycket mark kvar åt rennäringen och det är anmärkningsvärt. Har kommunen tittat på hur skogsbruket som också påverkar rennäringen, ser ut? Är det kalavverkningar, gödsling eller harvning eller finns lavskogar kvar? Fragmenteras renbetesmarkerna i kommunen? Hur ser vägnätet ut för rennäringen? Hur påverkar grus- och bergstäkter rennäringen idag? Hur ser de kumulativa effekterna ut för rennäringen? Hur mycket mer trafik kommer en vindkraftspark att innebära? Rennäringen har kunnat anpassa sig genom tiden, men hur länge till? De konsekvenser för rennäringen som vindkraftsetableringar brukar föra med sig är:

- Betydande fragmentering av betesmarkerna, vilket i sin tur genererar en ökad arbetsinsats och ett ökat tryck på intilliggande samebyar.
- Ökade kostnader till följd av ökad arbetsinsats, ökat behov av tekniska hjälpmedel, ökad utfodring etc.
- Svårigheter att bemöta behovet av en ökad bemanning.
- Osäkerhet kring en ökad säkerhetsrisk med nedisning bl.a.
- Ökat behov av utfodring till följd av att betesmarkerna styckas upp och inte kan användas.
- Ökad konfliktsituation både gentemot det omgivande samhället men även gentemot intilliggande samebyar
- Psykosocial stress
- Fler renskötare lämnar renskötseln
- Utvecklingsarbetet inom samebyarna försvåras

Den samiska kulturen och den samiska renskötseln har präglat landskapet och landskapsbilden inom Piteå kommun genom sin fysiska närvaro under flera hundra år. Den samiska kulturmiljön, både genom sina fasta fornlämningar men även genom sin immateriella funktion, där språket och landskapets betydelse kopplat till traditionell samisk kunskap, har stor betydelse för området och för de samer som idag lever och verkar här. Går det att upprätthålla dessa värden i landskapet trots den stora vindkraftsetableringen som kommunen öppnar upp möjligheter för?

Synpunkterna har beaktats enligt följande: Efter samrådet utgör planförslaget en mindre splittrad bild av områden. Utpekandet har koncentrerats till stråket som löper genom Markbygden.

Rennäringens skydd genom folkrättsliga principer

Samerna som urfolk har genom folkrätten en internationell och nationell rätt till självbestämmande och kulturell- och språklig utveckling. Sametingets uppgift är förutom att tillse att samiska behov beaktas även att jobba för att det finns förutsättningar för en ekonomiskt, kulturellt och ekologiskt hållbar rennäring. Därtill ska Sametinget bevaka att förutsättningar finns för att samerna som urfolk ska kunna utveckla sitt självbestämmande och att det ska finnas en levande samisk kultur, särskilt inom de traditionellt samiska områdena.

Riksdagen har år 1977 uttalat att samerna i egenskap av ursprunglig befolkning i Sverige intar en särställning (prop. 1976/77:80, bet. 1976/77:KrU43 s. 4, rskr. 1976/77:289). Genom detta uttalande är det klarlagt att samerna anses som ett urfolk i Sverige. Samerna bodde inom ungefär samma geografiska område som i dag när nationsgränserna mellan Norge, Sverige, Finland och Ryssland fastställdes och har genom tiderna behållit flera av sina egna sociala, ekonomiska, kulturella och politiska institutioner, bl.a. renskötelsen, jakten och fisket och det samiska språket. Samerna har också som urfolk sin speciella relation till land och vatten. Med grundlagsändringen SFS 2010:1408 har samerna status som folk. **Som folk och urfolk har samerna rättigheter enligt folkrättsliga principer.**

Den rätt samerna har till land, vatten och kultur ska respekteras. Detta framgår bland annat av den urfolksdeklaration som antogs av FN:s generalförsamling i september 2007:

Artikel 26

- 1. Urfolken har rätt till mark, territorier och resurser som de traditionellt har ägt, besatt eller på annat sätt utnyttjat eller förvärvat.*
- 2. Urfolken har rätt att äga, utnyttja, utveckla och kontrollera mark, territorier och resurser som de innehar genom traditionell äganderätt eller annan traditionell besittning eller utnyttjande, liksom mark, territorier och resurser som de på annat sätt har förvärvat.*
- 3. Staterna ska ge rättsligt erkännande och skydd åt denna typ av mark, territorier och resurser. Erkännandet ska ges med vederbörlig hänsyn till de berörda urfolkens sedvänjor, traditioner och fastighetsindelning.*

Konventionen om biologisk mångfald (CBD) innehåller bl.a. bestämmelser (artikel 8j) om att staterna ska respektera, bevara och bibehålla kunskaper, innovationer och sedvänjor hos ursprungliga och lokala samhällen med traditionella levnadssätt som är relevanta för bevarandet och det hållbara nyttjandet av biologisk mångfald, och främja en bredare tillämpning av dessa. Enligt konventionen (artikel 10 c) **ska** staterna också skydda och uppmuntra sedvanligt nyttjande av biologiska resurser i enlighet med traditionella kulturella sedvänjor som är förenliga med kraven om bevarande och hållbart nyttjande. För Sveriges del berör konventionen samerna och rennäringen i allra högst grad och förpliktar Sverige att främja rennäringens bevarande och utveckling.

Samernas och rennäringens traditionella nyttjande av markerna har gett upphov till renskötselrätten, en bruksrätt - en egendomsrätt till land och naturresurser. För egendomsrätt i form av bruksrätt krävs normalt att bruket varit tillräckligt intensivt och kontinuerligt. Högsta Domstolens (HD) dom i Nordmalingsmålet den 27 april 2011 innebär att svensk rätt hörsammat den senaste folkrättsliga utvecklingen och har anpassat de egendomsrättsliga intensitets- och kontinuitetskriterierna till den samiska kulturen. Detta måste nu genomsyra all framtida lagstiftning och förslag.

Urfolk har genom bestämmelserna i FN:s konvention om civila och politiska rättigheter, artikel 27, rätt till skydd för sin kultur. Bestämmelsen är absolut och skyddar samernas utövande av sina traditionella näringar, tillika de moderna sätt som de traditionella näringarna utövas på och de områden och naturresurser som utgör basen för denna näringsutövning. Artikel 27 medför en *skyldighet* för staten att garantera att samerna inte fråntas rätten att utöva sin kultur rennäringen. Detta innefattar en skyldighet att se till att lagstiftning och administrativ praxis gör det möjligt att förverkliga denna rättighet.

Idag är den svenska lagkonstruktionen sådan att det är samebyarna som genom sitt utövande av renskötselrätten också är rättighetsinnehavare. Samebyarna måste därför tillförsäkras rätten att själv bestämma över hur landskapet ska hållas intakt för kommande generationer. Självbestämmanderätten är till sin natur en kollektiv rättighet för ett folk och följer av konventionen om medborgerliga och politiska rättigheter, artikel 1 och 27 och av Urfolksdeklarationens artiklar 3 och 4.

Den grundläggande principen för urfolk om rätten till inflytande i alla delar av en beslutsprocess i enlighet med egendomsrätten, kommer till uttryck i principen om Free, Prior and Informed Consent/ Fritt och Informerat Samtycke som lämnats i förväg. Denna princip måste regleras i förhållande till framtagande av förslag.

Det råder inget tvivel om att samerna har rätt till självbestämmande i sina traditionella områden, eftersom sådana aktiviteter påverkar urfolks områden och kultur i allra högsta grad.

Sametinget anser att myndigheterna och regeringen samt kommunerna i sina planer måste ta mer hänsyn till rennäringens fortlevande och respektera det skydd som rennäringen har genom folkrätten. Sametinget anser att folkrättsliga principer ska beaktas och är överordnade miljöbalkens regler.

Beslut i ärendet har tagits av Sametingets näringslivschef. Föredragande har varit näringshandläggare Laila Rehnfeldt.

Kommentar: Del 2, Planeringsförutsättningar har kompletterats med skrivningar gällande vissa grundläggande rättigheter.

Lars-Ove Jonsson

Laila Rehnfeldt

Sjöfartsverket

Sjöfartsverkets yttrande över - Samråd - Vindbruksplan för Piteå kommun.

Inledning

Sjöfartsverket har ansvar för tillgänglighet, framkomlighet och säkerhet i svenska farleder och farvatten. Sjöfartsverket arbetar dessutom för hög transportkvalitet, god miljö, regional utveckling och ett jämställt transportsystem. I Sjöfartsverkets uppdrag ingår att bevaka sjöfartens transportleder och hamnterminaler inklusive dess anslutningar till landbaserad infrastruktur.

Synpunkter

De landbaserade etableringar som görs på större avstånd än ca fem km från närmsta kust har normalt ingen betydelse för sjöfarten.

Sjöfartsverket har tagit del av rubricerad etableringsplan och konstaterar att lokaliseringarna troligen inte kommer att påverka sjöfarten negativt. Dock kan etableringar genom sin hinderbelysning i

undantagsfall störa eller skapa förväxlingsrisk för närliggande fyrljus avsett för sjöfarten. Sjöfartsverket vill påminna om att med stöd av Sjötrafikförordningen 3 kap 4 § kan vindkraftaktören bli tvungen att omedelbart vidta åtgärder om sjöfarten riskerar att vilseledas.

Yttrande

I vindbruksplanen framgår att vissa planerade etableringar är havsbaserade eller kustnära. Sjöfartsverket förutsätter att dessa etableringar kommer att samrådats i ett senare skede.

Mikael Pesula

Regionkoordinator för region nord vid Infrastrukturenheten.

Kommentar: Planförslaget har kompletterats i enlighet med yttrandet.

Skellefteå kommun

Yttrande över vindbruksplan för Piteå kommun

Sammanfattning

Piteå kommun har tagit fram ett förslag till vindbruksplan i form av ett tematiskt tillägg till översiktsplanen. Planförslaget visar kommunens syn på vindkraften i den kommunala planeringen och ska ge stöd vid handläggning och bedömning av vindkrafts ärenden. Vindbruksplanen är vägledande för efterkommande planering.

Resultatet av planen är en indelning av kommunen i olika lämplighetsklasser för storskalig vindkraftsetablering. Tre av de utpekade exploateringsområdena ligger inom fem kilometer från Skellefteå kommun, ett av dessa bedöms som lämpligt för vindkraft och två bedöms som möjliga. I vindbruksplanen fastslås att ytterligare samråd med Skellefteå kommun krävs om exploatering blir aktuell inom fem kilometer från kommungränsen.

Skellefteå kommun har inga invändningar mot Piteå kommuns vindbruksplan. Förslaget är omfattande, tydligt och väl genomarbetat. Inom ett par kilometer söder om föreslagna områden, i Skellefteå kommun, finns viss bebyggelse, ingen i direkt anslutning till föreslagna vindkraftsområden. Det är viktigt att avstånd och påverkan beaktas vid en eventuell utbyggnad av vindkraft och att dialogen med Skellefteå fortsätter.

Kommentar: Utpekade områden har i viss mån samordnats med Skellefteå kommun. Avstånd och påverkan vid en eventuell exploatering prövas i tillståndsförfarandet.

I dagsläget pågår arbetet med att ta fram en vindkraftsplan för Skellefteå kommun, samråd planeras till november 2012. Utkastet bedöms inte stå i konflikt med Piteå kommuns vindbruksplan.

Kommentar: Piteå kommuns utpekade områden har justerats i förhållande till utpekade områden i Skellefteå kommun. Området L10 (tidigare M16) har justerats för att bättre överensstämmer med motsvarande utpekande i Skellefteå kommun.

Ståkke sameby

Ståkke samebys yttrande angående Vindbruksplan för Piteå kommun för den del som berör Ståkke samebys vinterbetesområde beläget inom Piteå kommun.

Ståkke sameby motsätter sig att området M18 – Furuberget är ett möjligt område för vindkraft.

Området M18 Furuberget är beläget mitt i Ståkke samebys vinterbetesområde och en vindkraftetablering inom område skulle leda till att samebyns vinterbetesområde inom Piteå kommun inte skulle kunna användas alls. Inom område finns även en plats som används som temporär hage vid transport och uppsamling inför flyttning.

Området Furuberget är ett trivsel områdemed bra bete och nyttjas under hela perioden renarna befinner sig inom vinterbetesområdet inom Piteå kommun.

I nuläget så nyttjar samebyn mest området på fastlandet och anser att öar och skär ute till havs är mer lämpligt för vindkraft ur renskötselsynpunkt.

Den eventuella stäckningen av Norrbotniabanan kommer även att påverka Samebyns möjligheter till vinterbete inom Piteåområdet.

Även om inte Ståkke sameby i nuläget berörs av vindkraftbyggnad så kan det indirekt leda till att vi berörs, om t ex gränsande sameby har vindkraftutbyggnad på sitt område kan deras renar ”fly” och komma in på vårt område.

Vuolda 2012-11-14

Kjell Larsson, ordförande för Ståkke sameby

Kommentar: Område M18 har efter samråd klassats som olämpligt för vindkraft. Även övriga områden inom Ståkke samebys renbetesmarker som i samrådshandlingen pekades ut som möjliga för vindkraft har av olika skäl i utställningshandlingen klassats som olämpliga för vindkraft.

Sveaskog

Den områdesklassning som gjorts tycker vi ska anpassas tydligare till det regeringsbeslut som fattats gällande Markbygdens vindkraftpark. Ett beslut som också tillstyrkts av Piteå kommun. Rimligen bör hela området som omfattas av tillåtlighetsbeslutet ha en gemensam klassning - dvs som lämpligt för vindkraft. För hela det område som omfattas av regeringens tillståndsbeslut gäller att detaljstudier måste göras inför slutlig tillåtlighetsprövning. Att hänsyn måste tas till olika motstående intressen vid detaljutformningen av vindkraftparken gäller förstås inom hela det område som omfattas av regeringens tillåtlighetsbeslut.

Avgränsningen av området för Markbygdens vindkraftpark ska rimligen justeras så att det i sin helhet stämmer överens med regeringens beslut.

Stockholm 2012-09-28
Sveaskog Förvaltnings AB
Tomas Fransson

Kommentar: Området för tillåtlighet har justerats i enlighet med regeringens beslut. Områdesklassningarna har ändrats och förtydligats.

Svenska Kraftnät

Yttrande angående vindbruksplan, tematiskt tillägg till översiktsplan för Piteå kommun

Svenska Kraftnät har tagit del av rubricerat ärende och har följande synpunkter:

Svenska Kraftnät har två 400 kV-ledningar som korsar Piteå kommun. Vi har noterat att de finns utritade i samrådsunderlagets kartmaterial.

Samrådsunderlaget tar upp frågan om anslutningsnät. Svenska Kraftnät vill informera om att även stamnätet kan komma att behöva förstärkas vid utbyggnad av vindkraft.

Det är viktigt med ett visst säkerhetsavstånd mellan vindkraftverk och våra anläggningar. Avståndet får inte vara sådant att ett vindkraftverk skulle kunna falla över en kraftledning vid ett haveri.

Avstånden måste även vara tillräckliga för säker flygbesiktning samt tillräckliga mellan kraftledningens jordpunkter och jordpunkter i vindkraftsanläggningens uppsamlingsnät.

För att upprätthålla en god flygsäkerhet vid besiktningar rekommenderar Transportstyrelsen att vindkraftverk och master med stag med en totalhöjd lägre än 50 meter placeras minst 100 meter från kraftledning. Vindkraftverk och master med stag med en totalhöjd över 50 meter bör placeras minst 200 meter från kraftledning. Avståndet beräknas med utgångspunkt från kraftverksrotorns periferi. För verk med en rotordiameter på 100 meter eller mer bör avståndet mellan torn och ledning vara större än 250 meter.

Slutligen vill vi påminna om de tekniska krav som omfattar alla vindkraftverk och vindkraftsparker med kapacitet större än 1,5 MW. Dessa krav återfinns i föreskriften SvKFS 2005:2 ”Affärsverket svenska kraftnäts föreskrifter och allmänna råd om driftsäkerhetsteknisk utformning av produktionsanläggningar”. För frågor gällande anslutning av vindkraft till stamnätet har Svenska Kraftnät tagit fram ett vägledande dokument. Dokumenten finns att hämta via vår hemsida (www.svk.se) under sökväg Energimarknaden/Vindkraft.

Detta yttrande har beslutats av avdelningsdirektören Malin Werner efter föredragning av Cecilia Bostorp.

Kommentar: Riktlinjerna har kompletterats i enlighet med yttrandet.

Sveriges Geologiska Undersökning

Kungörelse, samråd- förslag till vindbruksplan, tematiskt tillägg till översiktsplan för Piteå kommun

Sveriges Geologiska Undersökning(SGU) har den 28 juni fått det aktuella ärendet för yttrande. Med anledning härav framför SGU följande.

I samrådshandlingen berörs inte geologiska värden inom kommunen annat än i avsnittet om Snöbergen och Skogberget. Även om SGU inte har någon samlad bild över geologiska bevarandevärden inom kommunen anser vi det sannolikt att områden finns där speciella hänsyn bör tas vid planering av eventuell utbyggnad, eller områden som kanske bör undantas från utbyggnad helt.

Inventering och värdering av geologiska bildningar är sällan lika väl representerat i planeringsunderlag som andra natur- och kulturvärden. Här kan dock nämnas att den nya nationella höjddatabasen ger helt nya och stora möjligheter att identifiera intressanta terrängformer och sammanhang. SGU anser att det bör göras en värdering av geologins betydelse även för landskapsbilden för att bättre kunna bedöma konsekvenserna av en exploatering av sådant som är icke återställbart.

Det är bra att belysa behovet av geotekniska undersökningar för att i ett tidigt skede kunna få en uppfattning om hur grundläggningen skall utföras. Det är tyvärr inte vanligt att så görs, då många tillstånd idag söks med den så kallade ”boxmodellen” med en någorlunda fri placering av verken inom en yttre begränsning. Detta kan i många fall ge förändringar i grundläggningssätt och därmed behovet av betongballast.

Erfarenheter från Västernorrland visar att, trots utfästelser om att använda bergkross till all betongtillverkning, det ändå sker ett uttag av naturgrus/sand för fraktionerna under 4 mm. Detta medför att målet att minska naturgrusutvinningen kan motverkas av det stora behovet av ballast som kan uppstå vid vindkraftutbyggnaden. I samrådshandlingen framhålls behovet av materialförsörjningsplaner för vindkraftprojekten. Det är tyvärr ovanligt att dessa kommer fram tidigt i tillståndsprocessen vilket gör det svårt för tex. länsstyrelserna att veta vad man ger tillstånd till.

SGU anser att länsstyrelsen ytterligare bör belysa behovet av geologisk information i planen och ställa högre krav på underlag från de exploitörer som bedriver planering av vindkraftprojekt i kommunen. Inför framtida tillståndsprövningar anser SGU också att geologiska värden måste beaktas i naturinventeringar och miljökonsekvensbeskrivningar. Om information saknas är det svårt att göra rätt bedömningar i handläggningen.

Kommentar: Riktlinjerna har kompletterats med krav på undersökning av geologiska värden.

Beslut i detta ärende har fattats av undertecknad avdelningschef Anna Åberg.

I den slutliga handläggningen av ärendet har även statsgeologerna Gunnel Ransed Och Björn Wiberg deltagit. Den sistnämnde har även föredragit ärendet.

Anna Åberg

Björn Wiberg

Teknik- och servicenämnden, Piteå kommun

Del 1 Plan:

I femte kapitlet under rubriken Infrastruktur framgår att samråd ska hållas med Trafikverket för projekt i anslutning till allmän väg och järnväg. Teknik- och gatukontoret anser att samråd ska hållas med Trafikverket vid samtliga vindkraftsetableringar för att ge dem möjlighet att utreda vilka konsekvenser de tillkommande transporterna skulle kunna ge.

Del 2 Underlag:

Under kapitel 3.9 Infrastruktur för transporter, energi och telekommunikation framgår att väg 94 mellan Piteå och Arvidsjaur utgör ett riksintresse. Väg 94 passerar mellan Antnäs och Älvsbyn och vägen mellan Piteå och Arvidsjaur heter väg 373.

Kommentar: Planförslaget har justerats i enlighet med synpunkterna.

Del 3 Miljökonsekvensbeskrivning:

Teknik- och gatukontoret har önskemål om att även de ökade trafikmängderna längs transportvägarna följs upp för att utreda hur boende längs dessa vägar påverkas av vindkraftsetableringarna. Lämplig indikator föreslås vara trafikflöde (totalt och andel tungtrafik) där mätningar utförs före uppförande, under byggtiden, efter uppförande, under nedmontering samt efter nedmontering.

Kommentar: Trafikmätningar bekostade av exploatören bör initieras och planeras i samråd med Trafikverket.

I övrigt har inte Teknik- och gatukontoret några ytterligare synpunkter då det kommunala vägnätet inte bedöms beröras av transporterna.

Teknik- och gatukontoret
Annika Stenvall
Trafikingenjör

Tokalic Mustafa och Ann-Marie Lind Tokalic

Undertecknade äger en fritidsfastighet vid Bänkerträsk på Bänkerudden i Piteå kommun. Från det perspektivet, med vår naturmiljö och våra levnadsvillkor på Bänkerudden och närområdet, lämnar vi härmed våra synpunkter kring förslaget.

Rent allmänt anser vi, med hänsyn till att området på Bänkerudden och Bänkerträsk redan 1988 genom en planutredning av Piteå kommun (godkänd 1988 06 21 §662 Dnr 88 073) ansågs lämplig för etablering av fritidsbebyggelse, att en etablering av vindbruk inom närområdet är helt oförenligt med de krav beträffande naturmiljö, orördhet och tystnad och därmed levnadsvillkor som kan och bör ställas på en fritidsbebyggelse och som har gällt för området. På Bänkerudden omfattas numera fritidsbebyggelsen även av en detaljplan med bestämmelse om störningsskydd (antagen av kommunfullmäktige 2009-06-22 § 95).

När etableringen av vindbruk sker kommer fritidsbebyggelsen på Bänkerudden att omgärdas på alla sidor av 200 meter höga vindkraftverk och Bänkerudden kommer då att bli en enklav i ett industriområde, vilket vi betraktar som ett brott mot mänskligheten.

Kommentar: Planförslaget har förtydligats gällande Bänkerudden.

Adekvata skyddsavstånd till bostäder och fritidsbebyggelse

Enligt förslaget till vindbruksplanen anses 1000 meter utgöra adekvata skyddsavstånd kring bostäder och fritidsbebyggelse. Enligt översiktsplanen – fördjupning landsbygden anges att kommunen justerat avståndet till 1200 -1500 meter till fritidsbebyggelsen. När översiktsplanen ska vara styrande för efterföljande beslut, anser vi att detta avstånd minst ska gälla.

Vi anser dock att det är både önskvärt och lämpligt att det ska vara ett betydligt större skyddsavstånd till en fritidsbebyggelse med hänsyn till de krav på miljön som bör ställas när det gäller rekreation.

Mark- och miljödomstolen har efter Naturvårdsverkets överklagan bland annat gjort en ändring i länsstyrelsens miljötillstånd för etapp 1 av vindkraftetableringen i Markbygden, nämligen att vindkraftverk inte får uppföras närmare än två kilometer från kungsörnarnas boplats. Vi anser att en sådan begränsning minst ska gälla även när det gäller människors boplats och i synnerhet boplats i fritidsbebyggelse med de krav som bör ställas på livsmiljön kring en sådan bebyggelse.

Kommentar:

Riktlinje finns vilken ska förhindra att boende blir omgärdade av vindkraftverk i alla riktningar. Förhållandena för boende vid Bänkerträsket prövas i samband med tillståndsprövning för Etapp 2 markbygden.

Förslaget innehåller inga avståndsangivelser i meter till bostäder bl a med hänvisning till att vindkraftverken blir allt högre och på sikt kan behöva större avstånd till bostäder än t ex 1 500 eller 2000 meter. Ett angivet meterantal tenderar att utgöra minimiavstånd vilket förslaget vill undvika. En samlad bedömning av påverkan från ljud, ljus, skuggor m m måste göras i samband med miljöprövningen.

Luleå 2012-09-28

Mustafa Tokalic och Ann-Marie Lind Tokalic Bänkerträsk 1:29

Trafikverket

Vindbruksplan Piteå

Piteå kommun står inför en stor omvandling där investeringar i vindkraft såväl innebär positiv utveckling av kommunen och regionen som risker då storskalig utbyggnad av vindkraften påverkar landskapet samt villkoren för de som bor och verkar i området. Det är positivt att kommunen lägger ned ett arbete på en vindkraftsplan som ger förutsättningar till en god planering.

Generella synpunkter.

Sammanfattningsvis anser vi att vindkraftplanen är väl genomarbetad och ger en bra grund för kommunens ambition att styra utvecklingen av vindkraftens expansion. Dock anser vi att transporter och dess effekter inte beskrivs tillräckligt ingående.

Transporterna som alstras av en kommande utbyggnad av vindkraften borde i vindkraftsplanen beskrivas mer utförligt. Det är betydande trafik som kommer att alstras under uppbyggnadsskedet vilket i sin tur påverkar infrastrukturen i form av ökat slitage men även för de som färdas på vägarna och de som vistas invid vägarna.

Kommentar: Planförslaget har kompletterats med en beskrivning hur planen påverkar transporter, trafiksäkerhet etc. (Del 2, Planeringsförutsättningar kap. 6.3; Del 3 MKB, kap. 4.8).

Kommentarer som rör detaljer i text

I planeringsförutsättningarna i kapitel 3.9 Infrastruktur för transporter på sidan 22 görs en redovisning av de vägar som är klassade som riksintressen. Väg 505 och 506 är redan idag klassade som riksintressen.

Kommentar: Planförslaget justerat enligt önskemål.

En tydligare beskrivning av vägnätet i kommunen vore bra för att få en tydligare bild av vilka förutsättningar som vägnätet ger för utbyggnad av vindkraft i kommunen. Vilka bärighetsklasser gäller för olika vägarna och en förklaring till vad de olika klasserna står för. Vägnätet består dels av allmänna vägar som kan vara statliga eller kommunala dels av enskilda vägar, hur stor del av vägnätet är kommunalt, statligt respektive enskilt borde vara av intresse när förutsättningarna för vindkraft ska beskrivas.

Kommentar: Planförslaget har kompletterats med en tydligare beskrivning av vägnätet inom kommunen och de ökning av tunga transporter som kan förväntas (Del 2, kap. 6.3 samt MKB).

Riksintresse för järnvägen redovisas och där står det att korridoren för Norrbotniabanan kan komma att hävdas som riksintresse men korridoren är redan idag ett riksintresse.

I Planeringsförutsättningarna på sidan 23 under kapitlet sjöfart står det att hamnen i Piteå kan komma att hävdas som riksintresse. Hamnen är redan idag klassat som ett riksintresse för sjöfarten.

Kommentar: Planförslaget justerat enligt önskemål.

Det finns felaktigheter i den karta som redovisar riksintressen på sidan 26. Trafikverket redovisar riksintressen för infrastrukturen på vår hemsida se länk nedan.

<http://www.trafikverket.se/Foretag/Planera-och-utreda/Samhallsplanering/Riksintressen/>

Kommentar: Kartan har uppdaterats med senaste GIS-data tillhandahållet av Trafikverket.

Anders Lundström
Trafikverket

Udtja sameby

SAMRÅD: VINDBRUKSPLAN PITEÅ KOMMUN DNR 2012-189.

Rätten till renskötsel är enligt rennäringslagen (1971:437) förbehållen det samiska folket. Möjligheten att utöva renskötselrätten ges via medlemskap i sameby och regleras genom rennäringslagen och rennäringsförordningen (1993:384). Rätten grundar sig på sedvanerätt (HD dom 27.4.2011 T4028-7) och utgör en bruksrätt till fast egendom och innebär bland annat en rätt för medlem i sameby till renbete, jakt och fiske. Det senare har genom Skattefjällsmålet (NJA 1981 s1) klarlagts att renskötselrätten har samma egendomsskydd som äganderätten.

Sametinget är ett folkvalt organ etablerat redan 1993 och sedan 1 januari 2011 är samerna omnämnda som ett folk i grundlagen. För att en svensk grundlag ska kunna ändras krävs att 2 likalydande beslut fattas med ett allmänt val mellan dessa 2 olika beslutstillfällen. Vid det sista beslutstillfället den 24 november 2010 var riksdagsledamöterna i 7 av 8 politiska partier i riksdagen helt överens om det riktiga i beslutet beträffande utkastet till ny grundlag. Således borde det inte finnas grund för att ifrågasätta samernas omnämnande som folk i grundlagen eller att i den praktiska dagliga verksamheten motsätta sig det samiska folkets inflytande.

Det samiska folkets exklusiva rätt till renskötsel är för övrigt bekräftad bland annat i protokoll 3 vid Sveriges avtal med Europeiska Unionen (EU).

Enligt Sametingslagen (1992:1433 2 kap. §1) ska Sametinget bland annat verka för en levande samisk kultur och utöver detta medverka i samhällsplaneringen och bevaka att samiska behov beaktas.

De handlingar som ligger till grund i samrådsunderlaget är omnämnda som; Del 1 Plan, Del 2 Underlag och Del 3 MKB. Udtja sameby väljer att koncentrera sitt yttrande på de väsentligaste delarna av dessa handlingar.

Under punkt 12; Referenser del 2 Underlag, anges ett antal referenser. Ingen av dessa referenser är sammanställd av Sametinget eller av någon av samernas renskötselorganisationer. De referenser som finns verkar vara enbart från institutioner, myndigheter, företag osv som helt saknar samiskt inflytande eller legitim samisk representation. Det kan således konstateras att det enbart är underlag från svenska intressen som ligger till grund för framtagandet av underlaget.

Kommentar: Planförslaget har justerats i enlighet med synpunkterna, Del 2, kap 3.5.

Under punkt 3.5; Referenser del 2 Underlag, anges bland annat följande:

”Rennäringen i Piteå kommun bedrivs av samebyarna Västra Kikkejaur, Östra Kikkejaur, Ståkke, Semisjaur-Njarg och Luokta-Mavas, Sirges, Jåhkågasska, Tuorpon samt Udtja.

Samebyns kommentar:

Sirges, Jåhkågasska Tjiellde, Tuorpon samt Udtja samebyars rätt till vinterbete i Piteå kommun är lika stark som övriga samebyars rätt samt fastställd av Länsstyrelsen genom beslut om vinterbetesgränser för samebyarna. Ingen av de först omnämnda samebyarna har annan eller starkare rätt till vinterbete i Piteå kommun.

Kommentar: Planförslaget har justerats enligt yttrandet.

Under Del 3 MKB punkt 4 anges bland annat följande:

”Med hänsyn till den sammanvägda bedömningen som kommun, länsstyrelse och regering gjort avseende markbygden bedöms det dock som möjligt med vindkraft och rennäring i samma område”.

Samebyns kommentar:

De omnämnda svenska organen saknar helt kunskap av praktisk renskötsel och/ eller detalj-kunskap om den samiska kulturen. Även legitim samisk representation saknas i dessa organ. Inte heller någon enstaka av de referenser som angivna under Del 2 underlag, kan ligga till grund för något annat än det som snarare verkar som summariska slutsatser eller i vart fall slutsatser som enbart fokuserar på ett dominerande svenskt förhållande eller intresse.

Ur ett svenskt perspektiv har det ofta, för att inte säga alltid, ansetts att alla ingrepp som svenska samhället påfört samisk renskötsel är obetydliga och inte påverkar samisk renskötsel. Den samiska synpunkten i detta faktaunderlag saknas helt och det kan bara Udtjá sameby särskilt beklaga. Det gör emellertid att remissunderlaget sett i vart fall ur samebyns synpunkt tappar i värde och trovärdighet.

Vidare anges under punkt 2 Plan bland annat följande: ”Där förändringar sker ska människor aktivt kunna delta i värdering och förvaltning av landskapet”

Samebyns kommentar:

Om en riktig demokrati ska kunna verka, ska även det samiska folket och den samiska kulturen respekteras med de grundläggande principerna; respekt och deltagande. Respekten för det samiska folket och vår rätt att delta i alla beslutsprocesser och att vårt deltagande i samhällslivet och alla beslutsprocesser anses som ett värdefullt bidrag till kommunen, länet eller landet där vi bor eller verkar. Att medvetet fokusera på att enbart ange svenska referenser i referens-underlaget är närmare att anse som det motsatta till demokrati.

Det är i vart fall inte anpassat till aktuell lagstiftning och till det samiska folkets status som folk såväl som folkets legitima rättigheter. Att involvera enstaka samebyar i eventuell remissprocess ligger inte i paritet med intentionerna hos lagstiftaren eller vad till exempel internationella mänskliga rättighetsinstrument förpliktar. Flera av dessa MR-instrument har dessutom ratificerats av Sverige med särskilt erkännande av att dessa även omfattar även det samiska folket (t.ex ICESCR, ICCPR) Sveriges regerings rapport S2006/1910/SK ”Sveriges rapportering kring efterlevandet av FN:s konvention om ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter”.

Utöver detta så saknas en analys av vad ett landskap anpassat för renbetning betyder för att lindra och dämpa effekterna av global uppvärmning och klimatförändringen. Eller vad en traditionell renskötsel betyder för den biologiska mångfalden. Dessutom så är renköttet helt utan vare sig tillväxthormoner eller antibiotika vilket skiljer renköttet från annat kött som produceras under mänsklig kontroll.

Välbefinnandet för enskilda människor som lever i en region som tillämpar traditionell renskötsel är större än människor som lever i en region som baserar dess existens på en tillväxtekonomi med kontinuerlig tillväxt.

Om alla människor på jorden skulle leva på samma levnadsstandard och med samma

resurskonsumtion som den genomsnittlige europén, skulle det behövas 4 jordklot. Förmågan och möjligheten att producera mat i arktis med reducerad tillgång till fossila bränslen och med begränsad eller obefintlig tillgång till handelsgödsel är inte alls beaktad. Därigenom är samisk renskötsel och bland annat den traditionella kunskapen undervärderad eller ignorerad.

Med anledning av det ovan anförda så hemställer Udtjá sameby att:

- att samrådshandlingarna omarbetas & kompletteras med det samiska perspektivet från samiska renskötarorganisationer,
- att det samiska folkets exklusiva rätt till renskötsel respekteras & redovisas,
- att Sametinget ges möjlighet att påverka innehållet i samrådsunderlaget,
- att skada på renbetet ska ersättas fullt ut,

Kommentar: Piteå kommun har haft ambitionen att justera planförslaget och beakta synpunkterna.

Sametinget har som remissinstans beretts möjlighet att påverka vindbruksplan.

Underlaget har kompletterats med geografisk data från sametinget, där strategiskt viktiga områden och passager framgår. Denna data har beaktats i omarbetningen av områdeindelningen.

Dessutom ombedes Piteå kommun att utan dröjsmål meddela undertecknad när detta dokument diariefördes, dess diarienummer och vid vilket datum som detta skedde.

För Udtjá Sameby,
Robert Edelbro Vice Ordförande

Vattenfall Eldistribution AB

Yttrande angående samråd om förslag till vindbruksplan, tematiskt tillägg till översiktsplan för Piteå kommun

Vattenfall Eldistribution AB, nedan kallat Vattenfall, har tagit del av samrådshandlingarna för rubricerad översiktsplan och lämnar följande yttrande.

Vattenfall har el-anläggningar i Piteå kommun vilket visas av bifogad karta. 130kV är markerat i lila och 40kV är markerat i grönt. Fördelningsstationer är markerade som blå fyrkanter.

Vid framtida planering och byggnation skall hänsyn tas till Vattenfalls och Elsäkerhetsverkets föreskrifter.

Utöver dessa avstånd kommer försiktighetsprincipen för magnetfält.

Beträffande elektromagnetiska fält finns inga fastställda gränsvärden utan vi förutsätter att försiktighetsprincipen tillämpas av exploatörer och kommun vid uppförande av ny bebyggelse nära våra befintliga kraftledningar. Hänvisar till Strålsäkerhetsmyndigheten och Boverket.

Vattenfall flygbesiktigar alla luftledningar med en spänning över 10 kV. Riktlinjer för flygbesiktning tas fram av Transportstyrelsen.

För att minimera olycksrisken vid flygning bör det horisontella avståndet från hinder till kraftledning uppgå till minst 100 meter för vindkraftverk och master med en höjd av högst 50 meter utan stag. 200 meter för vindkraftverk och master högre än 50 meter samt för alla vindkraftverk och master med stag.

Minst fallavstånd från kraftledning för vindkraftverk och master över 200 meter.

Alla detaljplaner och bygglov rörande vindkraftverk måste remitteras till Vattenfall Eldistribution AB för granskning.

Enligt kundavtalet, Nät 2009 K § 7.3, får inte byggnader uppföras, marknivån ändras, eller andra åtgärder vidtagas som äventyrar funktionen eller driften av nätägarens anläggningar.

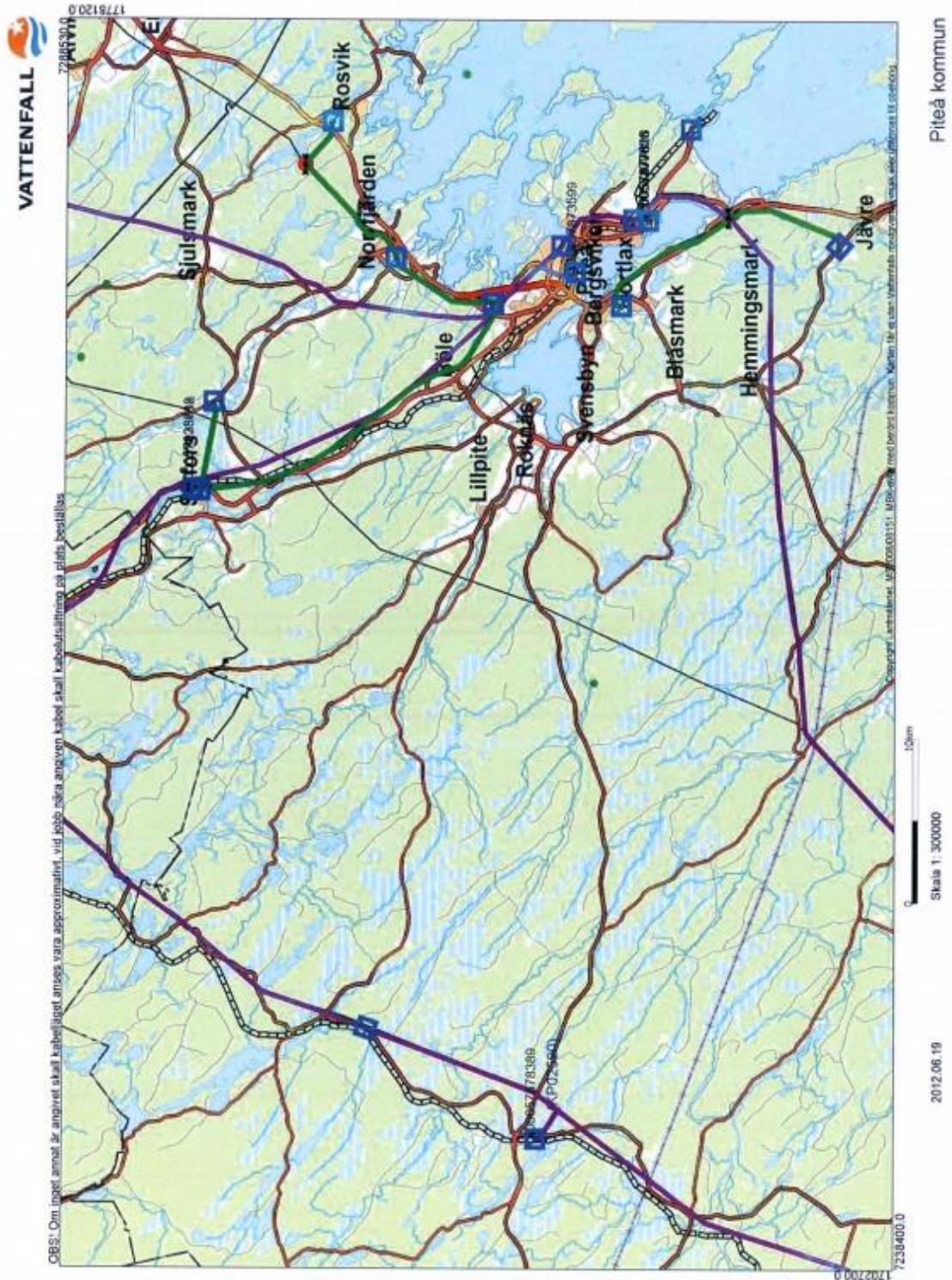
Eventuell flytt/förändring av befintliga el-anläggningar utförs av Vattenfall men bekostas av exploitören om ej annan överenskommelse finns.

Det är viktigt att byggherren kontaktar oss i god tid för offert på telefonnummer 020-82 10 00 eller <http://www.vattenfall.se/sv/bestall-offert-for-ny-elanslu.htm>

Vid arbete nära våra anläggningar krävs bevakning. Vid markarbeten skall kabelutsättning i fält alltid begäras. Bevakning och kabelutsättning beställs hos vår Kundtjänst på telefonnummer 020-82 10 00 eller via e-post: kabelanvisning@vattenfall.com

Om beställningen görs minst fem arbetsdagar i förväg är tjänsten kostnadsfri.

Kommentar: Riktlinjerna i planen har kompletterats.

wpd Scandinavia

wpd Scandinavias synpunkter på samrådshandlingen Vindbruksplan för Piteå kommun daterad Maj 2012.

wpd Scandinavia har till stadsarkitekt Gudrun Åström i november 2011 inlämnat information om en pågående utredning av en vindkraftsetablering lokaliserad delvis inom Piteå kommun. Etableringen avser en park om 40-60 vindkraftsverk med en maximal totalhöjd om 200 meter, och tillståndsansökan planeras inlämnas under år 2013. Den planerade vindkraftsparken ligger huvudsakligen inom ett område som föreslagits som möjligt område (M16) i föreliggande planförslag.

wpd Scandinavia har tagit del av Piteå kommuns samrådshandling gällande Vindbruksplan för Piteå kommun daterad Maj 2012 och vill framföra följande synpunkter.

Övergripande synpunkter

wpd anser att det är positivt att Piteå kommun tar fram en vindbruksplan, ett viktigt dokument för samtliga parter som kan beröras av vindkraftsutbyggnaden. En översiktplan är trots att den inte är juridiskt bindande, ett tungt vägledande dokument och ett viktigt underlag för projektörerna som på initiativ från regeringen tar de stora ekonomiska riskerna i Sveriges energiomställning för att öka andelen förnybar energi.

Den enskilt viktigaste faktorn för att en investering i en vindkraftsanläggning ska kunna bli av är att vinden är tillräckligt bra. Den vindkartering som genomförts av Uppsala Universitet (den s.k. MIUUmodellen) har i vissa områden visat sig stämma sämre än förväntat, men ligger ändå till grund för många kommuners lämplighetsklassning av områden, så även i Piteå kommun. Det är viktigt att betona att det är vid en slutlig vindmätning som de verkliga vindförhållandena kan fastslås, och därmed kan bidra till att helt nya områden anges som lämpliga för vindbruk än de som angetts utifrån MIUU-beräkningarna.

Kommentar: Planförslaget har utgått ifrån Energimyndighetens vindkartering 2011.

I Piteå kommun finns flera områden där vindresursen förväntas vara tillräckligt god för att en utbyggnad ska vara möjlig och det är viktigt för Sverige att denna resurs kan tas tillvara på ett bra sätt. Energimyndigheten har även angett stora områden som riksintresse för vindbruk inom Piteå kommun. Inom dessa områden får enligt miljöbalkens bestämmelser en förändrad markanvändning inte tillåtas om den kan påverka riksintresset för en vindkraftsutbyggnad. Det kommunen ska redovisa i sin översiktplan är hur olika riksintressen tillgodoses, och därefter är det upp till prövande tillståndsmyndighet att fastslå riksintresset. Det är således inte förrän en förändrad markanvändning bedöms vara tillåtlig som riksintresset får ”laga kraft”.

En tillåtlighetsprövning enligt 17 kap miljöbalken har tillstyrkt tillåtlighet för 1 101 vindkraftverk i Markbygden, vilket är ett av de områden som Piteå kommun har att ta ställning till i föreliggande planhandling. wpd anser att Piteå kommun har hanterat avvägning mellan bevarandebalansen och utbyggnad av förnybar energi på ett tillfredsställande sätt gentemot intresset för hållbar utveckling.

Vindkraft är en lokal förnybar energikälla som kan göra Sverige och Europa mindre beroende av importerade bränslen som olja, kol och naturgas. Vindkraft kan även ersätta en del av kärnkraften när den blivit föråldrad och behöver ersättas med nya elproduktionsanläggningar.

En förutsättning för att vindkraften ska kunna byggas ut i området är att vindkraftsparkerna kan placeras där det finns möjlighet till elanslutning till en rimlig kostnad. Det är dock inte tillämpligt att elnätsanslutning till regionalt/nationellt nät prövas i samband med tillåtlighetsprövningen för parken, då detta är en helt parallell process och oftast med annan verksamhetsutövare. Det kan dock vara lämpligt att sökande redovisar en möjlig elnätsanslutning som en övergripande information i beslutsunderlaget.

Landskapsbild, turism och friluftsliv

En vindkraftspark upptar förhållandevis stora (och relativt oexploaterade) marktytor även om den faktiska markpåverkan är relativt liten (ca 5-6 % av ytan). Vindkraftverk utformas för att utvinna maximal effekt, vilket ger dem hög totalhöjd och ofta lokaliseras de på höjdryggar där det blåser bäst. Det gör att en vindkraftsetablering blir synlig på långt avstånd, även om den visuella inverkan varierar. Hur mycket vindkraftverken syns i omgivningen beror utöver avståndet, på topografi (hur kuperat området är), marktäcke (åker, skog mm), väder och siktförhållanden. Närmare vindkraftsparken kan även ljud och skuggor påverka upplevelsen. Hur man upplever detta är subjektivt och beror bland annat på vilka förväntningar man har på vistelsen i området. Det kan vara stor skillnad mellan friluftsupplevelsen på en skotersafari och på en vandring i ett naturområde som upplevs som vildmark. Generellt kan sägas att förväntningar på en tyst och orörd natur kan upplevas som svårare att förena med en vindkraftsetablering.¹ Personliga värderingar gällande förnybar energi och hållbar utveckling kan påverka den sammanvägda upplevelsen och göra att människor trots förväntningar om orörd natur ändå är positiva till en vindkraftsetablering i dessa områden.²

Det finns inga entydliga studier på hur en vindkraftspark påverkar intressen som turism, rekreation och friluftsliv, och kunskapsläget är relativt svagt. Många av de undersökningar som finns är hypotetiska studier baserade på attityder (vad man tror/är rädd för kommer att hända) från olika intressegrupper (t ex turistnäring) och har ingen anknytning till faktiska etableringar. De erfarenheter som finns från faktiska vindkraftsetableringar ger inget starkt stöd för en negativ effekt på besöksnäringen, och det finns studier som påvisar motsatt effekt.³⁴⁵⁶

Eftersom varje etablering är unik med sina platsspecifika förutsättningar för turism, rekreation och friluftsliv är det svårt att bedöma påverkan på dessa intressen, både positiv och negativ, av en vindkraftsutbyggnad. Dock kan man utifrån befintliga studier identifiera några generella riktlinjer inför bedömningen;

- Turister är generellt positiva till vindkraft. En negativ upplevelse kan förstärkas om det visuella inslaget är stort eller om det upprepas frekvent.⁷
- Befintliga studier har visat både en förlust som en ökning av turister.³⁴⁵⁶⁸ Det saknas starkt stöd för att turismen i närhet till vindkraftsparker minskar, inte ens i områden där orördhet och landskapsbild utgjort en viktig del i valet av turistmål.³

¹ Vindkraftens påverkan på människors intressen, Rapport 6497, Naturvårdsverket.

² Vindkraft, reiseliv og miljø - en konflikthanalyse, Vestlandsforskningsrapport nr. 1/2009.

³ Tourist Attitudes towards Wind Farms, MORI, 2002.

⁴ Public attitudes to windfarms, a survey of local residents in Scotland, Brauholtz, 2003.

⁵ Investigation into the potential impact of wind farms on tourism in Scotland, NFO System Three, 2002.

⁶ Rapport fra holdingundersøkelsen om vindkraft på Smøla, Bilet, 20003.

⁷ Turisters attityder till vindkraftverk i fjällen, Hörnsten, WP 2002:1, ETOUR.

- Studier visar att andelen turister som anser att vindkraftsetableringar påverkar deras upplevelse av landskapet negativt, ändå i liten utsträckning helt skulle välja bort resmålet på grund av vindkraftsetableringen.⁹
- Det finns studier som visar att närboende till en vindkraftspark som utnyttjar området för friluftsliv, i regel är mer positiva till etableringen när den väl är byggd än de var under tillståndsprocessen.¹⁰ Detta skulle kunna avspegla att attityderna inför en planerad utbyggnad inte alltid återspeglar den faktiska utfallet, och vilket gör att resultat från attitydstudier kan ifrågasättas.⁷
- En vindkraftsetablering kan även skapa en helt ny form av turism och utgöra ett nytt besöksmål i området.⁶ I flera befintliga vindkraftsparker har det arrangerats bussturer och guideade besök för att visa hur man valt att satsa på förnybar energi på orten.¹¹

Förändring av landskapsbilden är oundvikligt vid vindkraftetableringar eftersom vindkraftverken måste placeras på öppna ytor eller höjder i landskapet där det är tillräckligt goda vindförhållanden. Hur den förändrade landskapsbilden upplevs är en subjektiv fråga. Vindkraften kan uppfattas som ett störande inslag i landskapet för boende och för turister som passerar. Vindkraftverken kan även uppfattas som ett mäktigt och modernt inslag som visar hur människan arbetar i samklang med naturkrafterna. Med delaktighet i form av t ex delägarskap ökar också acceptansen. Prövning av vindkraftsanläggningar bör därför ske från fall till fall utifrån de enskilda projektens förutsättningar.

När det gäller miljöpåverkan har både vindkraftsutbyggnaden och turistnäringen olika former av negativ påverkan i form av lokal markpåverkan, slitage, klimatpåverkande transporter, ljudpåverkan, bortfall av biologisk mångfald och specifikt för vindkraftsutbyggnaden även skuggor, och påverkan på landskapsbilden. Motsvarigheten till vindkraftens långsiktiga positiva påverkan på miljön (och klimatförändringarna) i form av tillförsel av förnybar energi saknas dock inom turistnäringen, där det är ekonomisk vinning och utveckling av glesbygdsområden som är central. Tillgång på naturområden och aktivt friluftsliv är även viktigt för människors välmående, vilket kan bedömas vara ett allmänt folkhälsointresse. Det är dock viktigt att inte enbart lyfta fram positiva eller enbart negativa aspekter av en specifik näring, utan att väga intressen mot varandra. Om man tittar på praxis i tillståndsgivningen för vindkraft har friluftsliv och turism i stor utsträckning bedömts vara förenligt med vindkraft. Detta är dock en bedömning som bör göras i varje enskilt fall.

wpd anser att det borde finnas en något mer nyanserad bild av vindkraftens påverkan på turism och friluftsliv än den som beskrivs i förliggande planförslag.

Kommentar: Upplevelse av påverkan på landskapsbild, av störning etc., är denna subjektiv och intressestyrd. En plans uppgift är att identifiera enskilda människors subjektiva upplevelser och behov av 'plats' hos dem som bor, verkar och av olika skäl vistas inom olika områden och att avväga betydelsen av många människors subjektiva upplevelse

⁸ Lista vindkraftspark - vudering av muig innvirkning på turisme og reiseliv, Sweco, Grøner, 2006.

⁹ Vindkraft, reiseliv og miljø - en konfliktanalyse, Vestlandsforskningsrapport nr. 1/2009.

¹⁰ Det blev ungefär som vi trodde - Dalforsbornas opplevelser av vindkraftsparken på Hedboberget efter oppförandet, Nätverket for vindbruk, 2011.

¹¹ Bland annat Vindens hus i Koler med Dragaliden vindkraftspark, samt turer till Havsnäs vindkraftspark i Strömsund. Även Näsuddens vindkraftspark på Gotland och Utgrundens park i Kalmarsund anges som attraktiva besöksmål.

gentemot olika exploatörers subjektiva intressen av att ta i anspråk yta för exploatering. Subjektiva upplevelser är i hög grad relevanta för all planering.

Kunskapsläget avseende människors upplevelse och konsekvenser av vindkraftsutbyggnaden ska följas och utvecklas successivt, vilket bör anges som planeringsförutsättning. Detta innebär konsekvensanalys ur allemansrättslig synpunkt samt turistutveckling, sysselsättning och befolkningsutveckling i vindkraftsområden samt attitydundersökning vad gäller upplevelse och friluftsförhållanden.

Påverkan på fåglar och fladdermöss

Kunskapsläget avseende påverkan på fåglar och fladdermöss har under de senaste åren förstärkts i stor utsträckning genom de studier som genomförts inom ramen för Naturvårdsverkets program Vindval (ett forskningsprogram för vindkraftens påverkan på människor, natur och miljö). En syntesrapport om fåglar och fladdermöss släpptes under 2011 och sammanfattar den forskning från Europa och USA som hittills har gjorts på området. Med stöd i forskningen visar rapporten att i förhållande till annan påverkan som orsakas av mänsklig verksamhet, utgör vindkraftverk en relativt liten risk för fåglar och fladdermöss. Det viktigaste är att vindkraftverken placeras rätt, och med kunskap om fåglarna och fladdermössens beteende kan riskerna minimeras. I denna syntesrapport nämns buffertområden på 2-3 km från identifierat **örnbo**, där påverkan bör utredas grundligt inför tillståndsgivning av en vindkraftsetablering. Praxis i området har i flera domslut gällande tillåtligheten för vindkraft angett 2 km som skyddsavstånd till **örnbo**. Skyddsavstånd till **örnrevir** förekommer inte annat än i sammanhanget att samma buffertavstånd bör gälla naturliga koncentrationer (>10 ex Havsörn) av örn.

wpd anser att det inte är lämpligt att i en vindbruksplan ställa högre krav på skyddsavstånd än vad som är gängse forskning och praxis rekommenderar.

Kommentar: Inga buffertzoner anges i planen. Prövning sker från fall till fall i samband med tillståndsprövning.

Andra riksintressen

Generellt undantas områden som angetts som riksintresse för naturvård, kulturvård, friluftsliv och turism från att utses som lämpligt område för vindbruk. Det är wpd:s bestämda uppfattning att vindbruk i stor utsträckning är förenligt med ovanstående intressen och att en bedömning ska göras från fall till fall. Denna uppfattning stärks av praxis där intresset för förnybar energi och hållbar utveckling ibland har fått gå före bevarandebestämmelserna. Det är viktigt i det sammahanget att lyfta fram att riksintressena för ovanstående bevarandevärden generellt har utsetts under 1980-90-talet och att samhällets förutsättningar i stor utsträckning har förändrats sedan dess. En översyn av samtliga riksintressen med aktuella värdebeskrivningar skulle tydliggöra i vilka områden som dessa värden kvarstår. Det är därmed inte självklart att vindkraft är lämpligt inom dessa områden, men de bör inte undantas generellt i urvalsmetoden.

Kommentar: Riksintressen är överlappande och ställningstaganden klagas i översiktsplaneringen. De utpekanden Piteå kommun gör i översiktsplanen visar hur olika riksintressen tillgodoses och vilka prioriteringar kommunen avser att göra dem

emellan.

Förslag

wpd Scandinavia föreslår mot bakgrund av ovanstående resonemang att:

- I de fall där konkurrerande riksintressen utgjort motivering till att undanta området som lämpligt för vindkraft tydligt ange att en eventuell etablering ska prövas från fall till fall, och att den slutliga prövningen avgör om området är lämpligt eller inte.
- att handlingen kompletteras med befintligt kunskapsunderlag gällande vindkrafts påverkan på besöksnäring/turism, istället för att problematisera dess samexistens.
- att rekommendationen i de generella riktlinjerna ändras till att gälla rekommenderat avstånd till örnbo istället för örnrevir.

Med vänlig hälsning

Stockholm 2012-10-08

Maria Röske

Weronica Ekholm

VD wpd Scandinavia AB

Projektledare wpd Scandinavia AB

Öhman Jonny, Altersbruk

(yttrande inkommet via webforumlära)

Vad saknas i planen?

En granskning av områden, man kan inte bara anta att man kan kasta ut en massa snurror hur som helst.

Är omfattningen av utpekade områden lämplig/rimlig?

Utpekat område Furuberget är varken lämpligt eller rimligt.

Finns det utpekade områden i planen som bör tas bort eller läggas till?

Området Furuberget ska absolut tas bort från planen.

Är områdesbeskrivningarna i planen korrekta och relevanta?

Furuberget består till stor del av klapperstensfält och rullstensåsar och ett stort antal flerhundraåriga Martallar.

Övriga synpunkter:

Det vore ett helgerån att exploatera detta unika område.

Kommentar: Område M18 är inte längre aktuellt för utpekande som lämpligt för vindbruk.